

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 59.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Za rešitev gospodarske krize

Ni je države na svetu, ki bi se danes ne nahajala v gospodarski stiski, kakor tudi ni vlade, ki bi se z vsemi svojimi silami ne borila s to občo nadlogo, dobro zavedajoč se, da je z omiljenjem ali s poslabšanjem gospodarske krize združen njen obstanek, oziroma njen padec. O vzrokih gospodarske krize so si danes vsi državniki in vsi narodi na jasnem in tudi pot, ki pelje k rešitvi, že vidijo pred seboj; pač pa pogrešajo vlade enotnega vodstva, kakor so glasoviti angleški javni delavci, člani društva za širjenje ideje Zveze narodov, nedavno ugotovili v svojem pismu uredniku »Timesa«. Pismo je nosilo razburljiv naslov: »Civilizacija v nevarnosti in je zbudilo veliko pozornost tudi hladnih Angležev.

V kolikor so vzroki gospodarske krize političnega značaja, lahko danes z zadoščenjem ugotovimo, da smo se vendar pomaknili z mrtve točke. Med te vzroke moramo prištevati v prvi vrsti vojno. Z lozanskim sporazumom so bile odstranjene ovire normalnega izmenjavanja gospodarskih dobrin, ki jih je postavila versailleska mirovna pogodba z reparacijami. Najnovejša izjava senatorja Boraha, da je Amerika pod določenimi pogoji pripravljena pristati na ertanje medzvezniških dolgov kažejo, da se z naglimi koraki bližamo času, ko bodo države končno napravile križ čez vse kvarne finančne učinke svetovne vojne, v kolikor so bili registrirani v raznih mirovnih pogodbah in medsebojnih dogovorih med zavezniki.

Težje bo likvidirati politične posledice svetovne vojne, ki ne igrajo v mednarodnem gospodarstvu nič manjšo vlogo kakor čisto finančne. Nacionalizem, ki danes razdvaja evropske narode in ki je na poli političnemu in tudi gospodarskemu zblizanju med njimi, je pognal svoje korenine še globlje med vojno, ki je razkrala človeštvo v dva sovražna tabora. Ako bi bilo v Zenevi prišlo do sporazuma tudi o še tako platični resoluciji o razorožitvi, ako bi ne bila Nemčija odšla s konference ujaljena — nikakor nečemo reči, da ni bila tudi ona kriva tega neuspeha — bi bili danes tudi v tem pogledu velik korak naprej. Velikega pomena za ustalev političnih razmer in za pomirjenje narodov je obnovitev »pristranskega sporazuma« ali, kakor se danes imenuje, »pogodbe o medsebojnem zaupanju med Francijo in Anglijo. S pomočjo sporazumnega postopanja bo mogoče Angliji in Franciji brzdati sovinstični nacionalizem v Nemčiji in tudi v Italiji, ako bi skušal preiti k dejanjem; sicer je »revolucija« v Italiji pokazala, da se ne more nobena država za dolgo izločiti iz mednarodnega gospodarskega občestva in da se motnje, ki jih taki prevrti povzročijo, v interesu mednarodnega gospodarstva v kratkem času odstranijo. V ostalem pa prihajajo iz Nemčije v zadnjem času optimistična poročila.

Težko je bilo likvidirati finančne učinke svetovne vojne, še težje je odstraniti njene politične posledice, saj se Nemčija ne bo zadovoljila niti z zahtevano enakopravnostjo z drugimi državami, pač pa bo kmalu tudi uradno zahtevala revizijo meja; toda neprimerno težje je odstraniti vzroke današnje gospodarske krize, ki ležijo v bistvu današnjega gospodarskega sistema samega. V prvi vrsti gre za mehanizacijo in racionalizacijo industrije, ki je po vojni silovito naglo napredovala in spravila na čisto ogromne mase delavstva. Tudi tu ima vojna svoje prste vmes, v kolikor je pospešila razvoj tehnike, ki je prav med vojno zaznamovala silno veliko število izumov. Po podatkih mednarodnega urada dela je danes v Evropi (razen Rusije), v Ameriki in Avstraliji 25 milijonov brezposelnih, ki bi morali hraniti drugih 35 do 40 milijonov ljudi. Pri tem niso všteti brezposelni v Aziji in Afriki. Kako naj pridejo ti milijoni ljudi spet do kruha in kako naj se dvigne njihova kupna moč in tako omili nadprodukcija? Ali naj se stroji ustavijo in na njihovo mesto zopet človeške roke? Ali naj se človeštvo odpove tehničnemu napredku? To bi pomenilo brezdolno korak nazaj. Med gospodarstveniki nima ta predlog mnogo prištevcev. Pač pa se vedno bolj množijo vrste onih, ki zagovarjajo skrajšanje delovnega urnika. Da bi lahko zaposlili omenjenih 25 milijonov brezposelnih, bi bilo treba znižati urnik za 33 odst., t. j. od 48 na 36 ur tedensko. Tako bi proizvedli toliko blaga s 100 milijoni delavcev kakor ga proizvajamo danes s 75 milijoni. Da ne bi to imelo za posledico čubožanjanje delavskih mas, predlagajo ugledni gospodarstveniki povišanje plač, tako da bi s skrajšanim urnikom delavce zaslužili prav toliko kakor danes.

Ta predlog je naravno naletel na odpor v pridobitnih krogih, ker se ti bojijo zvišanja produkcijskih stroškov, češ, da bi to še bolj ubilo industrijo. Problem vendar ni tako enostaven; kajti stroški za delovno moč ne predstavljajo pri velikih pridobitnih podjetjih posebno v rudnikih pretežnega dela izdatkov in zaradi tega bi se produkcijski stroški ne zvišali za toliko kakor plače delavstva. Kuna moč delavca bi se dvignila in s tem bi bila dana možnost za plasiiranje industrijskih izdelkov ter odpravo nadprodukcije. To temeljno idejo posebno zagovarja bivši francoski podtajnik v finančnem ministertvu Jacques Duboin v svoji knjigi »Nous faisons fausse route« (Po zgrešeni poti hodimo). Tudi med italijanskimi gospodarstveniki je našla ta ideja zadnje čase mnogo zagovornikov.

Joseph Caillaux, nekdanji finančni minister, oporeka temu predlogu, češ, da bi lahko imel za kmetijstvo katastrofalne posledice, ker bi delavstvo zapustilo delo na kmetih, kjer je treba delati ves dan, in bi se še v večjem številu selilo

Razjasnitev mednar. horiconta?

Nemčija pristopila k „pogodbi zaupanja“

London, 27. julija. Tukajšnji politični krogi so z velikim zadovoljstvom sprejeli vest, da je Nemčija pristopila k paktu zaupanja (Gentlemen's Agreement), kateremu se je takoj po njega sklenitvi pridružila Italija, kljub temu, da zelo nerada vidi pristržno prijateljstvo med Francijo in Anglijo.

Sicer ta pristop Nemčije nikakor ne pomeni, da bi Nemčija želela postati članica francosko-angleškega sporazuma, na vsak način pa se bo Nemčija odslej z večjim zaupanjem udeleževala diskusije vseh mednarodnih problemov, glede katerih obstojajo med Anglijo in Francijo enake smerice. Nemčija bi bila sploh lahko takoj k paktu zaupanja pristopila, ker ta pakt ni naperjen proti Nemčiji, niti ni bil tako mišljen. Anglija in Francija pa sta morali pakt zaupanja skleniti zaenkrat samo med seboj, ker z Nemčijo niso še razčiščena ona vprašanja, ki Nemčijo še vedno ločijo od Francije. To je v prvi vrsti vprašanje o enakopravnosti Nemčije glede razorožitve in vprašanje takozvane vojne krivde, glede katere Nemčija zahteva, da se iz verzajske mirovne pogodbe briše. Vendar pa pakt zaupanja omogoča, da se bodo ta vprašanja v doglednem času po vsestranskem sporazumu zadovoljivo rešila. Res da Herriot odločno odklanja gotove nemške teze, ki so direktno nasprotno francoski narodni volji, vendar pa je pripravljen k pametnemu kompromisu, če le nasprotnik pokaže dobro voljo.

Hoover pozdravlja Borahov nastop

Temu razveseljivemu dejstvu se pridružuje tudi komentarji, ki jih objavlja velik del ameriškega tiska k znani izjavi senatorja Boraha, da je Amerika pripravljena reducirati ali celo ertati vojne dolgeve Evrope. Sicer ono ameriško časopisje, ki je last znanega Hearstovega trusta, hudo napada Boraha, češ, da Ame-

rika nima povoda odpuščati Evropi dolgeve za vojno, »od katere so se zapadne velesile obogatile, dočim je Amerika imela samo izgubo«. Toda javno mnenje je v pretežni večini na strani Boraha. »New York Times«, ki ima velik vpliv, piše na primer, da Zedinjene države ne smejo opirati svoje politike na napačno predpostavko, da evropski dolžniki lahko plačajo, ampak na dejstvo, da bodo evropski dolžniki lahko zopet kupovali ameriške produkte, ako si bodo odpo-mogli. V to svrhu pa je treba dolgeve ertati ali pa vsaj zelo reducirati.

Borah je sicer podal svojo senzacionalno izjavo, ne da bi vprašal preje za mnenje predsednika Hooverja, toda uradna izjava državnega departementa, ki je izšla danes, dokazuje, da Hoover z Borahom več ali manj soglaša. Departement namreč izjavlja, da iniciativo senatorja Boraha pozdravlja, ker bo njegovo stališče veliko pripomoglo k temu, da se bo celokupna javnost v vprašanju evropskih dolgov preorientirala.

Dočim so v Franciji mnogi krogi nezadovoljni z Borahovo izjavo, v kolikor pomeni pre-hudo vmešavanje Amerike v evropsko politiko, zlasti kar se tiče oborožitve evropskih držav, pa v Angliji soglasno pozdravljajo iniciativo Boraha. Vendar pa »Morning Post« pripominja, da se mednarodni položaj ne bo razčistil, ako ne bo razorožitvena konferenca storila za razorožitev nekaj več nego samo brezpomembne papirnatne resolucije.

Washington, 27. julija. Z. Senator Borah zelo globoko razume svojo iniciativo. Sklenil je, da bo po vseh večjih angleških mestih imel predavanja, da pridobi dovolj pristašev za svoj načrt. Senator Borah je snoči še enkrat izjavil, da je pripravljen priznati 50 odstotni odpis vojnih dolgov seveda pod pogojem, da evropske države izvršijo resnično razorožitev ter na ta način ponovno omogočijo prosperiteto Amerike. V političnih krogih so popolnoma prepričani,

da je o akciji senatorja Boraha zelo dobro poučen predsednik Hoover, ki njegovo delovanje v celoti odobrava. Izgleda, da tudi ostali člani vlade podpirajo Boraha pri njegovem delu. V širokih političnih krogih ugotavljajo, da iniciativa senatorja Boraha pomeni novo politično ero za Ameriko.

Edina disonanca: Schleicherjev govor

Hudo disonanco pa je prinesel v to optimistično razpoloženje govor nemškega vojnega ministra Schleicherja, ki je v senzacionalnem govoru po radiu jako ostro polemiziral proti francoski politiki. Dejal je, da se čudi, kako more zahtevati Francija, ki ima največjo armado v Evropi, garancije za svojo varnost napram Nemčiji, koje armado je verzajska pogodba reducirala na minimum. Schleicher je stališče Francije v tem pogledu naravnost označil kot hinavščino! Nemčija mora zahtevati od velesil popolno enakopravnost, kar se tiče armade.

Vehementni napad Schleicherja je zelo razburil pariške kroge in bo seveda zopet zbudil nezaupanje do Nemčije v francoski javnosti, zlasti, ker je Schleicher tudi izjavil, da mora iti prizadevanje Nemčije za tem, da ima armado, ki ji bo zagotovila popolno varnost in popolno pariteto na svetu.

So politiki, ki se spričo tega vprašujejo, kakšno vrednost ima pristop Nemčije k »paktu zaupanja« in Borahova iniciativa za ertanje dolgov...

Pariz, 27. julija. AA. Havas poroča iz Londona, da je jugoslovanski poslanik na angleškem dvoru dr. Gjurič včeraj napravil obisk v britanskem zunanjem ministertvu in sporečil, da je kraljevina Jugoslavija pristopila k britansko-francoskemu paktu zaupanja.

Von Papen se je polastil državnega sveta

Berlin, 27. julija. tg. Državni kancler von Papen je danes kot državni komisar za Prusko sporočil članom pruske vlade, ki jih je on odstavil, da so razrešeni tudi svojih dolžnosti v državnem svetu. Na njihova mesta je imenoval von Papen svojega namestnika in sicer dr. Brachta, ki sedaj uraduje kot pruski notranji minister, dalje nadomeščajo stare ministre novi, po komisarju imenovani vpolnomočeni pruski ministri. Člani odstavljene vlade so se nato pritožili. Pred državnim sodiščem so bili člani bivše pruske vlade predlagali, da ne smejo biti od komisarja imenovani ministri člani državnega sveta. Vendar se pa državno sodišče v tej zadevi še ni izjavilo, čeprav je državni kancler storil s tem činom korak, ki se obetno dotika ustavne funkcije državnega sveta. Po ustavi mora biti državni svet, ki ga sestavljajo parlamentni dežel, samostojni faktor zakonodajstva. Zadnji korak von Papenove vlade pomeni, da je vpliv državne vlade v državnem svetu močno narastel.

Boj za zastave

Berlin, 27. julija. Z. V Berlinu, ki je ves zavrt v zastave, se vodi precej čudna volivna borba. Skoraj ni noči, da bi ne izginilo s hiš po to zastav vsake stranke, ki jih nato nasprotniki zažgo ali pa polijejo z žvepleno kislino, vsled česar pričnjo zastave same razpadati. Politični nasprotniki trgajo plakate in polivajo kioske z bencinom ter jih nato zažigajo.

Socialisti upajo na uspeh

Berlin, 27. julija. AA. V intervjuju, ki ga je včeraj dal šef socialistične stranke v nemškem parlamentu berlinskemu dopisniku pariškega »Journala«, je med drugim naglasil pomen nedeljskih parlamentarnih volitev. Izjavil je: Prepričan sem, da bodo socialisti pri nedeljskih volitvah v najslabšem primeru ohranili svoje sedanje postojanke, ne izključujem pa možnosti, da dobi več ko 200 mandatov. V nobenem primeru pa ni pričakovati, da bi nacionalni socialisti dobili 51. t. m. večino, tudi tedaj ne, če bi jih podpirale vse nacionalne skupine.

Voditelj socialistične stranke je nato naglasil, da bodo socialni demokrati šli v volilni boj silno borbeni, vendar pa ta borba ne bo prekoračila meja zakonitosti.

v mesta. Caillaux se zavzema za neko vrsto diriganega gospodarstva. V produkciji vlada nered, nič več reda ni glede razdeljevanja kredita. Vsakdo živi in gre naprej, vdan usodi; obrtniki proizvajajo blago, ne da bi vedel, komu ga bo oddal, banke posojajo denar, ne da bi vedele, ali ga bo trdnja rentabilno naložila. Svet je kakor orkester »rincev«, ki igra »jazze« in v katerem vsakdo udarja na instrument, na katerega mu slučajno pade opla. Red bo mogoče napraviti edino, ako se uvede sistem »gospodarskega napovedovanja«, ki mora sloneti na podlagi točnega statističnega materiala, in ako slopi na mesto bank, ki niso bile v stanju v resnici

Berlin, 27. julija. AA. V zvezi z ukinitvijo obsednega stanja v Berlinu in Brandenburgju je pruska policija izpraznila Liebknechtov dom, kjer je centrala berlinskih komunistov in ki ga je policija predvčerajšnjim zasedla.

Lipsko, 27. julija. AA. Včeraj je tu prišlo do resnega spopada med komunisti in nacionalnimi socialisti. 15 ljudi je nevarno ranjenih. Oblasti so mnogo oseb aretirale.

Koncentracija hitlerjevcev

Berlin, 27. julija. Z. »Vorwärts« zelo alarmantno objavlja vesti o nameravani koncentraciji Hitlerjevcev v njihovi srajce v Berlinu. Po vseh listah bi se tamkaj zbralo okrog 60.000 hitlerjevcev na dan volitev kakor poroča list, bo vsa ta Hitlerjanska družina prišla v Berlin še tekom tega tedna. Sestanek voditeljev bo danes v šleski palači. »Vorwärts« javlja nadalje, da je že tekom današnjega dneva prislo v Berlin 2000 sivih srajc, ki stanujejo po privatnih stanovanjih.

Požar na francoski ladji

Pariz, 27. julija. Z. Na francoski ladji »Cyr-noruc«, ki vrši prometno službo med južno-francoskimi lukami in Korziko je pričelo snoči go-reti. Ladja je bila oddaljena 150 milj od obale, ko so opazili, da je nastal ogenj v spodnjem delu ladje, kjer je bil natovoren cement in apno. Ladja je takoj obrnila smer proti obali, kamor je plula s polno paro. V nekaj urah je prispela v Nizzo, kjer so jo že pričakovali gasilci. Gasilec je po par urnem napornem delu uspešno požar pogasiti in ladja je zopet odplula na svoj redno vožnjo.

Mobilizacija v Boliviji

Palaz, 27. julija. Z. Bolivijska vlada je izvršila splošno mobilizacijo. V notranjosti države je pustila samo 2 polka in potrebno policijo za vzdrževanje reda in mira, vse ostale čete pa je poslala v cono Grand Chaco.

Dunajska vremenska napoved: Precej jasno, nagnjenost k nevihtam. Temperatura narašča.

voditi gospodarstva, kdo drugi, v prvi vrsti država. Današnja gospodarska kriza nalaga državi vedno več novih nalog, ki so poleg vsega silno težke. Še nikdar ni bilo za posamezne države toliko važnosti, da jih vodijo resne sposobne vlade kakor danes, ko je treba zagovarjati interese države na važnih mednarodnih konferencah in ko današnje izredne gospodarske razmere silijo državo, da čedalje bolj posega v zasebno gospodarstvo. Neobhodno potrebno je, da uživajo vlade polno zaupanje svojih narodov, da intervencije države ne obetajo tako hudo in da imajo v nje tudi polno zaupanje.

Težkoče ottawske konference

London, 27. jul. tg. Ne samo angleški liberalni tisk, ampak tudi »Montreal Gazette«, ki je zelo blizu kanadski vladi, piše o kritičnem stanju gospodarske konference v Ottawi. Težkoče obstojajo v tem, da Kanada ne more znižati carine na angleške industrijske proizvode in v zadevi raznih dominijonov pod vodstvom Kanade, naj Anglija popolnoma ustavi uvoz iz sovjetske Rusije. Zadnja pogajanja so se vršila brez Anglije, samo med dominijoni in so se omejila na razne proizvode, kakor n. pr. na pšenico, mlečne produkte in na meso. V vprašanju mesa so se dominijoni v toliko zedinili, naj Anglija zniža uvozno carino. Angleški delegatje se bodo udeležili zopet posvetovanj, ko bodo dominijoni izdelali enotne predloge. Pogajanja med angleško in kanadsko voleno industrijo glede prednostnega ravnanja pri uvozu angleških volnenih proizvodov, so se iztekla brez uspeha.

London, 27. jul. tg. Na vprašanje »News Chronicle«, ali bi bil Washington primeren kraj za svetovno gospodarsko konferenco, je odgovoril senator Borah pritrdilno. Po trditvi tega lista je senator Borah za to, da bi morala Amerika povabiti ostale države na to konferenco. Volivna borba ni nikak vzrok, da se konferenca ne skliče takoj.

Nov zagrebški župan

Belgrad, 27. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog notranjega ministra je postavljen za načelnika mesta Zagreba, dr. Ivo Krbek, za podnačelnika mesta Zagreba pa Jakob Pavlin, mizar v Zagrebu.

Belgrad, 27. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog notranjega ministra je razrešen dolžnosti podnačelnik mesta Zagreba, Artur Mahnik.

"Trpežnejše je -
perilo!" - ako je
oprano z Gazelo!

TERPENTINOVO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

Velik uspeh ruske diplomacije

Pariz, 27. julija. Podpis pakta med Rusijo in Poljsko dne 24. t. m. pomeni velik uspeh ruske diplomacije. Podrobna določila pakta še niso objavljena, bistvena določba pa je ta, da se obedve stranki odpove vojski kot sredstvu nacionalne politike. Tretji državi, ki bi napadla eno izmed obeh pogodbenic, druga pogodbenica ne sme nuditi pomoči, niti direktno, niti indirektno. Če ena izmed pogodbenic sama napade tretjo državo, potem sme druga takoj odgovoriti pakto.

Kaj pravi pakt za Poljsko.

Politični del tega pakta nujno velike politične garancije tako Poljski kakor Rusiji, očitno pa prinaša pakt v tem oziru večji dobiček Poljski nego Rusiji. Poljska se v slučaju, ako bi jo napadla Nemčija, da »popravi« svojo vzhodno mejo, nima sedaj več bati Rusije. Vendar pa je treba vedeti, da prijateljska pogodba s Poljsko v ostalem ni prav nič izpremenila germanofilske politike Sovjetov. Rusija tudi ni izpremenila svoje prijateljske politike napram Litvi in se v vprašanju Vilne, ki je med Litvo in Poljsko sporno, ni nič vezala na stališče Poljske.

Rusija si je zavarovala svoj hrbet.

Diplomatični uspeh Rusije pa se more pravilno presoditi le, če se upošteva, da je past s Poljsko samo zaključek cele vrste enakih ali podobnih paktov, ki jih je Rusija sklenila leter z ostalimi baltičskimi državami, to je z Latvijo, Estonko in Finsko. Ker bo sedaj tudi Romunija hočeš nočeš primorana, da sklene pakt z Rusijo, bo to pomenilo, da je Rusija na vsej svoji vzhodni meji od Baltika do Črnega morja zasigurana pred kakšnim napadom, ako bi se zapletla v vojsko z Japonsko. Tam se je položaj namreč zelo poslabšal, ker so Japonci odposlali v območje vzhodno-kitaške železnice velika ojačenja, radi česar se je nervoznost Sovjetov zelo povečala.

Gospodarski momenti.

Poleg političnega momenta pa prihaja pri vseh teh paktih z Rusijo v enaki meri v poštev sedanjí gospodarski položaj, ko baltičske države, ki imajo deloma zelo razvito industrijo, ne morejo več eksportirati svojih proizvodov v Evropo, ampak so primorane, da razširijo svoj trg v Rusijo. To velja predvsem za Estonko, v veliki meri pa tudi za Finsko. A tudi Poljska je zelo interesirana na tem, da se poživijo in okrepijo njeni gospodarski stiki z Rusijo, ki niso trpeli

samo zaradi njene dosedanje orientacije na Zapad, ampak tudi zaradi naraščajoče gospodarske krize v Evropi. Manjšega pomena je običajno zagotovilo sovjetske vlade, da ne bo podpirala komunistične propagande na Poljskem, dasi je gotovo, da bo ta odslej manj agresivna in manj intenzivna.

Stališče Francije.

Vprašanje je, kakšno stališče zavzema na pram preorientaciji poljske politike Francija, koje listi zaenkrat sklenitve tega pakta še ne komentirajo. Iz dejstva, da je francoska vojaška misija zapustila Varšavo, se ne smejo delati preveč dalekosežni sklepi. To dejstvo je namreč čisto naravno, ako se Poljska nima več bati vojske z Rusijo in ako Poljska ne bo fungirala več kot »barjera zapada« napram Sovjetom. Tudi se je treba zapomniti, da je Tardieu sam, dasi je hud desničarski konservativec, pred letom Poljski sam ta pakt nasvetoval. Razumljivo je, da mora ta pakt biti še bolj pogodu Herriotovi vladi, katero podpirajo socialisti in internacionalisti. Bržčas bo tudi Francija skušala priti do sporazuma z Rusijo, vendar pa bo počakala, dokler ne sklene pakta z Rusijo tudi Romunija. Seveda pa taka široka politična zasnova predpostavlja razjasnitev in izboljšanje mednarodnega političnega položaja sploh, katerega hudo motijo zlasti dogodki na Daljnem vzhodu. Ne more se pa tajiti, da se je poljska politika po paktu z Rusijo od francoske politike precej osamosvojila, s čemer se posebno tolažijo Nemci, ki sicer ta pakt neradi vidijo.

Romunija v veliki zadregi.

V veliko zadrego pa je spravil podpis pakta romunsko diplomacijo, da ne govorimo o časopisu, ki deloma hudo napada Poljsko, češ, da je prelomila svojo besedo, da pakta z Rusijo ne bo podpisala preje, preden se Rusija ne sporazume z Romunijo glede Besarabije. Oficialni krogi se sicer tolažijo s tem, da je Poljska prijateljsko pogodbo z Rusijo sicer podpisala, ni je pa še parlamentarno ratificirala. Romunsko ministrstvo za zunanje zadeve izjavlja, da bo Romunija med tem skušala s Sovjeti skleniti podoben sporazum, seveda le pod pogojem, da bodo spoštovani legitimni interesi Romunije. Romunska vlada je prepričana, da bo do takega sporazuma tudi prišlo, ker je poljska vlada Romuniji zagotovila, da bo sklenitev takega pakta, podpirajoč legitimne romunske pravice, z vsemi silami pospeševala.

Gorgulov obsojen na smrt

Pariz, 27. julija. AA. Za današnjo razpravo proti Pavlu Gorgulovu je vladalo prav tolikšno zanimanje kakor prvi dan, ker se danes pričakuje razsodba.

Ko se je začela današnja razprava, je zagovornik Gorgulova zahteval, da se postavita porotnikom dve vprašanji:

1) ali je bil Gorgulov v trenutku, ko je napravil atentat, pri pravi pameti, ali ne, in 2) ali ni Gorgulova gnala k temu dejanju neka sila, ki se ji ni mogel upreti.

Tedaj vstane glavni državni tožilec proti tej zahtevi zagovornika in pravi, da morajo porotniki odgovoriti samo na to, ali je Gorgulov kriv ali ne.

Takrat plane tudi sam Gorgulov, ki je bil dotlej popolnoma miren, pokonci in zavpije:

»Ne morem živeti brez svoje ideje, svoje velike ideje! Vlada francoske republike je moja mejo ubila. Zato zahtevam, da me obsodite na smrt.«

Zagovornik skuša Gorgulova pomiriti, nato pa se začne zasliševanje policijskega komisarja, ki je na Češkoslovaškem zbiral podatke o Gorgulovu. Komisar ni prepričan, da bi bil Gorgulov komunist, čeprav so ga v Pragi nekateri imeli za komunisto. Tudi tega komisar ni mogel z gotovostjo ugotoviti, ali je Gorgulov pogosto zahajal v Rusijo ali ne.

Na vprašanje, kakšen sloves je užival Gorgulov v Pragi kot zdravnik je komisar odgovoril, da so ga tam imeli za precej nedolžnega zdravnika, ki je zdravil svoje paciente samo s solncem.

Ko je komisar to rekel, je Gorgulov spet planil pokonci, češ:

»To so trdili drugi zdravniki, ker so mi bili nevoščljivi. V Pragi sem rešil ženo nekega sodnika, rešil sem nekega orožnika, rešil sem mnogo bolnikov. Vsa poročila, ki govorijo proti meni, izvirajo od neke ženske, ki me je izdala in ki se je prostituirala za mojim hrbtom.«

Za policijskim komisarjem zasliši sodišče kot prič Gorgulovljevega svaka, ki živi drugje v Švici. Ta pravi o Gorgulovu:

»Bil je miren in spodoben človek in je zelo rad imel otroke.«

Nato se prebere zapisnik o izjavi nekega »narja iz Pariza, h kateremu je šel Gorgulov na dan atentata na vino.

»Da, to je res, bil sem pri njem,« reče nato Gorgulov. Bil sem v tisti pivnici, ker sem hotel nekaj popiti, da se bom lažje boril proti tistem, kar me je gnalo, da izvršim atentat. Zbudila se je moja vest, Paul Doumer mi ni nič žalega storil, toda moral sem ga ubiti, da bo svet zadržal in se stresel ter izpremenil svojo politiko, in da se bo majka Rusija politično rešila terorja, ki jo tlačijo.«

Sodišče zasliši nato še dve manj pomembni prič, nato pa pripeljejo v dvorano ženo Gorgulova, ki je v drugem stanju. Obklečena je v črno. Ko pride v dvorano, pade na kolena in se spusti v jok. Tedaj skoči Gorgulov pokonci in vzklizne:

»Odpusti mi, Ana, odpusti mi!«

Gorgulovljeva žena naposled vstane in začne govoriti. Predvsem izjavi, da je bil Gorgulov do nje vedno zelo dober, pozneje pa se je izpremenil. Ta izpoved nima za posledico nobenih ukrepov, saj je preden atentat, ko je hotel odpotovati v Abesinijo.

Na vprašanje enega izmed zagovornikov pripoveduje Gorgulovljeva žena, da je bil njen mož nekaj dni pred atentatom z njo v kinu in ko je platno zagledal predsednika republike, je začel plaskati svoji bodoči žrtvi.

Naposled pade obtožbenica žena spet na kolena in zaklinja sodnike in porotnike:

»Usmiliti se ga, usmiliti se otroka!«

Ko so odvedli ženo Gorgulova iz sodne dvorane, se je razprava za pol ure prekinila in nato je povzel besedo državni tožilec. Podpisal je morilca

in njegovo življenje v Parizu pred atentatom in rekel:

»Gospodje porotniki! Mogel bi vam predstaviti Gorgulova kot boljševika, toda za to nimam dokazov, čeprav so se mi solze kozaka Lazarova zdele iskrene. Ali je Gorgulov rdeč, bel ali zelen? Predvsem je slab zdravnik, senzualen in fanatik s književnimi pretenzijami. Obtožene je propalica in sadist. Poslil je 14-letno deklico pod predezo, da jo bo zdravil. To je Rasputin današnje ruske emigracije. Obtožene je — če hočete — fantik, neizpodbitno je le, da je morilec.«

Gorgulov besno skače državnemu tožilcu v besedo, toda le-ta se resno obrne k njemu in pravi:

»Gorgulov, v mojih očeh ste simulant, če pa boste še nadalje vpadali v besedo, vas odvedejo iz dvorane in boste obsojeni v odsotnosti.«

Nato e državni tožilec obrne k porotnikom: »Govorili so vam, da izpustite morilca na svobodo. Nekateri porotniki so občutljivi nasproti retoriki, ki je kloroform porotnih sodišč.«

Nato govori državni tožilec o morilčevi neuravnovesitosti in pribej, da je Gorgulovu kot zgravniku igrača simulirati neuravnovesitost. Toda Gorgulov se je včeraj izdal, ko se je razjokal od veselja ob izjavi nekega zdravnika, ki je rekel, da je Gorgulov pol blazen človek. Ta izjava je zbudila v njem upanje in že je zagledal vrata svobode ter se je zato tako razveselil.

Državni tožilec govori nadalje o mentaliteti nekaterih ruskih beguncev in zahteva od porote strogo, ker bi se drugače mogli pojaviti še drugi Gorgulovi. Pri tem opozori na neko pismo, ki ga je Gorgulovu poslal po atentatu neki ruski emigrant, ki živi v Belgiji kot prodajalec svinlarih nogavic. V tem pismu ta emigrant pravi, da je bil atentat potreben, da bo Francija razumela, kaj mora storiti.

Svoj govor je zaključil drž. tožilec s temi besedami:

»Jaz sem danes odvetnik republike in pravem pomenu besede in obtožujem v imenu užaložene naroda. Ta človek mora priti v roke krvniku. Nisem brez srca. Mislim na morilčevu mater in njegovo ženo, ki nosi otroka pod srcem. Toda mislim tudi na ono, ki objokuje svoje štiri sinove in svojega moža.«

Po govoru drž. tožilca se razprava za nekaj časa prekine, nato pa se spet nadaljuje.

Razsodba bo izrečena najbrž še nočjo do polnoči. Zanj vlada zelo veliko zanimanje. Ljudje ugibajo na vse strani, kako bo sodišče odločilo; sklepajo celo stave na smrtno obsodbo in proti njej.

Pariz, 27. jul. tg. Morilec predsednika francoske republike ruski zdravnik dr. Paul Gorgulov je bil danes obsojen na smrt.

Obsodba je padla ob 8 zvečer in je bila sklenjena glasno. Večina porotnikov je po triletnem sklepanju potrdila vprašanje, ali je Gorgulov izvršil umor z namenom. Po prečitaniu obsodbe je prišlo do manjših prizorov. Ko je namreč publika na objavo smrtné obsodbe glasno pritrdjevala, je predsednik sodniškega zbora to energično giral.

Gorgulov je sprejel obsodbo popolnoma mirno. Vedno znova je klical: »Umorili ste mojo idejo!« Obsodba se bo izvršila v prihodnjih štirinajstih dneh. Ni verjetno, da bo Gorgulov pomiloščen.

Črni vitez poleti preko oceana

London, 27. julija. Z. Znani nemški vojni letalec, znan pod imenom »Črni vitez« in njegov isto tako znani nasprotnik v angleški vojski major Drapper, ki sta se v vojni nešteto krat spopadla v zraku, nameravata skupno poleteti iz Evrope preko oceana, da na ta način dokažeta svoje iskreno prijateljstvo. Ko prideta v Ameriko bosta imela skupna predavanja v Združenih državah ter propagirala za svetovni mir.

Strašna izguba nemške mornarice

En cel razred bodočih častnikov nemške mornarice pokopan na dnu morja

Pariz, 27. julija. AA. Iz Berlina poročajo: O katastrofi šolske ladje nemške vojne mornarice »Niobe« se doznajajo te-le podrobnosti:

V par hipih potopljena.

Trijambornik »Niobe« je plul včeraj popoldne z razvitimi jadrji s približno hitrostjo 7 milj na uro. Morje je bilo nekoliko nemirno in ker se je veter obrnil in začel močnejše pihati, so se mornarji popeli na jambore, da izvijejo nekatera jadra, drugi del posadke pa je bil zbran na spodnji palubi, kjer je poslušal predavanje.

Nenadoma pa je nastal hud vetrovni sunek, ki je naglil ladjo na bok; pri tem so se zlomili vsi trije jambori. Tisti mah je že voda z vso silo vdrila v ladjo in čez tri minute je izginila »Niobe« v morskih globinah.

Vse to se je odigralo s tolikšno naglico, da se nobeden izmed gojencev, ki so na spodnji palubi poslušali predavanje, ni utegnil rešiti; rešilo se je samo tistih 40 oficirjev in mož, ki so bili ta čas zaposleni z zvijanjem jader.

Gojenci, ki so postali žrtve katastrofe, so še zelo mladi. V mornarico so stopili 1. aprila t. l. na šolsko ladjo pa so se vkrcali 1. julija, ko so končali teoretični pouk na kopnem.

V krogih nemške vojne mornarice je nesreča zbudila veliko pobitost, zdi se, da si na odgovornih mestih že niso na jasem, kako naj si katastrofo pojasnijo, tembolj, ker je bila ladja ena najboljših za šolske svrhe, ki bi morala tudi najljubše burje uspešno prestati.

Edino mogoča razlaga bi bila v tem, da je bil sunek vetra tako nenaden in silen, da mornarji niso več utegnili sneti in zviti jadra.

Ko so prišle na kraj nesreče reševalne ladje, je bila »Niobe« že davno izginila v globine.

Mornariški oddelki vojnega ministrstva je odredil, da je več hidroplanov nekaj ur križarilo v danih vodah, toda odkriti niso mogli niti sledu takega ostanka nesrečne ladje. Tudi reševalne ladje so križarile okoli kraja nesreče še pozno v noč, a brez uspeha. Zjutraj je prispela tjakaj križarka »Köln«, da nadaljuje iskanje.

69 mož utonilo — 40 rešenih.

Kiel, 27. julija. Z. Križarka »Königsberg«, ki je prišla prva od vseh ladij na pomoč ponesrečeni jadnici »Niobe«, je sporočila mornariškemu poveljstvu v Kielu, da je rešila 40 brodomolcev z jadricne »Niobe«, katere je davi pripeljala v luko Kiel. Po odredbi mornariške poveljstva je vso luko zastražil kordon mornarjev, da na ta način prepreči naval rodbin potopljenih mladenčev z jadricne »Niobe«, kakor tudi naval radovednega občinstva. Ogromna množica ljudstva je pričakovala vso noč sporočil o usodi brodomolcev, na žalost pa je bilo njihovo pričakovanje, da ugledajo svoje in prijatelje, zaman.

Davi so prispelo vse ladje in letala, ki so sodelovala pri reševanju in prinesla s seboj strašno vest, da je 69 ljudi, ki so bili na jadnici »Niobe«, izgubilo svoje življenje. Čim je množica za to izvedela, so se pričele odigravati za kordoni mornarjev burne scene. Matere in sestre so jokale ter si v obupu pulile lase z glave in njihov jok je bilo strašno poslušati.

Kako se je zgodila nesreča.

Rešeni brodomolci, sami mladi kadeti, pripovedujejo, kako se je zgodila nesreča. Vse se je zgodilo tako naglo in nepričakovano, da so se mogli rešiti samo oni, ki so bili na palubi ladje

Osebne vesti

Belgrad, 27. julija. I. Za višjega pristava higijenskega zavoda v Ljubljani je postavljena dr. Simenc Amalija, dosedaj višji pristav Doma narodnega zdravja v Mariboru. Inženjer Guzelj Stojan je postavljen za svetnika v higijenskem zavodu v Ljubljani, kjer je bil dosedaj višji pristav.

Belgrad, 27. julija. I. Napredovanja in postavitve v prometnem ministrstvu: Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu so napredovali za višje svetnike: Josip Valantič, Josip Obad, Josip Vidmar, Ivan Koprivšek in Franjo Rustjan. Za kontrolorje v 7. skupini: Anton Čuk, Miroslav Gruđen, Janko Justin, Franc Jezeršek, Franjo Robida, Avgust Kerševan, Anton Časl, Franc Pirc, Adolj Jug, Mirko Sever, Milan Kosiček, Ivan Prulič, Viljem Rožič, Matija Pušan. Za glavnega arhivarja Maks Plečko. Za višje revizorje lokomotiv v 7. skupini: Franc Ramovž, za višjega progovnega nadzornika Miha Sokol.

Pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu: Za svetnika v 5. skupini Rudolf Mihelič, Rudolf Furlan in Mihael Postele.

Pri glavnem ravnateljstvu državnih železnic: Za višjega svetnika 4. položajne skupine II. stopnje Janko Koželj, za višje kontrolorje 6. skupine Ignac Rancinger, Kornelij Gorenc in Dragotin Konček. Za kontrolorje v 7. skupini: Franc Stih, Ivan Megla, Franc Pregelj, Franc Jug, Jože Pretnar, Anton Debenjak, Franc Bender, Karl Postič, Karl Kostič, Alojzij Gaber. Za višje prometnike v 7. skupini: Ferdinand Zdenek, Anton Premru, Julij Fatur, Ivan Duri, Ivan Miklavc. Za višjega kontrolorja in šefa oddelka za specialno knjigovodstvo pri glavnem ravnateljstvu je imenovan Rudolf Oswald. Za višjega kontrolorja in šefa oddelka za kontrolno blagajno v 6. skupini je imenovan Ernest Rajgelj. Za višjega kontrolorja v 6. skupini pri glavnem ravnateljstvu je napredoval Franc Caplar. Za kontrolorja v 7. skupini Anton Bitenc. Za višjega tajnika 5. skupine Hilmajer, za višjega kontrolorja v 6. skupini Alojzij Veber in Janez Sturm. Za kontrolorje v 7. skupini: Apolonija Brumen, Franc Kovačič in Evgen Sila. V splošnem oddelku prometnega ministrstva sta imenovana za poverjenika 6. skupine Stanislav Novak in Fr. Kranjc. Za višjega poslovodjo v 7. skupini je imenovan Ernest Kovač.

Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani: Za pomočnika ravnatelja v 5. skupini I. stopnje je imenovan Svetolik Gajič, dosedaj načelnik ekonomskega oddelka pri glavnem ravnateljstvu državnih železnic.

Premešeni sta: Na pošto v Ljubljani I. Štrupelj Marija, dosedaj v Litiji. V Novo mesto Praznik Marija, dosedaj v Radovljici.

Belgrad, 27. julija. I. V resoru prosvetnega ministrstva je po odobritvi ministrskega sveta novo postavljen za dobo 5 let za kontraktualnega lektorja francoskega jezika na ljubljanski univerzi prof. Marc Vey.

Belgrad, 27. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prometnega ministra je odpuščen iz državne službe, Dragotin Dimce, ptt. uradnik v 7. skupini pri pošti in brzojavu v Osijeku I., na podlagi razsodbe državnega sveta.

In tudi ti so imeli samo toliko časa, da se vržejo v morje in odnesejo golo življenje. Jadnica »Niobe« se je potopila v kakih 30 sekundah. V njej so našli grob vsi oni, ki so se nahajali v njeni notranjosti. Ni bilo niti časa, da bi se poslali znaki za pomoč. Jadnica leži 35 m globoko.

Po naredbi vrhovnega mornariškega poveljstva so razobesile vse ladje zastave v znak žalosti za izgubljenimi mladimi življenji. Uradno poročilo pravi, da se je jadnica »Niobe« potopila vled tega, ker je nepričakovano udaril hud sunek vetra, ki je ladjo prevrnil. Vest o katastrofi je po vsej Nemčiji, čeravno vlada velikansko volilno razpoloženje, napravila najhujši vtis. Predsednik Hindenburg je brzojavno izrekel sožalje vsem rodbinam umrlih mornariških kadetov in častnikov ter mornarjev.

Nihče ni kriv.

Kiel, 27. julija. Z. Po uradnih poročilih vrhovnega mornariškega poveljstva ni nihče zakrivil strašne katastrofe jadnice »Niobe«. Dolžiti se ne more nihče vled tega, ker je nesreča prišla tako nepričakovano in hitro, da se skoraj nihče ni zavedel, kaj se godi. Častniki in možje so bili ob katastrofi vsi na svojih mestih ter izvršili svojo dolžnost. Katastrofo je treba pripisati izključno nenadnemu sunku viharja. Vsa tragedija se je končala v desetinkah sekunde. Pri prvem sunku viharja je poveljnik ladje zapovedal, da se porežejo vrvi, za kar pa ni bilo časa, ker se je ladja že v tistem trenutku prevrnila. Niti drugo poveljnikovo povelje, da se spustijo rešilni čolni, se ni moglo izvršiti. Ladja je takoj utonila in po uradnem poročilu leži v globlini 20 metrov. Vso noč so reflektorji razsvetljevali mesto katastrofe, vendar se na površini ni pojavil nihče več. Davi so pričeli dvigati potopljeno šolsko ladjo. Iz Kiela je odplovalo več ladij, ki bodo sodelovale pri reševalnih delih. Vsa nemška javnost se zanima za ta tragičen slučaj in spremlja podrobnosti te strašne pomorske katastrofe.

2 žrtvi dvignjeni.

Kiel, 27. julija. tg. Oba vlačilca »Hunke« in »Sperber« od kielskega mornariškega arsenala sta se podala s potapljači na krovu v Fehmarnbelt, kjer se je potopila šolska jadnica »Niobe«. Morje je bilo povsem mirno in so potapljači že dvignili dve žrtvi.

Ali je mogoče le kdo kriv?

Berlin, 27. julija. tg. Vrhovno vodstvo mornarice objavlja še sledeče podatke o katastrofi šolske ladje »Niobe«: Jakost vetrov za časa vožnje je bila 2—3, kar je vsekakor zelo mirna struja. Ob 14.25 je nenadoma nastal sunek vetra, ki je na mah prevrnil ladjo. Da je nesreča zahtevala toliko žrtve, razlagajo s tem, da je imela večina moštva ob času nesreče pod krovom častniški pouk. Sprejemna postaja v Kielu zaradi tega ni slišala takoj klincev SOS, ker je bila radi viharja izklopljena. Sedaj se bo pričelo havarijsko postopanje. Poleg tega pa bo strokovna komisija preiskovala vzrok katastrofe, od česar bo odvisno, ali bo imenovano mornariško sodišče ali ne. Izgubljen je cel letošnji razred bodočih nemških mornariških častnikov.

Berlin, 27. julija. tg. Danes so dospeli v Kiel rešenci od »Niobe«, 40 po številu. V svojih pomakljivih oblekah so predstavljali živ dokaz o katastrofalni hitrosti, v kateri se je žaloigra odigrala. Ranjen je samo eden, in sicer kuhar, ki mu je padla posoda vrele vode na glavo. Od moštva so se rešili samo oni ljudje, ki so bili na krovu in ki so mogli hitro priti do reševalnih pasov.

Mania mora nazaj v politiko

Bukarešt, 27. julija. tg. Juli Maniu je bil danes opoldne v dvorani avdienci pri kralju. Baje je kralj izjavil, da je Maniujeva dolžnost sprejeti predsedstvo bodoče vlade. Maniu je bil svojčas odločil predsedstvo narodno nacionalistične stranke, ki jo je nato vodil kot podpredsednik Mihalake. Ta je sedaj odločil to mesto in izjavil, da je Maniujeva dolžnost sprejeti odgovornost za sedanjí politični položaj.

Pred krizo avstrijske vlade

Dunaj, 27. julija. tg. Del dunajskega tiska prinaša vznemirjujoče vesti o skorajšnjem odstopu avstrijske vlade in predsednika Državne banke dr. Kienböcka. Javljajo, da bo kmalu prišlo do razpusta državnega zbora in imenovanja volilne vlade. Vendar se je v večernih urah položaj zboljšal in pričakujejo, da bo kri za že jutri premagana.

Gronau je uspel

Newyork, 27. julija. tg. Nemški preocean-ski letalec Gronau je prispel ob 1 zjutraj v Montreal.

Drobne vesti

Zagreb, 27. julija. Z. V Krapini bodo vsa hrvatska in katoliška združenja proslavila 30. in 31. t. m. stoletnico hirskega preporeda in 60-letnico smrti Ludovika Gaja.

Belgrad, 27. julija. I. Iz prometnega ministrstva javljajo, da je odobrena polovična vožnja po železnici za vse udeležence evharističnega kongresa v Sisku, ki bo od 13. do 15. avgusta pod predsedstvom nadškofa dr. Ante Bauerja in ob udeležbi članov jugoslovanskega episkopata.

Belgrad, 27. julija. AA. Prometno ministrstvo je dovolilo, da se uvede telefonski promet med Kranjem in vsemi kraji v Belgiji. Pogovori so lahko takoj začno. Taksa za naveden pogovor za enoto 3 minute znaša 8.50 zlatega franka.

VELIKI HERDER

12 zvezkov in 1 svetovni in gospodarski atlas

Veda sedanjosti za praktično življenje

Svetovalec in vodnik za duha in srce

Pojasnila v knjigarnah

Zlata in biserna poroka na Gozdu

Kamnik, 26. julija.

V skupini hribov, katere loči globoko zarezana Črna dolina od Kamniških planin, leži v nadmorski višini 700 metrov vas Gozd. Ime je dobila gotovo od tega, ker leži sredi bujnih gozdov, na položnem, valovitem hrbtu najvišjega hriba. Na nasprotni strani Črne doline leži nekaj metrov višje znana cerkev sv. Primoža, ki ponosno gleda na svojo sosedo onkraj doline. Mala farna cerkev na Gozdu je kakor bi bila brez zvonika, ker je ta radi velikega vetra, ki divja vedno nad Gozdom, tako nizek, da ne seže nad streho cerkve. Gozd je znan našim smučarjem zaradi svojih idealnih smučarskih terenov. Prebivalci Gozda so pridni poljedelci in živinorejci, krepke gorenjske korenine, ki v zdravem planinskem zraku dočakajo visoko starost.

Vasica Gozd ima 40 šolobveznih otrok in je zanje zgradila lani lepo šolsko poslopje, ki je stalo nad 400.000 Din, kar je pač lep dokaz, koliko naš narod žrtvuje za svojo izobrazbo. Na Gozdu županuje že 11 let Janez Senožetnik. Pred kratkim so imeli pri županovih pristrčno domačo slovesnost. Senožetnikov očka in mati sta praznovala zlato poroko, oba še krepka in zdrava ter delavna kakor nekdanj. Zlatoporočnica Jože Senožetnik in njeno žena Lucija, rojena Sušnik, sta bila rojena leta 1885 na Gozdu, kjer sta tudi pred 50 leti v cerkvi sv. Ane sklenila zakonsko zvezo. Pridni in delavni zakonski par je blagoslovil Bog z desetimi otroci, sedmimi sinovi in tremi hčera-mi. Od teh jih je samo 5 še živih. Mati Lucija je

dolgo vrsto let vzdrževala na Gozdu malo trgovino, ob cerkvenih praznikih in praznikih pa je prodajala odpuste in druge sladke dobrote, kakor je to pri nas še vedno navada. Ko je prevzel sin Janez gospodarstvo na domu, je nabirala zdravilna planinska zelišča in jih nosila v Ljubljano na prodaj. V 77. letu je prijazna ženska še vedno tako živahna, zdrava in vedno dobre volje kakor nekdanj. Z mladostnim korakom še vedno nabira po gozdih zelišča in poltretjo uro hoda po strmih hribov iz Kamnika na Gozd ji je malenkost. Sama pravi, da bi tudi dvakrat na dan šla v Kamnik, če bi bilo treba. Oče Senožetnik je tudi še vedno šil in krepak, le nahuja ga tare nekoliko. Doma pomaga svojemu sinu županu pri kmetovanju.

Zlatoporočencema želimo, da bi v krogu sinov in hčera ter drugih vnukov zdrava in vesela doživela še več jubilejev.

Isti dan kakor Senožetnikova sta se vnovič poročila v cerkvi sv. Ane na Gozdu tudi zakonca Jožef in Marija Spruk. Ta dva pa sta praznovala biserno poroko — 60 letnico skupnega zakonskega življenja. Težko je bilo njihovo življenje v trdem boju za vsakdanji kruh. Z brezprimerno pridnostjo in varčnostjo sta si ohranila skromno domačijo in skrbela za otroke, katerih jima je Bog dal 14. Od teh sta samo Jože in Marija doživela biserno poroko svojih roditeljev. Oče Spruk je sedaj star 85 let, mati pa 80 let. Za svoja leta sta oba še dovolj trdna. Jubilentoma, ki sta bila vedno vzor neumornega in poštenega dela, želimo, da bi jima Bog podelil še mnogo zdravih in srečnih let!

ELIDA Favorit MILO

FAVORIT,
kateremu
ostanete
vedno zvesta ...

... ki je neobhodno potreben za negovanje Vaše polti ... kateri Vas pomlajuje in polepsuje ... ostanete vedno Elida Favorit milo s svojim nežnim, svežim vonjem. Negovanje s tem blagim milom obilne pene Vam bo pripravilo vsak dan novo veselje.

Odmevi akademske stavke v Ljubljani

Zanimiva sodna razprava.

Ljubljana, 27. jul.

Pred sodnikom okrajnega sodišča g. Goslarjem se je danes vršila razprava proti ložetu Wilfanu, predsedniku Zveze slušateljev Aleksandrove univerze. G. Wilfan je tožilo jugoslovansko napredno akademsko društvo »Jadranci«, ki ga je pri razpravi zastopal odvetnik dr. Fetič. »Jadranci« očitno Wilfanu v obširni obtožnici, da je javno raznašal o njem neresnične vesti ter s tem škodoval ugledu društva in njegovih članov.

Obtožnica vsebuje sledeče: V maju mesecu t. l. so bile dalj časa na univerzi demonstracije akademikov, ker ni bila dovoljena glavna skupščina Zveze slušateljev. Ob tej priliki so akademiki izvedli tudi tridnevno stavko, ki je bila organizirana na ta način, da so pred univerzo strazile skupine akademikov. Te so imele nalogo preprečiti kršenje stavke, 21. maja je napravila policija tej stavki konec. Aretiranih je bilo nekaj akademikov.

V skupini, ki ji pripada obdolženec, se je nenkrat začela širiti govorica, da je to aretacijo povzročilo društvo »Jadranci«, ki da je oficiočno interveniralo na policiji, naj slednja nastopi z aretacijami. Obtožnica ugotavlja nadalje, da se je posebno trudil s širjenjem teh vesti obdolženec, in navaja sledeč primer: Dne 21. maja 1932 sta šla akademika Viktor Hrovatin in Slavko Ferjančič po Wolfovi ulici, na koncu katere sta srečala skupino akademikov, v kateri je bil tudi obdolženec Wilfan. Slednji je pristopil k Hrovatinu in mu dejal: »No, Jadranec se je spet pokazal! Tri dni so prihajali Jadranši h g. Kerševanu na policijo in urgirali, da uredi policija, kar sam Jadranec ne zmore. Bil sem pri g. rektorju dr. Šerku in sem bil priča telefonskemu razgovoru z g. Kerševanom in sem slišal, da je »Jadranci« oficiočno interveniral na policiji, naj izprazni prostor pred univerzo, sicer »Jadranci« ne garantira za posledice.« Hrovatin mu je nato pojasnjeval, da stvar ni bila taka in da je bil tudi »Jadrancov« sestanek, ki je bil napovedan za isti dan ob 11 dopoldne, prepovedan od strani policije. Wilfan pa je naprej trdil svoje: »V Jadranu imate med seboj plačance, denunciantne in policijske konfidente in dokler ne boste med njimi samimi obračunali, toliko časa ostane naše stališče neizpremenjeno.«

Nadalje navaja obtožnica še sledeč slučaj: Jadranov bivši podpredsednik Slavko Uršič, ki je zvedel, da obdolženec širi te govorice okrog, ga je isti dan iskal in ga slednji našel v družbi akademika Kukoviča na policiji v predstavi policijskega upravnika g. Kerševana. Prosil je omenjena, naj požakata zunaj, sam pa je stopil v sobo h g. Kerševanu in ga naprosil za pojasnilo glede govorice, da je »Jadranci« tri dni pritiskal nanj, naj napravi konec stavke z aretacijo straž. Prosil ga je, naj to pojasni tudi njegovima navzočima tovarišema iz drugega tabora. G. Kerševan je poklical Wilfana in Kukoviča v sobo ter vprašal Wilfana, če res govori o tem okrog. Wilfan je to potrdil, nakar je g. Kerševan odločno izjavil, da to ni res in da tudi ni res, da bi on dal rektorju dr. Šerku slično izjavo. Povdarjal je, da je on stal osebno na stališču, da se morajo demonstracije pred univerzo zatreti, pa naj se vršijo pod slovensko ali jugoslovansko zastavo in pripomni, da ni tako šibak, da bi mogel kdo nanj pritiskati.

Wilfan je branil pri razpravi privatni docent dr. Furlan. Wilfan je v svojem razgovoru odločno zanikal, da bi bil on govoril, da je »Jadranci« oficiočno interveniral na policiji, pač pa je trdil, da so to storili Jadranši, torej člani omenjenega društva.

Sledilo je zaslišanje prič. Kot prva priča je bil zaslišan Vekoslav Kerševan, upravnik policije v Ljubljani. Ta je pripovedoval tole: »Zadnji dan stavke na univerzi je prišlo med »Jadranci« in stavljujočimi do incidenta. Jadranši so prinesli na univerzo lepak z jugoslovansko trobojnico. Stavkujoči so zahtevali, da se odstrani trobojnica in črta izraz »jugoslovanske«, ki naj se nadomesti s »slovenske«. Nastal je prepir, v teku katerega je bil lepak strgan in sežgan. Zvedel sem to iz neakademskih krogov. Telefoniral sem na rektorat, kjer so mi sporočili, da je univerza zaprta. Smatral sem, da je potem straža stakajočih pred univerzo nepotrebna in sem dal policijski straži ukaz, naj prostor pred univerzo izprazni. Za slučaj neposlušnosti sem odredil, stavkujoče z avtobusom privedi na policijo. Straža je izvršila to nalogo in po zaslišanju so bili akademiki izpuščeni. Po izvršitvi tega naloga mi je telefoniral rektor dr. Šerko o iz svojega stanovanja, da je v veži na dvorščiki hiše št. 2 v Vegovi ul. precej akademikov, katerim policijska straža ne dovoli odhoda na ulico. Dejal mi je tudi, da se je nekaj akademikov zglasilo pri njem s prošnjo, naj posreduje pri policiji. Dalje se

je informiral pri meni, čemu je bila odstranjena stavkovna straža. To sem mu pojasnil. Določno lahko trdim, da pri meni v imenu »Jadranov« ni nihče interveniral, naj odstranim stavkovno stražo izpred univerze. Jaz tudi dr. Šerku nisem rekel, da bi v tej zadevi pri meni intervenirali Jadranši, možno pa je, da je moje pojasnilo napačno razumel in to glede na moje zatrdilo, da se je na mene od raznih strani pritiskalo, da napravim pred univerzo red in to posebno še z ozirom na incident, ki se je primeril »Jadrancem« z njihovim lepakom, kakor sem to v uvodu omenil.«

Zaslišani so bili nato še akademiki Jadranši Viktor Hrovatin, Slavko Ferjančič in Slavko Uršič, ki so povedali isto, kakor stoji v obtožnici.

Zagovornik dr. Furlan je nato predlagal, naj se zaslišajo še nekatere priče, med drugimi tudi rektor univerze dr. Alfred Šerko, nakar je sodnik odredil, da se razprava zaradi zaslišanja prič preloži na 30. avgusta.

Dvorni fotograf Ronay

izdeljuje umetniške portre posnetke od 10. julija do 30. avgusta na Blede

138 krat boter

Tepina Franc, pekovski mojster, trgovec in gostilničar v Stražišču pri Kranju — 60 letnik.

Stražišče, 25. julija.

V skrajnem zapadnem delu Stražišča — že skoraj ob vznožju sv. Jošta stoji obširno, prijazno, daleč naokrog znano domovje našega jubilarja, koder je dne 25. julija v krogu svoje družine obhajal svoj šestdeseti rojstni dan.

Predaleč bi zašli, če bi hoteli opisati na tem mestu vse dobrine in vrline, ki dičijo »pekovega ata«; tako namreč nazivlja vse mlado in staro gospoda Tepino. Saj pa ime »ata« tudi po pravici zasluži: Vsakomur, ki se v potrebi obrne nanj, prav po očetovski priskoči na pomoč. Še noben prosjak ni odšel iz Tepinove hiše praznih rok in nihče, ki je iskal tu prenočišča, ni bil zavrnjen. Pa tudi nobena mati, ki je iskala svojemu novorojenčku botra, ni prišla v nobeno zadržko. Takih prošnih gospod Tepina kot dober katoličan ni nikdar odbijal. Dokaz temu, da je bil naš jubilar že 122 novorojenčkom krstni in 14 dečkom birmanski boter, katere številke so vsekakor rekordne. Zato pa opravičeno trdimo, da je število onih, ki se jubileja tega velikega dobročinitelja v največjo hvaležnostjo v srcu spominjajo, naravnost ogromno.

Gospod Tepina zasluži, da bi mu posvetili danes kak obširnejši članek, a ker poznamo njegovo vsestransko skromnost in ga ob njegovem jubileju ne maramo sprevljarjati v slabo voljo, smo omejili naša skromna priznanja le na teh par onih dejstev, katerih že nikakor ne moremo zamolčati.

Gospodu Tepini kot velikemu pošteniaku, do brotniku, vzornemu možu in skrbnemu družinskemu očetu želimo ob njegovi 60letnici, da bi mu naklonil Vsemogočni ob strani njegove družinice, odnosno njegove prav tako obče spoštovane gospe ženske, s katero deli v nepretrganem, neumornem delu že 31 let neskaljeno zakonsko srečo, še mnogo srečnih in zadovoljnih let.

Krst šišenskega najdenčka

Ljubljana, 27.

Poročali smo svoječasno, da bo dal mestni socialni urad najdenčka, ki so ga našli meseca maja pri šišenski farni cerkvi, krstiti za Valentina Vodnika. Zaradi tega miena pa so pozneje nastali pomisleki in tako je bilo sklenjeno, da krstijo najdenčka z drugim imenom. Kot eno najbolj slovenskih primkov so mu izbrali ime Črne, za krstno ime pa so mu izbrali ime Florijan, ker je bil otrok rojen in najden okoli godu sv. Florijana. Te dni so krstili otroka. Za botra je bil župan dr. Puc, ki ga je zastopal uradni socialnega urada g. Sedej, za krstno botro pa je bila neka zaščitna sestra. Za vzgojo otroka se bo briga mestna občina.

Ponarejevalci denarja prijeti

Doslej zaprtih 9 oseb — Siroko razpredena organizacija

Ljubljana, 27. julija.

Par dni se je že po Ljubljani šušljalo o ponarejevalcih sto- in tisočdinarskih bankovcev. Več ponarejenih bankovcev po sto dinarjev se je prejšnji teden pojavilo v raznih ljubljanskih trgovinah. Prihajali pa so tudi že glasovi z dežele, da tudi tam prihaja v promet vedno več ponarejenih bankovcev po sto in tisoč dinarjev. Razpečevalci ponarejenih bankovcev so se gibalci zlasti po Gorenjskem okrog Domžal, Komende, v bližini Cerklje, okrog Kamnika in Moravč, zadnje nedeljo pa je eden izmed njih hodil tudi po Litiji, kjer je spravljaj v promet nekaj ponarejenih stotakov.

Dobri organizaciji ljubljanske policijske službe se je med tem posrečilo, poloviti vse glavne ponarejevalce in razpečevalce ponarejenih bankovcev. Skupaj je bilo aretiranih 9 oseb, med njimi tudi nekaj žensk. Nekateri izmed njih so premožnejše osebe, ki bodo poleg zakonskih posledic zaradi ponarejanja denarja morali poravnati tudi vso dejansko škodo oškodovancem in državi. Vseh podrobnosti o gibanju ponarejevalcev kakor tudi vseh imen aretirancev nam policija v interesu nadaljnje preiskave ni mogla izročiti, pač pa se nam je posrečilo zbrati na policiji in drugod nekaj zanimivih informacij o vsej obširni razpredeni in organizirani akciji ponarejevalcev in razpečevalcev.

Kako so razpečevali ponarejeni denar

Prejšnji četrtek, 21. t. m. se je v trgovini Rud. Deržaja v Kolodvorski ulici v Ljubljani pojavil približno ob petih popoldne mlad človek. Bil je očitno kmečki fant z dežele. Obleden je bil v temno obleko, imel je črn klobuk, s seboj pa je nosil tudi dežnik. Tisti dan je bilo bilo temno, pripravljalo se je k nevihti. Zato je bilo v trgovini nekoliko mračneje kakor sicer. Razen tega se je neznan človek ustavil v trgovini tik vrta ob pultu, tako da je tudi s svojim telesom zastavljal svetlobo, ki prihaja v lokal samo skozi vrata.

Uslužbenec Deržajev trgovine je tujuca takoj hotel postreči. Mož je zahteval dva noža za motorni skobelnik (za oblanje desk). Kupnina je znašala 240 Din. Tujeec je plačal s tremi stotaki, ki jih je položil na pult. Uslužbenec pač denarja ni prvi hip podrobneje ogledoval. Videl je tri stotake, napravil je plačilni listek, sedel v blagajno, odštel tujuca šest kovančev, nato šele je segel po tuječevih stotakih. Toda ko je denar prijel v roko, se mu je videl sumljiv. Papir je bil bolj trd, bankovci so bili čisto novi, pod prsti so se uslužbencu bankovci zdeli tako čudni... Zal pa ni bilo pri roki v blagajni niti enega pravega stotaka, da bi ga primerjal s temi tremi.

Med tem je tujeec že bil med vrati, odhajajoč na cesto. Uslužbenec je še viknil za njim napol v šali, napol zares:

»Ali ste imeli ta denar v vodi, ko je tako čuden...?«

— Moč med vrati pa je brez razburjenja smehljivo odgovoril:

»Kakršne sem dobil, take sem pa dal...!«

In je odšel. Uslužbenec je nato bankovce pogledal natančneje. Zapazil je, da so sicer popolnoma podobni praviim bankovcem, toda vodnega tiska v njih ni bilo. Prodajalec je spoznal, da je nasedel pretkanemu razpečevalcu ponarejenih stotakov. Brž je skočil na ulico, pogledal na obe strani, stekel še do ogla, pogledal navzgor in navzdol po Slomškovi ulici — tuja nikjer. Kakor bi se bil udrl v zemljo, čeprav je bilo od njegovega odhoda iz trgovine minilo komaj pol minute.

Med tem se je vrnil v trgovino tudi gospodar sam, ki je bil ob času tuječevega obiska odsoten. Ko so mu povedali o čudnem tuju ter mu pokazali ponarejene bankovce, je skočil na bicikelj on sam in en pomočnik, ki sta nato vsak posebej obvozila vse bližnje ulice — toda o tuju nobenega sledu. Uslužbenec trgovine — so zvečer pregledali tudi vse odhajajoče avtobuse pred Figovcem, dalje so strazili na vseh kolodvorih pri odhajajočih vlakih — tuja nikjer.

G. Deržaj je obvestil o dogodku seveda tudi policijo. Uslužbenec je podal točen popis človeka, ki je kupoval v trgovini nože ter jih plačal s ponarejenimi stotaki. Možak je imel na levi strani vrta več tikv. škrofelnov, na zadnji strani vrta pa daljšo, že zaceljeno vrezlino, najbrže od noža.

Drugi dan, v petek 22. t. m. se je pojavil podoben ponarejen stotak v trgovini Jos. Zalca na Dunajski cesti. Tako g. Deržaj kakor g. Zalca imata trgovino z železnino. Bankovec, ki so ga bili zapazili pri Zalci, so nesli v podružnico Narodne banke, ki je ugotovila, da je ponarejen. Tudi o tej najdbi je bila takoj obveščena policija, kateri je bil sporočen tudi opis tistega, ki je bil prinesel bankovec v trgovino g. Zalca. Oba opisa, tako oni iz trgovine Zalca, kakor oni iz trgovine Deržaj, sta točno soglašala. Na ta način je policija ugotovila, da je bankovec razpečeval eden in isti človek. V časopisih je bil nato izdan oklic trgovcem in prebivalstvu naj pregleduje dobljene bankovce ter naj o vsakem sumljivem bankovcu takoj obvesti policijo.

Uspeh oklica ni izostal. V ponedeljek 25. t. m. se je pojavil ponarejen stotak v trgovini Magdič na Aleksandrovi cesti. Blagajničarka bankovca ni spoznala takoj, pač pa pozneje. Še isti dan se je pojavilo večje število ponarejenih stotakov v trgo-

vini Gorec na Gosposvetski cesti. V trgovino je prišel mlad možki kupovat bicikelj. Izbral si je novo kolo za 1500 Din ter ga plačal s samimi stotaki. Pri kupitji pa je fanta dohitela smola. Pri šestju bankovcev je blagajničarka z gobo zmohla prst. Ko je potem dalje šla bankovec, je opazila, da z mokrim prstom odstranjuje z bankovcev čudno barvo. Takoj je ugotovila, da so vsi bankovci ponarejeni. Nemudoma je bila obveščena policija, ki je kupovalca takoj aretirala.

Fanta so odpeljali na policijo, kjer ga je takoj zaslišal sam upravnik g. Kerševan. Najprej se je fant na razne načine izmotaval ter trdil, da je kmečki sin. Njegova zunanost pa je sicer govorila drugače. Tudi po govorjenju je bilo spoznati, da fant ni navaden kmet. Pri natančni preiskavi so našli pri aretirancu še 9 ponarejenih stotakov. Fant je izjavil, da je Okorn Franc iz Kotredeža pri Zagorju, pozneje pa so ugotovili, da fant ni govoril resnice.

Ženska s 1000 dinarskim bankovcem prva prijeta

Med tem pa je bila policija obveščena tudi o ponarejenem tisočdinarskem bankovcu, ki so ga bili našli isti dan dopoldne v trgovini Seljak v Šelenburgovi ulici. Z bankovcem je prišla v trgovino ženska srednjih let. Slučajno pa je v trgovini zmanjkalo drobiža ter so morali nesti bankovec zamenjat v bližnji Kreditni zavod. Tam pa so takoj spoznali, da je tisočdinarski bankovec ponarejen. Telefonirali so brž na policijo, ki je takoj poslala v Šelenburgovo ulico detektiva, ki je žensko aretirala ter jo odpeljal s seboj. Žensko so na policiji zaslišali ter ugotovili, da je doma iz Sp. Bernika. Navedla je, da je Olga G.

Dogodki so se nato nadaljevali kar s filmsko nagljo.

Z avtomobilu mše je v Zg. Brnik odpeljal še v ponedeljek sam g. upravnik Kerševan z dvema agentoma, katerima sta so pozneje pridružila še dva orožnika. Vsi skupaj so na veliko presenečenje domačih napravili na domu aretirane Olge G. natančno hišno preiskavo. Preiskali so tudi vso okolično hišo, vsa skrališča pod, nad in ob gosposkih poslopih v bližini, dokler nazadnje niso res našli tik ob potoku Pšata zakopano zračno cev od koleca, v kateri je bilo nabranih 20 ponarejenih bankovcev po 100 Din.

Dve delavnici za ponarejanje

Seveda je bil takoj aretiran mož Olge G. ter še nekaj drugih iz okolice, ki so pomagali pri izdelovanju, bodisi pri razpečevanju bankovcev. Pri preiskavi v Sp. Brniku je našla policija tudi razmnoževalni stroj, dalje več kemikalij itd.

Čudno pa se je policiji zdelo, da je žena Olga G. razpečevala v Ljubljani tisoč dinarske bankovce, mož njen pa naj v Brnikih izdeluje samo stotinarske, ker so samo take našli pri preiskavi. To uganko je razrešil aretirani G. sam, ki je izjavil da so bankovce izdelovali tudi drugod, ne samo v Brnikih. Navedel je tudi nekatere imena. Policija je na ta način izvedela za vso organizacijo ponarejevalcev.

Drugo jutro na vse zgodaj se je že pojavil g. upravnik Kerševan, ki se je sam lotil preiskave z vso temeljitostjo, v Suhodolah. Drug avtomobil s policijskim nadzorikom in detektivni pa je istočasno odbrzel iz Ljubljane v Moravče. Po dobljenih informacijah bi namreč imela biti v Suhodolah delavnica, v bližini Moravč pa skladišče, odnosno zaloga ponarejenih bankovcev. Pri nekem trgovcu v Pečah so res našli 307 ponarejenih stotakov, v Suhodolah pa je policija zaplenila vrsto kemikalij in drugih priprav za izdelovanje bankovcev. Skupaj je policija izvršila doslej v Suhodolah, v Pečah pri Moravčah, v Brnikih ter v Ljubljani 9 aretacij, zaplenila pa je skupaj za okrog 400.000 Din ponarejenih bankovcev.

Aretiranci se izgovarjajo, da niso imeli namena ponarejati bankovcev, marveč so hoteli delati le srečke za dobrotelne namene. Ta njih izgovor pa po mnenju policije, ker so bili bankovci že spravljani v promet in torej ni dvoma, da bi bili bankovcev razpečali veliko več, ko bi jim ne bili pravčasno prišli na sled.

Za tak uspeh ljubljane policije, ki je polovila in zaprla vse glavne izdelovalce in razpečevalce ponarejenih bankovcev, imajo mnogo zaslug denarni zavodi, kakor tudi posamezni trgovci v Ljubljani, ki so takoj o dobljenih ponarejenih bankovcih obvestili policijo. Zato želi policija, da tudi bodoče ob enakih ali podobnih primerih javnost prizadevanje policije podpre po najboljših močeh. Obenem izjavlja policija, da ni nobenega poudarka za razburjanje javnosti zaradi ponarejevalnih bankovcev. Ugotovljeno je točno število izdelanih bankovcev, vsi krivci pa so zaprti. Vsem, ki so kolikaj oškodovani, bodo povrnjeni vsi stroški.

Fotoamaterji!

Povečave Vaših negativov Vam
lepo in poceni napravi
fotooddelek Jugoslov. knjigarne
Ljubljana Zahtevajte cenik!

Ljubljana

Kaj bo danes

Kino Kodeljevo ob pol 9 zvečer na prostem film »Denar, denar, denar«.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy dca. Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Vsi člani Prosvetnega društva sv. Krištofa se vabijo, da se polnoštevilno udeležijo pogreba za pokojnim g. Ivanom Bregantom, ki bo danes ob 6 popoldne iz mrtvašnice deželne bolnišnice.

Pogreb Jožeta Pogačarja. Tragično ponesrečenega sportnika Jožeta Pogačarja je včeraj ob pol 6 popoldne spremlilo na njegovih zadnjih poti poleg sorodnikov še mnogo sportnih prijateljev ter stanovskih tovarišev. Pred krsto so nosili najprej velik venec, ki ga je svojemu tovarišu poklonil SK Ilirija, sledili so še številni venci drugih sportnih društev, Royal Exchange in prijateljev. Za krsto so za sorodniki šli najprej Ilirijani, dalje zastopniki zimsko-sportne zveze, Slov. plan. društva in drugih sportnih društev, lovci, stanovski tovariši ter velika množica občinstva. Jožetu Pogačarju, ki se je v zgodovino slovenskega sporta zapisal z lepimi črkami, ohranimo lep spomin! Naj mu sveti večna luč!

Voznik podrl stražnika. Precej energičen voznik je neki čestiar, ki je snovi, okoli 1, podrl na Tržaški cesti stražnika Frana Pohlevarja. Pohlevar je videl, da voznik prenašlo vozi in da nima luči. Že v razdalji 40 m je zaklical vozniku: »Stoj! Voznik pa se za stražnikov klic ni zmenil temveč je še pognal, tako, da je stražnika podrl na tla. Pohlevar sam je dobil dve majhni poškodbi na nogah, posrečilo pa se mu je še ob pravem času prijeli nasilnega voznika ter ga odvesti v policijske zapore. Voznik bo ovržen sodišču.

Huda nesreča v livarni. Včeraj v opoldanskem urah se je v Samosovi livarni v Zvonarski ulici pripetila huda nesreča, pri kateri je mlad delavec izgubil oko. V tej livarni vlivajo sedaj ogromen, 15 metrov visok spomenik za v Belgrad. Pri delu je bil zaposlen tudi 25 letni ključavničarski pomočnik Avgust Podboršek iz Rožne ulice 27 in doma iz Trbovelj. Podboršek je hotel od novega vlitka odklesati kos kovine. Pozabil pa si je natakati varnostna očala, kar je pozneje bridko obžaloval. Kos bronu mu je namreč s tako silo odletel v levo oko, da mu ga je takoj izbil. Iz očesne votline pa se je Podboršku vtila sraga krvi. Poklican je bil reševalni avto, ki je Podborška prepeljal v bolnišnico, na očesni oddelek. Tam so Podboršku nudili sicer vso potrebno pomoč, toda očesa mu seveda ne morejo več rešiti.

Kolonija krajevnega odbora Rdečega križa v Ljubljani se vrne s svojega letovanja iz Polhovca gradca v ponedeljek, dne 1. avgusta ob 10 dopoldne. Avtobus se bo ustavil pred Mestnim domom. Vabimo starše, da pridejo ob 10 po svoje hiške pred Mestni dom.

Mestni socialno politični urad se preseli v Mestni dom v II. nadstropje — vhod iz Strelške ulice. Dne 28., 29. in 30. julija 1932 bo urad radi obsestive za stranke zaprt.

Kavarna v nebotičniku. Med največjimi posebnostmi Ljubljane bo brez dvoma nova kavarna vrh nebotičnika, ki bo odprta najbrž že letos, saj se že razpisuje mesto ravnatelja kavarne, oziroma se oddaja kavarna sama v najem. Pokojninski zavod dobiva menda cele gore ponudb na svoj razpis. Za najvišjo kavarno se zanimajo menda prav vsi plačilni natakarji vseh kavarn in restavracij v Ljubljani. V Mariboru, v Zagrebu ter tudi oni na Bledu ter iz večjih letovinskih krajev ob morju. Prav tako mnogo prihaja ponudb za prevzem kavarne same. Pokojninski zavod pa ni razpisal nobenih pogojev ter je prepustil ponudnikom, da vsak sam določa pogoje, pod katerimi bi kavarno v nebotičniku ali prevzel v lastno režijo, ali pa prevzel vodstvo kavarne v slučaju, če bi kavarno vodil zavod v lastni režiji. Izmed številnih ponudb bo izbral seveda upravni odbor Pokojninskega zavoda v posebni seji, ko bo podelil rok za vlaganje ponudb.

Včerajšnji živilski trg je bil zelo dobro založen zlasti s sadjem in vsakovrstno zelenjavo. Zenske z Dolenjskega, večinoma z Dobropolja, s Turjaka in z Roba, so prinesle na trg

KINO NA PROSTEM!

Nocoj in jutri ob pol 9 zvečer predvaja KINO KODELJEVO na prostem film

„Denar, denar, denar!“

Vstopnina samo 2, 4 in 5 Din.

V slabem vremenu predstava v dvorani.

Kulturni obzornik

Jugoslovanska umetniška razstava v Amsterdamu

Da se bo na jesen letošnjega leta vršila razstava jugoslovanske likovne umetnosti v Amsterdamu, je bilo znano že lani. Vendar je bilo do pred štirinajstimi dnevi o razstavi in njeni organizaciji zelo malo govora v javnosti. Dne 13. t. m. pa je v belgradski »Politiki« izšla daljša notica o organiziranju same razstave, ki je potekala zelo verjetno iz neposredne bližine društva »Cvijeta Zuzorič«. Ta članček je namreč povzročil zanimivo polemiko med najbolj znano skupino belgradskih likovnih umetnikov »Oblike« in »Cvijeta Zuzorič«, ki meče svojevrstno in ne preveč laskavo luč na razmere v naši likovni umetnosti in metode, katerih se posamezna društva, ki ne uživajo splošnega zaupanja in ugleda pri večini naših kiparjev in slikarjev, poslužujejo pri prirejanju tako širokopoteznih, reprezentativno zamišljenih umetniških razstav kot je n. pr. ravno sedanja amsterdamska. Jugoslovanska razstava v Amsterdamu, katere pokroviteljstvo je sprejel Nj. Vis. knez Pavle, se bo po predračunu vršila med 10. septembrom in 9. oktobrom t. l. Posebej se je zavzel zanjo naš generalni konzul v Amsterdamu, ki je tudi prišel na dobro idejo, da Holandce spozna z našimi umetniškimi dognanji. Za razstavne prostore je izbral velik Mestni muzej v Amsterdamu, v katerem se vsako leto prirejuje obsežnejše umetniške razstave. Po časopisni notici (l. c.) so organizacijo razstave vzeli v roke društvo »Cvijeta Zuzorič« in gg. Toma Roksandič (kipar) in Milan Kuzanin (pisatelj in umetnostni zgodovinar). Po svoji uvidenosti so pisмено pozvali posamezne jugoslovanske umetnike, da sodelujejo na razstavi. Dosele so dali pozitivne odgovore: Jakopič, Jama,

žez 70 škafov gozdnih rdečih malin, ki so jih prodajale po 4—5 Din liter. Za maline je vladalo med gospodinjami veliko zanimanje. Do enajstih so ženske prodale večinoma vso zalogo malin, skupaj okrog 1500 litrov. Veliko je bilo gob, skupaj 52 košar lepih jurčkov ter nad 20 košar lisičk. Jurčki so bili po 3 Din merica, lisičke po 1 Din liter. Za borovnice je na trgu še vedno dovolj zanimanja, vsak tržni dan jih prinesejo ženske do 1000 litrov. Nudijo jih po 2 Din liter, proti polnemu tudi po 1.50 Din liter ter večinoma prodajo vse. Zelo drage so zdaj rdeče jagode, kar po 10 Din za liter zahtevajo ženske zanje. Sočni sadeži je zaradi tega postal naravnost delikatesa, ki si ga ne more privoščiti vsak navaden mešan. Češen je konec, na trgu je stala ena sama košara, kilogram po 6 Din. Pač pa je v izobilju hrusk po 6 Din, vsakovrstnih sliv po 6—8 Din, domačih jabolč za vkuhanje po 5—7 Din, marelic po 10—12 Din, bruskev po 12 Din. Na trg je prišlo tudi že prvo letošnje grozdje iz Novega Sada. Kilogram velja 24 Din. — Na kmečkem trgu je stalo največ domačega krompirja po 1 Din kilogram, izjemoma tudi ceneje. Krompir bo najbrž jeseni sploh brez cene ter bo kmet prav malo utržil zanj. Stroji fižol je po 2 Din, grah po 3 Din liter.

REX steklenice in aparati za vkuhanje sadja. — Zaloga: Julij Klein. Ljubljana, Wolfova 4

Veliko delo odgonske postaje. Racije, ki jih je zadnje dneve izvršila ljubljanska policija v mestu, so dale mnogo dela tudi ljubljanski odgonski postaji, kakaj policija brez obzira izžene vsakogar, kdor nima v mestu dela in stalnega bivališča. Samo v dveh dnevih je odgonska postaja odpravila 34 oseb, jih pa še vedno sprejema od policije in jih odpravlja na jug, največ v Bosno, odkoder so po večini doma. Je pa tudi mnogo med njimi domačinov Slovencev, ki so prišli v mesto iskat dela, pa ga ne morejo najti ter se morajo družiti s takimi, ki dela nečejo, tudi če bi ga mogli najti. Vse te ljudi odpravlja odgonska postaja v domače kraje. Od tam pa se jih del po navadi vrne, tako, da niti policija, niti odgonska postaja ne bosta nikoli brez dela.

Dva sumljiva pod ključem. Zidar Andrej iz Most je prijavil, da mu je neko ukradel, v času, ko je bil vinjen, listnico s 620 Din gotovine. Andrej je osumil nekoga, ki se mu je v vinjenosti pridružil in mu obljubil službo. Tega moža so kmalu izsledili. Možakar sicer priznava, da je obljubil Andreja, vendar pa, da mu denarja ni vzel, ker ga je Andrej po njegovem mnenju najbrže izgubil. — Arretiran je bil dalje neki brezposeln bosanski delavec, ki je imel gramofon, o katerem policija misli, da je bil kje ukraden. Mladi Bosanec trdi, da je gramofon kupil nekje na Ježici za 80 Din, čeprav je vreden vsaj 10krat toliko.

Ptui

Najden utopljenec. Nedavno smo poročali o smrtnem skoku z dravskega mostu v Ptuj, katerega je izvršil neznan človek. Drava je zanesla truplo samomorilca do Ormoža, kjer ga je naplavila na breg. V utopljenca, ki si je sam končal življenje, so spoznali 22letnega hlapca Ludvika Stergarja iz Vurberga.

Z jablane v bolnišnico. V Grincih je padel z jablane 8letni Karl Gajlinger. Pri padcu si je zlomil nogo nad kolonom. Malega ponesrečenca so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Dolgo so ga iskali. V Ptuj je padel policiji v roke že dolgo zasledovani Anton M. iz Podvine, Osumljen je raznih vlovov, ki so se dogajali v zadnjem času v ptujski okolici. Mož je svoječasno bil obsojen radi grdega zločina na do smrtno ječo, odsedel pa je samo 20 let v kaznilnici, ker mu je bil ostanek odpuščen. Sedaj so ga izročili sodišču, da se ugotovi njegova krivda.

Vurberške občinske zadeve. Preteklo nedeljo se je sestel občinski odbor vurberške občine k redni seji. Občinski očetje so sklenili popraviti občinske ceste, ki so zelo zanemarjene. Nastavili bodo tudi občinskega zdravnika. Radi obseznosti občine se bodo v bodoče izdajali živinski potni listi v Vumpahu, na Grajenci in v Krčevini. Tako bo ljudem prihranjenih mnogo potov. Za tozadevno dovoljenje je občina že zaprosila. Končno je bilo sklenjeno napraviti protestno vlogo na banksko upravo v Ljubljani radi agrarne reforme. Leta 1931 so dobili z izvajanjem agrarne reforme vsi uslužbenci Herbersteinovega posestva zemljišča v občinah Vumpah in Krčevini. Sedaj pa zahteva uprava posestva ta razdeljena zemljišča nenadoma nazaj pod različni pretežami in celo pretinji. Občina je vzela svoje občane v zaščito ter pričakuje, da bo pri bankski upravi uspela s svojo vlogo.

Meštrovich, Roksandič, Kršinič, Stojanovič, Dolinar, Milunovič, Uzelac, Plančič, Radović, Z. Nastasijević, Petrov, Kljaković in Zora Petrovič, kar je tako mizerno malo in niti zdaleč ne more predstavljati jugoslovanske likovne umetnosti v inozemstvu, posebej današnje, sodobne likovne umetnosti. Saj tu skoraj ni najprezentativnejših predstavnikov povojnega slikarskega rodu. Meštrovich ali Jakopič, pa Milunovič in Dolinar, kolikor so močni in reprezentativni, vendar ne morejo sami zastopati slovensko, hrvaško in srbsko likovno umetnost v Holandiji. Udeležbo na razstavi so radi nezadostne in nepravilne organizacije odpovedale pomembne umetniške skupine »Oblike« in Belgradu in »Zemlja« v Zagrebu. »Oblike« je »Cvijeta Zuzorič« poslal posebno pismo, v katerem obrazlojuje svojo abstinenco. Pismo so med drugim podpisali znani umetniki kot Jovan Bijelič, Petar Dobrovič, Veljko Stanojevič, Branko Popović, Marino Tartaglia, Petar Palavicini in A. G. Balaž, brez katerih po mojem mnenju razstava jugoslovanske umetnosti v inozemstvu, ki bi hotela biti vsaj malo reprezentativna, ni mogoča. Naknadno sem zvedel, da se poleg zgoraj imenovanih (prvi seznam) udeležijo razstave v Amsterdamu še: Kos, Vidmar, Jakac, Čelebonovič, Konjović, Varlaž, Parač, Trešč, Ružička, Ivanović, »Pomorišac«, Vidović, Stevanović, Hakman, Ana Marinković in Sekulič. Tudi vse to je že zdaleč premalo.

Ob tej priliki, ki pa ni prva to vrste, se nam je zopet v vsej goloti pokazalo pomanjkanje osrednjega vodstva in merodajnega foruma ob izbiri del in umetnikov za razstave večjega obsega, predvsem v inozemstvu. Popolnoma razumem, da se umetniki doma zbirajo v raznih društvih, v organizacijah, ki jim po načinu in smotru ustvarjanja najbolj odgovarjajo, ne razumem pa, da se ob podobnih prilikah kot je sedanja, da se takrat, ko je treba rezo pokazati, kaj premoremo vsi skupaj, ne morejo naši umetniki zediniti, najti primerne in solidne rešitve in nastopiti v kolikor toliko vezani črti. Amsterdamska razstava ne bo

Maribor

Program „Mariborskega tedna“

6. do 15. avgusta 1932.

Sobota 6. avgusta: Ob pol 20 naznanijo salve toplicev in sirene pričetek tedna. Ob pol 21 otvoritveni koncert s slavnostno bengalično razsvetljavo parka.

Nedelja 7. avgusta: Ob 7 budnica vseh mariborskih godb iz periferije mesta proti centru; ob 9 slavnostni sprevod skozi mesto. Sodelujejo vse sportne organizacije in godbe. Na Glavnem trgu poklonitev pokrovitelju prireditve. Koncert na Glavnem trgu. Ob 11 slavnostna seja občinskega in pripravljalnega odbora v mestni posvetovalnici. Ob pol 16 pohod Sokolov na novo telovadišče v Magdalenskem predmestju. Tam otvoritev, nastopi, veselica. Ob 20 Koncert v parku.

Ponedeljek 8. avgusta: Ob 20 koncert v parku. Torek, 9. avgusta: Ob 18 veslaška tekma na Dravi — Kaferjevo kopalisce — godba. Ob pol 21 mednarodna nočna nogometna tekma v Ljudskem vrtu. Prvič v Mariboru.

Sreda, 10. avgusta: Ob 20 sokolska akademija na Magdalenskem telovadišču. Ob pol 21 Koncert v parku.

Četrtek 11. avgusta: Ob 19 skupinski tek lahkoatletov; cilj pri franciskanski cerkvi. Na cilj godba. Ob pol 21 monstre koncert na pihala v parku. Godbe: »Sloga« (Ljubljana) in »Drava« (Maribor).

Petek, 12. avgusta: Ob pol 20 odkritje spominske plošče padlim vojakom na Slomškovem trgu.

Sobota, 13. avgusta: Ob pol 20 koncert fanfar raz kupole Mestne hranilnice in Banovinske hranilnice. Ob pol 21 Smetana: »Prodana nevesta« na Trgu svobode.

Nedelja, 14. avgusta: Ob 7 budnica. Ob 11 promenačni koncert v parku. Ob 15 ljudska veselica v kopalšču na Mariborskem otoku z raznimi atrakcijami in koncertom. Zvečer bengalične slike velikega formata. Najnovejši pirotehnični izumi in več drugih senzacij.

Praznik, 15. avgusta: Ob 10 promenadni koncert v parku in razdelitev spominkov na »Mariborski teden« v Park kavarni. Ob 14 kasačke dirke in concours hippique na Teznu. Ob 20 Smetana: »Prodana nevesta« na Trgu svobode.

Po končani predstavi poslovljni večer v vseh lokalih in razdelitev nagrad za popoldansko dirko v hotelu »Orel«.

Morebitne malenkostne izpremembe bodo še pravočasno objavljene.

Razstave:

Razstava konj ameriške pasme 13. do 15. avgusta, odprto od 8 do 18. Skladišče pivovarne »Union«, Razlagova ul. 5.

Gozdarska razstava od 6. do 15. avgusta; odprto dnevno od 8 do 13 in od 14 do 17. Gozdarska šola, Vrazova ul. 5.

Razstava »Dom in ženska domača obrt« od 6. do 15. avgusta. Odprto dnevno od 9 do 13 in od 14 do 17. »Vesna«, Askerčeva ul. 6.

Zgodovinska razstava — najnovejše izkopine. 6. do 15. avgusta. Odprto dnevno od 8 do 13. Mestni muzej, Cankarjeva ulica.

Aeronavična razstava — jadralno letalstvo. Od 11. do 15. avgusta. Odprto dnevno od 10 do 18. Meščanska šola, Krekova ulica.

Odlikovani gasilci. Jutri v petek bo izročil mestni župan dr. Lipold zaslužna odlikovanja mariborskim gasilecem. Red sv. Save 4. stopnje dobe poveljnik požarne brambe in rešilnega oddelka Ivan Voller, šef-zdravnik dr. Ipavec, zdravnik dr. Urbaček in dr. Schmiuderer. Srebrno kolajno dobijo četniki Ertl, Egger in Surkalović.

Freske v stolnici bodo obnovljene. Križeva kapela v mariborski stolnici je poslikana z lepimi freskami, ki pa so že čisto zbledle. Freske bodo leto obnovljene, tako da bo dobila križeva kapela čisto novo in lepše lice. Za obnovo fresk je poverjen znani mariborski cerkveni slikar g. Horvat.

Žetev smrti. V Stritarjevi ulici je umrla za sebnica gospa Antonija Vošnik. Blaga pokojnica je dočkala visoko starost 76 let. Pogreb se vrši danes popoldne ob 4 iz mrtvašnice na Pobrežju. — V splošni bolnišnici je ugrabila smrt soprogo železniškega uradnika go. Marijo Kupljen. Stara je bila 51 let. Pokojnico so včeraj prepeljali v Celje, kjer se vrši danes popoldne ob 4 pogreb. — Svečila pokojnikom večna luč, preostalim naše iskreno sožalje.

Nevarnosti dravskih vrtincev. Mariborski veslači se posebno radi producirajo s svojimi umetninami v vrtincah za stebri glavnega mostu. Tu imajo namreč stalno dovolj občinstva, ki na veliko jezo prometnih redarjev opazuje čolnarje ter ovira promet. Včeraj pa je eden od teh veslačev

reprezentativna in eden med prvimi vzroki bo zgoraj omenjeni. In kdo bo škodo trpel? Nobeden med našimi umetniki posamezno, celo nobena skupina ne. Vso škodo bo nosila: jugoslovanska upodabljaljoča umetnost.

Belgrad, julija 1932. T. P. Ker so se tudi med slovenskimi umetniki glede na to razstavo pojavili različni pomisleki, bomo o tej stvari s posebnim ozirom na naše slovenske umetnike še spregovorili. Uredništvo.

Odmev Vodnikovega »Borivca z Bogom« v Hrvatih

Ze nekaj let se slovenska dnevnika ogledujeta po srbohrvatski kulturi, posebej književni, a nista pri tem zbudila vesti srbohrvatskim dnevnikom, da bi vračali... Šele zadnje čase se je ta molk sprevrgel v dovolj močan interes za kulturne pojave v Sloveniji. Posebej gre ta poudarek »Novostim«, kjer pridno poročata Mihovilič in Zimbek. Manj pa se to medsebojno zblizevalno prizadevanje vidi v hrv. revijah. Sicer pa leži ta greh več ali manj na vseh jugoslovanskih revijah. In bo kajpada ležal tudi vnaprej.

Prva pesniška zbirka Franceta Vodnika »Borivec z Bogom«, o kateri se je med Slovenci počasi premalo pisalo, je našla v hrvatskih listih močan odmev.

V »Novosti« (št. 181) karakterizira Mihovilič, znani prijatelj slovenske knjige, strujo, v kateri se France Vodnik giblje: »V mladi slovenski literarni generaciji nosita dva brata slavno ime iz slovenske kulturne zgodovine: Anton Vodnik in France Vodnik. To sta dva tipična predstavnika, prav za prav prvaka in voditelja posebne struje v slovenski poeziji: religiozne... Ta religiozna miselnost pozija ni specialna verevskega značaja, kakor bi prvi trenotek kdo utegnil misliti, marveč ima bolj človečanski kozmični smisel« — Po bogoljubni loči kritik Franceta od brata Antona (ki

Zadnja poročila

Revolucionarne organizacije v Ameriki

Newyork, 27. jul. tg. Ameriški tisk poroča kot velikansko senzacijo o odkritju velike revolucionarne organizacije, ki je bila odkrita v državi Michigan. Pri preiskavi nekega hotela v Pontiacu jo padlo policiji v roke mnogo materijala, v katerem so bili načrti velike revolucionarne organizacije, ki ima svoje edince v vseh večjih ameriških mestih. Središče organizacije je bilo po vsem videzu srednja zahodna Amerika. Dokumenti govorijo o socialni revoluciji.

Odstavljeni minister na seji

Berlin, 27. jul. tg. Na seji odbora državnega sveta se je danes pripetil sramoten dogodek. Kot zastopnik ministrskega predsednika je prišel na sejo tudi minister Hirtsiefer, ki ga je bil von Papen odstavil. Državni notranji minister von Gayl je izjavil, da v prisotnosti Hirtsieferja ne bo otvoril seje. Kljub temu se Hirtsiefer ni odstranil. Zaradi tega je von Gayl zagrozil, da ga bo dal odstraniti s silo. Hirtsiefer je proti zadnjemu nasilju vložil protest in zapustil sejo državnega sveta, da ne bi dal povod škandalu.

Stradalna stavka

Budimpešta, 27. jul. t. g. Zaprti člani komunistične stranke, ki pridejo poplufiranjem pred preki sod, so danes zvečer pričeli z gladovno stavko. Iz simpatije so se jim pridružili vsi v budimpeštanzaporih bivajoči komunistični aretiranci, ki so istotako pričeli stavkati z gladom.

Drobne vesti

Pariz, 27. jul. tg. V Parizu se je začelo kazensko postopanje proti 6 bankirjem, ki so ogoljufali pariško borzo za 25 milijonov frankov.

Weimar, 27. jul. tg. V mestecu Rula je bilo danes več demonstracij brezposelnih; prišlo je tudi do spopada s policijo. En delavec je bil ubit, dva policijska uradnika težje ranjena.

Dunaj, 27. jul. tg. Vladna kriza se je v toliko poostila, v kolikor so heimwehrovski poslanci sklenili zahtevati ponovno preložitve odločilnega glasovanja o lozanskem protokolu. Ni izključeno, da bo heimwehrovski minister Jakoncic na jutranji seji ministrskega sveta podal ostavko.

V Dravi pošteno plačal svojo drznost. Iz vrtinca za stebrom je skušal priti pred steber, tu ga je pa voda zasukala ter pritisnila ob soho. Kar naenkrat je bil na glavi v vodi, ter prišel na površje šele daleč pod mostom. Seveda ni bilo več misli, da bi prišel do čolna, ampak je moral gledati, kako bo sam splaval na suho. To se mu je posrečilo šele v bližini železniškega mostu. Med tem je voda vitki čolnike, katerega je tok pritisnil ob steber, čim dalje bolj polnila, dokler ni izginil v valovih. Prizor je gledala z mostu skoro tisočgla množica, ki je ob takih priklakah kar v hipu skupaj. S težavo so policisti napravili med radovedneži toliko prostora, da je bila cesta odprta za promet.

Za vagon krompirja. Okrožno sodišče je sodilo včeraj mariborskega trgovca Ivana. Obtožnica ga je dolžila, da je oskodoval neko novosadsko tvrdo za večjo vsoto, katero je dobil za predplačilo za vagon krompirja. Krompir ni prišel do Novega Sada, pad pa je prišel radi tega Ivan pred sodnike. Obsojen je bil na 14 mesecev strogega zaporu in na dveletno izgubo častnih pravic.

Veliko blaga — malo denarja. Kljub visokemu datumu je naval prodajalcev na mariborski trg vedno večji. Kmetje, ki prehodijo vso noč peš, prinašajo na trg svoje borne prideleke, da skupijo nekaj dinarjev, katerih so tako potrebni. Naravno, da ob taki ponudbi padajo cene vsemu. Včeraj je bilo na trgu, kakor včasih ob sobotah. Samo da je bilo malo kupcev, ker se pozna konec meseca.

Roka v stroju. V železniških delavnicah se je hudo ponesrečil 40letni nastavljenec Jakob Jervšek iz Studencev. Zašel je z roko v stroj, ki mu je zdobil kost v zapetju. Ponesrečenca so spravili v splošno bolnišnico.

Kolo mu je zdobilo nogo. Hudo se je ponesrečil šofer mestnega gradbenega urada Alojzij Köberl. Montiral je kolo na traktorju, pri čemur se je 600 kg težko kolo zasukalo ter mu padlo na nogo, ki mu jo je zdobilo nad kolonom. Prepeljali so ga z rešilnim avtomobilom v bolnišnico.

da je prinesel vero iz detinstva), češ, da je njegova zbirka »manifestacija jedne dinamične nature mladog slovenskog intelektualca široke kulture, koji je Boga doživio u borbi s njim«. — Po izčrpi oceni prvega in drugega ciklusa (v drugem »je vsaka pesem izpoved človeka, ki stalno niha med vero in nevero, zemljo in nebom: bogoskajateljstvo«, poudarja Mihovilič) splošno oznako zbirke (»čeprav je zbirka predvsem ideološka, programatična in miselnostna, so v njej vendarle tudi izrazite lirčne pesmi in mesta, kjer se približuje nežni erotiki svojega brata«) in se dotakne nato še izrazne moči pesniške in pravi, da ima France Vodnik »koncizen, slikovit izraz, lep, gladek jezik, manj originalen in manj melodiozen ko njegov invenciozni brat, (ki je prvi po Zupančiču jel ustvarjati nove forme izraza), vendar živ in prožen...«

V »Jutarnjem listu« (20. julija) piše A. Rojnik, da nota Vodnikovega ustvarjanja ni »neko tiho smirjenje, nego kontemplacija dinamičnega karaktera u skladu sa današnjim vijekom akcije i brzine...« jezik, pravi, je močan, plastičen, a stil gladek in zvonen.

Tudi »Hrvatska straža« (14. maja) je prinesla (Ivo Lendič) daljšo oceno, ki se ustavlja na vsebini in izrazu Vodnikovega »Borivca«, ki ga simbolično tolmači: »I njegovi izrazi, njegovi termini pojmovna lišeni su sadržaja, on preobrazuje u svojim pjesmama jezik i daje mu drugi sadržaj, koji put gorak kao pjesnik pustinje, drugi put asirsko bijel ili do eteričnosti plav i svetli. A čitav je taj novi sadržaj, to se odmah na prvi mah vidi, produhovljen do srži, prekaljen svetlošću i veličanstvenošću čas blagih a čas oporih vizija. Tim svojim (rijetko sam zbija sreo takvu pojavu čudnog odnosa termina i vlastitog pojma) jezikom g. France Vodnik opet otvara vizije, koje na novi način stvaraju borbe i sukobe silnih i ogromnih dimenzija (Pesam nevidne reke i znamenje na nebu).

Statistika knjižnih izdaj v Italiji za l. 1930, ki je bila nedavno objavljena, izkazuje 11.949 izdaj.

Dnevna kronika

Na lovu za razpečevalci ponarejenih tisočakov in slotakov

Litija, 27. julija.

V večeršnjem »Slovenec« smo poročali o razpečevanju ponarejenih stotinarskih bankovcev v Litiji, medtem pa se je oblastem, hvala Bogu, posrečilo, da so ponarejevalca kakor tudi družbo razpečevalcev zasledili in vse pozapirali. — Takoj, ko so litijski orožniki ugotovili, da so bili po Litiji razpečani ponarejeni stotaki, je odredil začasni vodnik litijskega orožništva g. Rebernig, da so orožniki s kolesi odšli na vse strani litijskega orožniškega rajona, tako da je bilo v teku nekaj ur znano po vsem okraju, da so v prometu ponarejeni 100 dinarski bankovci. Orožniški kaplar g. Medved je s kolesom odšel čez Vače, Izlake, Loke v Zagorje, kjer je med drugim obvestil tudi orožnike na Vačah, ki so še v teku dopoldneva opozorili vse trgovce in gostilničarje na Vačah, naj pazijo na stotake.

V ponedeljek dopoldne je prišel v trgovino k Mrvatu 13letni sin posestnika U. iz Slivne, ki je nakupil nekaj moke in drugih specerijskih drobnarij, kar je hotel plačati s 100 dinarskim bankovcem. Gospa Mrva, ki je fantu sregla, pa je, opozorjena prejšnji dan po orožnikih, da so ponarejeni stotaki v prometu, natančneje pregledala in plačilo ponujeni stotak in takoj spoznala po štev. 371, da je ponarejen. Poslala je bankovec takoj na orožniško postajo, kjer so ugotovili, da je res ponarejen. Komandir postaje g. narednik Kurnik pa se je s fantkom takoj napotil na očetov dom, uro oddaljeno Slivno. Med potjo so srečali fantovo sestro Angelo, ki je šla v milo pod Holičem po mleto moko. Na orožniško vprašanje, s kakim denarjem bo plačala mlinarju za mleto, je, nič hudega sluteč, rekla, da s stotakom, katerega je morala takoj pokazati. Seveda je bil stotak ponarejen, tako da se je sum še ojačal. Morala je z orožnikom nazaj na Slivno. Na domu je po kratkem zaslišanju gospodar U. Jakob izpovedal, da mu je njegov prijatelj Janko D. iz Gore pri Pečah dal v razpečevanje 5 ponarejenih bankovcev po 100 Din, od katerih je 3 spravljal v Litiji v promet, 2 pa je skušal spraviti na Vačah v »denarce... Zato mu je obljubil D. 30 odst. za menjavo... Na podlagi te izpovedi je narednik Kurnik moža aretir.

RIO - SLADOLED

izbranih arom v že znani najboljši izdelavi.
Vedno sveža sladka smetana.
RIO - ANANAS BOVLA
Jagodna bovla, breskvina bovla ledeno mrzla.
Automatični buffet, Selenburgova 4. Tel. 28-63

ral in z njim takoj odšel po bližnjici na Goro k D. Ko so dospeli tja, so se nemalo začudili, ko je stal pred hišo lep avto, v hiši pa so našli policijsko komisijo, ki jo je vodil g. Močnik. V ponedeljek dopoldne sta se namreč odpeljala v Ljubljano nakupovati posestnik Janko D. in njegova sestra Angela. Janko D. je v neki ljubljanski trgovini kupil novo kolo in ga hotel plačati s ponarejenimi tisočaki... Njegova sestra Angela pa je v neki trgovini z železnino kupila jeklene kline za obočje in plačala s ponarejenimi stotakom. Oba sta bila aretirana. Policijski organi so vse preiskali, toda brez uspeha. Oba sta trdovratno tajila, da bi te falsifikate prejela oziroma ponarejevala. Trdila sta, da so ta denar prejeli za prodano živino. Ker je D. trdovratno tajil, da bi bil v katerikoli zvezi s ponarejevalci oziroma razpečevalci tega denarja, mu je g. Močnik kratko povedal, da je S. že zaprt in da je vse pomagale izdal. Sele sedaj je D. priznal, da je prejel od S. iz Suhadolc ponarejene stotake in tisočake!... Pri nadaljnji preiskavi so potem policijski organi res našli 763 ponarejenih 100 dinarskih bankovcev in 308 ponarejenih tisočakov, na katerih pa je še manjkala vtisnjena številka serije. Dalje so našli več S-ovih pisem, od katerih je posebno zanimivo tole pismo: »Dragi Janko! Danes se mTi poslal 200 srečk v vidu 100 dinarskih bankovcev, razpečaji jih o priliki gasilске veselice na Vačah.« D. je dalje trdovratno tajil, da bi imel kakše stroje ali drug tiskarski material na domu, šele na zvijačen način se je posrečilo policijskim organom, da so našli prav dobro skrit sestavni del špirografa, par steklenice tuša, čopiče ter tiskarske številke, s katerimi bi se imele opremiti serijske številke na ponarejenih tisočakih. Na podlagi teh odkritij in priznanj so bili na domu aretirani brata D. Janko in Gustav ter sestra Angela. Vse tri so še isti popoldne s avtom prepekljali v ljubljanske sodne zapore. Aretiranevala U. Jakoba pa je orožništvo na Vačah zasliševalo še

celo noč na torek ter so ga potem v torek dopoldne izročili v litijske sodne zapore, ki bo preiskavo nadaljevalo.

Zanimivo je dejstvo, da je pri enem delu najdenih stotakov vodotisk izvrstno posrečen, pri drugem delu pa zelo slabo ponarejen. Kakor se domneva, mora imeti ponarejevalec S. še v drugih krajih pomagale razpečevalce, ki so spravljal v promet precej dobro ponarejene tisočake. Litijski komandir stanice g. Čuš je takoj, ko so se v Litiji pojavili ti falsifikati, izjavil, da prihaja ta ponarejeni denar gotovo nekod »s hribov«, kar se je uresničilo. — Interesantna je dalje gotovo tudi ugotovitev, da so pred desetletji ponarejevali stotake uro daleč od Peč, na Tratin v občini Kandrše, ter uro dalje na Konju, vse pa v vaški fari... tako da ta strast ponarejevanja in razpečevanja bukne na dan vedno v istem okolišču...

Slatinske tablete za
hujšanje odstranijo vso prebitno toščino in Vas napravijo vitke, mladostne in lepe.
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

Koledar

Cetrtek, 28. julija: Viktor (Zmagoslav), pa-pež.

Novi grobovi

† Ivan Bregant. V torek je smrt iztrgala iz naročja ljubčice družine delovodjo »Strojnih tovarn in livarn« g. Ivana Breganta, ki je izdihnil po kratkem trpljenju. Pogreb bo danes ob 6 popoldne iz splošne bolnišnice k Sv. Križu. Pokojni Bregant je bil zelo delaven član Prosvetnega društva pri Sv. Krištofu in aktiven član raznih delavskih in strokovnih organizacij. Povsod pa skoraj vedno blagajnik. Bil je zvest katoliški mož. Blagemu in plemenitemu možu, ki po njem ne žaluje le njegova družinica, ampak tudi številni prijatelji in znanci, naj sveti večna luč! Zalujoco rodbino pa naj tolaži ljubi Bog!

† Rajko Pavlič. Dne 26. t. m. je umrl knji-govodja g. Rajko Pavlič. Pokopali ga bodo danes, v cetrtek ob pol 5 popoldne na mestnem pokopališču v Skofji Loki. Naj počiva v miru! Zalujoco svojem naše sožalje!

† Franc Hlešč. V Zgornji Hrušici pod Ljubljano je umrl posestnik g. Franc Hlešč. Pogreb bo v cetrtek ob 5 popoldne pri Božjem grobu. Naj počiva v miru! Preostalih naše sožalje!

Osebnosti vesti

— Duhovska vest. Na župnijo sv. Marjete na Pesnici bo dne 1. avgusta t. l. slovesno inštaliran ondnotni provizor č. g. Jakob Sajovic.

Ostale vesti

— Drugi tir med Belgradom in Resnikom. Načrt o graditvi drugega tira med Belgradom in Resnikom je narejen in z delom bodo v kratkem začeli. Proga Belgrad-Resnik glavne železniške proge proti jugu (Niš, Caribrod, Devdelija) je bila zadnja leta vedno bolj obtežena in je to zaradi zelo velike oddaljenosti postaj Topčider-Resnik povzročala posebej v tovrnem prometu zelo ne-ljube, pa občutne zamude. Prav zaradi tega se je prometno ministrstvo odločilo, da čimprej zgradi drugi tir na tem delu proge, ki bo pozneje služil za jadransko progo, ki je to projekcija. Zanimivo je omeniti, da bo to prva dvotirna proga v Srbiji. Dolga bo vsega 15 km. Na relaciji Topčider-Resnik bodo zgrajena tri postajna poslopja v Rakovici, Kneževcu in Kijevu, ki veljajo za dobro obiskane izletniške točke, zlasti ob nedel-jah. Graditve drugega tira bo stala okrog 30 milijonov. Delo bo gotovo v nekaj mesecih, ker je teren izdolan.

— Nesreče pri delu in na cesti. Z brzjav-nega droga je padel predvečerašnjem v Šmarju pri Ljubljani 29letni delavec Stanislav Škerlj, uslužben pri tretji telegrafsko-telefonski tehnični sekciji, stanujoč v Ljubljani, na Starem trgu 2. Škerlj je pri padcu dobil resne notranje poškodbe. — 20 letna modistka Iva Škabar, stanujoča na Sv. Petra cesti 38, je predvečerašnjem na Sv. Pe-tra cesti padla na tla in se ranila po glavi. —

potem pa množice mož s strelskimi znaki in puškami, drugod skupine mladencev, ki so se ži-vahno med seboj razgovarjali o ne vem kakšnih prireditvah. Vse njihovo vedenje je bilo resno in dostojno, razgrajevali ali objestnežev ni bilo med njimi, tudi šaljivcev ne, ne vem ne od takrat ne od kasnejših dni, če se znajo ljudje tistih kra-jev tudi smejati.

Brez dolgočasnja sem prispel proti 8 zvečer v Wiesau, kjer mi je bilo prestopiti na stransko progo. Časa sem imel skoraj eno uro do svojega vlaka, zato sem sklenil, da v kolodvorski gostilni dam telesu, kar je njegovega. Z ozirom na dolgo pot in prazniško stradanje sem si hotel privoščiti kaj boljsega, naročil sem si srno v obari s krom-pirjem in pošteno mero piva. Rumen krompir v oblikah mi je šel zelo v slast, tudi močno začinjena obara mi je dišala, če pa sem le pokušal ka-teri košček mesa, se mi je začel nos vihat in že-लोдеc zdigovati, da sem začel nehoti premišljati, ali ni morda tista žival, ki sem imel ostanke pred seboj, že koncem zime poginila v kakšnem moč-virju. S pivom sem hotel poplahniti neprijetne ob-čutke, kar se je posrečilo le deloma, zakaj poleg prvotnih nevednosti me je začelo še napeniti, ker nisem piva vajen.

V mraku sem sedel na voz stranske proge in v trdni noči dospel do svoje končne postaje. Waldsassen, ki je oddaljen od Monakovega 273 kilometrov. Dež je prenehal, ulice v mestecu so bile dobro razsvetljene. Stopil sem v prvi hotel »Jagnje« in naročil turistovsko sobo. Pogodil sem se za ceno 2 M 50 pf prenočilo in zajtrk. V go-stilniških prostorih je bilo živahno, polno ljudi, dima in trušča, v splošni sobi so poslušali mona-kovski radio, v posebni je igral gramofon. Zlezel sem si miru poleg kakšnega krepila oziroma tešila za razgrajajoče trebušno drobie. Našel sem kmalu zdravnika, ki me je zvalila k sebi z napisom ob v-hodu: Nemci, pijte nemško vino! Tudi ta prostor je bil precej poln in živahen, a sedel sem in si naročil vina, ne vem več, s kakšnim imenom. Okus

V Mengšu se je pred domačo hišo ponesrečil 3letni Nacek Levec, sinček posestnika. Padel je pod voz in kolo je šlo Nacu ku čez glavo. Oiro-kove poškodbe so nevarne. — Na cesti je padel s kolesa 14letni Josip Balon, trgovski vajenec iz Koroške Bole. Poškodoval si je desno nogo. Vsi ponesrečenci so zdravijo v ljubljanski bol-nišnici.

D A J Ledeno kavo DAM

— Kakor si mlad postelješ, tako star ležiš. Hrvatski listi poročajo o tej-le žalostni: V No-vem Sadu je pred vojno živel bogata družina barona Fellnerja. Njegova hčerka baronesa Malvina pa je zašla na pota lahkomišelnega življenja, sledujoč je postala tako razuzdana, da so se ji odrekli lastni starši. Ko so starši zašli v gnotne težave, so se Fellnerjevi izselili iz Novega Sada. Malvina pa se je klatila po svetu in se pred 10 leti vrnila v Novi Sad. Te dni je novosadska policija dobila obvestilo, da v neki podzemeljski luknji živi tuga človeka, popolnoma zapuščen in brez vsake. Ugotovili so, da je to Malvina, bivša baronesa Fellner in njen mož Jovan Silbert. Ležala sta na gnili slami, oblečena sta bila v cape, oba skoro gola in bosa, od lakote čisto obnemogla. Oba so pre-peljali v bolnišnico. Malvino so v bolnišnici ob-držali. Silberta pa odgnali v domovinsko obči-no. Komaj je bila ta tragedija nekako zaključena, je policija pripeljala v bolnišnico mlado služkinjo, ki je bila neko strupeno pijačo, da bi se usmrtila, češ da je v taki bedi. V bolnišni-ci so jo rešili. Dekle je povedalo, da se piše Hadrijana baronica Fellner in da je nezakonska hči baronese Malvine Fellner. Ta žalostna mora pretrpeti vsakogar.

— Nevarnosti mesta. V Zagrebu so te dni rešili prav zadnji hip ubogo služkinjo, ki si je v obupu sama hotela končati življenje. Na vprašanje, zakaj je tako mlada hotela prostovoljno v smrt, je po daljšem obotavljanju povedala sledeče: Neka znanca v sosesčini jo je nekoč povabila k sebi, kjer jo je z zvijačo pustila v družbi štirih možkih, ki so dekletu uničili mla-dost. Iz obupa radi tega, ker je brez lastne krivde in ker je zapuščala znanci, občutila ogab-no in živalsko početje ljudi, je hotela v smrt.

TRILYSIN pomaga zares:

TRILYSIN očisti lase od prhljaja.

TRILYSIN zaustavlja izpadanje las.

TRILYSIN vpliva ugodno na porast las!

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in boljših brivskih salonih. Cena: velika steklenica 75 Din, mala steklenica 42 Din. Brošuro o preparatu vam pošlje na zahtevo brezplačno: Mr. Ph. Josip Hoffmann, Zagreb, Mošinskoga 5

— Gospodinja šola v Šmihelu pri Novem mestu razpisuje sprejem gojenk v devetmesečni gospodinski tečaj, ki se prične 15. septembra t. l. in traja do 15. junija 1933. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdravje, npravnstvena neoporečnost in dovršena ljudska šola z dobrim uspehom. Ostale pogoje sporoči na željo vodstvo zavoda. Prošnje za sprejem je po-slati Gospodinski šoli v Šmihelu pri Novem me-stu najpozneje do 10. septembra 1932.

— Ob pričenjajočem se poapnenju krv-nih ceví navaja raba naravne »Franz-Jo-sef«-grenčice k rednemu odvajanju in zmanjša visoki pritisk krvi. Mojstri v zdravilstvu priporočajo pri raznih starostnih pojavih »Franz-Josef«-vodo, ker zanesljivo in milo odstranjuje zastajanja v kanalu že-лодnega čreva in lenivo prebavo ter milo ublažuje razdraženost živcev. »Franz-Jo-sef«-grenčica se dobiva v lekarnah, dro-gerijah in specerijskih trgovinah.

— Za birmo in kanonično vizitacijo pripo-roča Jugoslov. knjigarna v Ljubljani cerkvenim zborom: Foerster Ant. 3 Ecce sacerdos magnus. Dva za mešani, en za moški zbor; 8 Din. Grum Ant.: Priložnostne pesmi za mešani ozi. moški zbor; 20 Din. Isti: Tri podoknice za mešani zbor. 6 Din. Premr! Stanko: Pozdravljen vladika, za mešani zbor; 1,50 Din.

— Kako odstranimo kurja očesa? Predno pričemo odstranjevanje kurje oko z nožem, poskusimo poprej enostavnejši način odstranitve istega. 20 let je že poznan učinek Burgita, ki deluje sigurno in brez bolečin. Samo ne noža. Burgit je boljši!

— »Franz-Josef« grenčica preskrbuje urejene prebavilne razmere.

Pridobivajte novih naročnikov!

je bil tak, kakor ga imaš na bizelje slabše vrste in slabšega letnika, časa, zaznamovana z 2 dl, je stala 70 pf (nekako enega našega kovača). Ker je bil želodec zadovoljen s pijačo, sem mu privoščil še eno čašo, če ne dveh, vrh tega še črne kave.

Opazoval sem živahno družino okoli sebe in poslušal njihove razgovore, govorili so o Fran-cozih in Angležih, o Herriotu in Papenu, o repa-racijah, ki jih je Nemčija že preplačala, o Hin-den-burgu in Heimu. Ko sem ugotovil, da je zavladal mir v samosvoji republiki v spodnji polovici mo-kega trupa, sem se vrnil v »Jagnje« in zaspal sko-raj prej, predno sem legel.

II. Prvič v Rovtuh.

Meglono, a svetlo jutro je obetalo lep dan. Ogledoval sem si mestce Waldsassen, po legi in razsežnosti podobno našemu Novemu mestu. Okraski na hišah, lepaki, začasno postavljeni mi-ze in klopi po gostilniških vrtovih in bližnjih trav-nikih so bile priče velike prireditve, katoliškega shoda, ki se je vršil nekaj dni prej (25. in 26. ju-nija) v praznovanju 800letnice, ko je bila ustanovlje-na velika redovniška naselbina cistercijanov, prvo selišče v tej gozdniati pokrajini. Občudoval sem ogromno cerkev, polno dragocenih umetnin in sta-rinskih spomenikov, izhajajočih iz dobe križarskih vojn. Menihov ni več, v ogromnih poslopjih na eni strani imajo redovnice dekleške šole in vzgala-lišče, na drugi strani so poleg župnišča nameščeni razni uradi. Poiskal sem bivališče iz spisov o kon-nerreuthskih dogodkih znanega zdravnika dr. Seid-la, da bi poizvedel, kdaj bi se mogel z njim raz-govarjati. Povedali so mi, da se je pripetila po-noči neke v bližini avtomobilska nezgoda, pone-srečence so prenesli v bolnišnico, kamor je bil dr. Seidl poklican že na vse zgodaj, domov ga ne bo pred enajsto uro, ko ima svojo običajno or-dinacijo.

Ob osmih sem bil na pošti, da si zagotovim vožnjo v Konnersreuth s poštним avtom. Moja

Če te bolj kurje oko pri hoji, vzemi

BURGIT samo

Burgit-obliž zoper kurja očesa, zdravniško priporočen, se je sijajno izkazal 22 let s svojim radikalnim učinkom in je skoro po vsem svetu vpeljan. Ker pokrije delujoča masa samo kurje oko, in pride zdrava koža torej samo z nevtralnimi zalepilom v dotiko, so vnetja — kot se porajajo pri čisto enakomerno namazanih obližih — pri Burgitu popolnoma izključena in to je glavni vzrok priljubljenosti Burgita in njegove brezpri-merne razširjenosti.

Burgit-obliž zoper kurja očesa
Originalni zavojček z 1 komadom 4.— Din.
Originalni zavojček z 2 komadoma 7.— Din.

Burgit-obliž zoper otiščance
Originalni zavojček z 2 komadoma 8.— Din.

Burgit nožna kopelj
Originalni zavojček 6.— Din

Zahtevajte izrecno **Burgit**.
Burgit pomaga zanesljivo in ne povzroča bolečin!

Kaj pravite?

Kaj pravite, ali ni naša država zamudila letos dveh prilik, ki sta skoraj tako važni za mednarodno reprezentanco, kakor razne konference in medna-rodne seje, to sta namreč olimpijada v Los Angelesu — in pa mednarodna tekma lepotic, Res na psa smo morali priti, zakaj, če že niso naši klubi in društva poslala sportnikov v Ameriko, ker ni dolarčkov, kakšno punco pa bi bilo skoraj eredno poslati na mednarodno tekmo. Le kako visoko bi zrasel naš mednarodni ugled, če bi recimo Jugoslovanka do-segla prvo mesto in poslala »kraljica kraljice vsega sveta«. Le kako se je to zgodilo, da na teh tekmah naša država ni zastopana? Kje je domoljubni ogenj tistega dela srbskega, hrvatskega in slovenskega časopisa, ki se je še pred leti tako ogrevalo za volitve lepotic kraljice, kje so tekme v ljubljanskem kinematografu, kje ves nekdanji hrušč in trušč zaradi lepotic tekem? Škoda! Ali bi ne bilo imenitno, če bi bila kaka brhka Šiškarica ali Rožno-dolka — vsaj upanje bi imeli — proglašena za najlepše dekle na svetu? Kaj pravite?

Kje je vzrok, da letos ni nobene Jugoslovane — vsaj čuti ni nič o njih — na teh tekmah? Da bi bila ta za tekmoocenne nardušena dekleta slučajno srečala pazet in da bi bile spoznale, kako čitika oslarija so prae za prae te tekme — skoraj ni ver-jetno! Morda jih je ustrašila usoda mnogih rekda-njih lepotic kraljic, ki so postale žrtve nezamne špekulacije? Tudi ni verjetno. Morda pa se je zdelo škoda denarja nekaterim listom v naši državi, ki so to akcijo tedaj organizirali, ker že tedaj ni bilo pravih uspehov — za liste same namreč? Kdo ve, ali pa je kriča naša nemarnost in ponanjlonje narodne zaresi ter domoljubnih čustev, ki bi se morala — ne po našem mnenju — manifestirati baje tudi s takimi tekmami lepotic kraljic. Pa vendar se niso ti listi pridružili mnenju »filistrov«, ki so že leta in predlanskim in vedno trditi, da so take tekme žaljive za človeško dostojanstvo in zato nemoralne?

Zato bi bilo res zanimivo vedeti to: Ali je zmoglo moralno prepričanje? Ali pa kšefi, ki želi človeško dostojanstvo, ne nese več? Kaj je na steati? Kaj pravite?

Kamnik

Srebrno maše je daroval na praznik sv. Jakoba, patrona frančiškanske cerkve v Kamniku, gvar-dijan dr. p. Hadrijan Kokol. Srebrnomašnik, ki je doma od Sv. Barbare v Halozah, je bil posvečen v mašnika dne 25. julija 1907. V redu je opravljal odgovorna mesta in je bil večkratni gvardijan, definitor provincije, prokurator in provincialni tajnik. Sedaj je zopet definitor in gvardijan v Kamniku. Napravil je doktorat filozofije in je bil kot profesor zgodovine in zemljepisja na frančiškanski gim-naziji v Kamniku znan kot odlični pedagog. Splošno priljubljenemu gvardijanu g. dr. p. Hadrijanu, katerega visoko ceni in spoštuje celo mesto, izre-kamo ob njegovem srebrnomašniškem jubileju naj-iskreneše čestitke!

Tujska sezona je v polnem razmahu. Ni taka, kakor bi si vsi želeli, vendar biva sedaj v Kam-niku okrog 160 letoviščarjev. Največ jih je iz Hrvaške in Vojvodine.

Dr. A. B.:

S pota k Reziki na Route

(Nadaljevanje.)

Navzlic kratkemu postanku sem hitel v go-stilno — na izhodu ali vhodu je ob kolodvorski veži že natančen pregled vozovnic na vseh po-stajah, dočim se vlakovni sprevodniki ne zanimajo dosti zanje — in dobil zemljo z gnatjo in papirno čašo piva in srečno še dohitel odhajajoči vlak, ki je dobil mesto električnega parni stroj pred se.

Na tisti strani mesta je mnogo tovarn, večini se je poznalo, da ne obratujejo. Lepo pristanišče je bilo natrpano ladij, vlatilik in tovarnih čolnov, znak prometnega zastoja. Začelo je močno dežiti, ko smo se vozili čez Donavo, ki je tam približno tolika, kakor Sava pri Zagrebu. Lep je od tam pogled na starodavno mesto in značilno stolnico.

Nad Donavo se pokrajinska slika preduragači. Prvo gričevje ob Donavi je skalovito, spominja nekako na kraški rob proti vipavski dolini ali furlanski nižini. Tam je tudi dosti kamnolomov in apnenic, po gričih so borovi gozdovi, polja in travnikov je manj, selišča so redkejša. Onstran rečice Regen se značaj vnovič spremeni, samo gričevje, poraslo ponajveč z borovjem, dolinice so močvirni travniki, njive so ob pobočjih ilov-nate, rdeči ali svetlorjavi je tista zemlja, na več krajih tudi svetlosiva in naravnost bela glina. Mnogo velikih tovarn stoji v tistih krajih, opekarne so, glinarne, porcelanarne in steklarne, več ko polovica teh tovarn stoji v dvojnem pogledu! S precejšnjo hitrostjo je hitel naš vlak proti severu ob reki Nabi, ki zbira svoje temnorjavo, skoraj črno vodovje s pobočij Češkega lesa in Smrečih. Železniška proga neštetokrat premostuje to ogromno vijugasto kačo. Lilo je neprestano, a potniški promet je bil zelo živahen, v vozu ves čas tesno, kar v gručah so vstopali ljudje in izstopali, časih so zasedle vlake ženske, ki so se vračale brčkone s kakšne cerkvene slovesnosti.

skrb zavoljo drenja je bila čisto odveč. Ko sem tam okoli postopal in si ogledoval štiri velike to-varne (za opeko, porcelan, steklo in glinaste izdelke), dve od njih nista obratovlita, je prispel s kolodvora avtobus državne pošte; poleg mene sta sedla vanj mlada dvojica, podobna novoporo-čencema na potovanju, in domača branjevka z ve-likim košem oprtnjakom.

Zdrčali smo proti Konnersreuthu v jasnem jutru. Cesta, lepo zglijena in skoraj vsa zasmo-ljena, je vodila naravnost proti zahodu čez tri položne griče, na četrtim, 6 km oddaljenem griču stoji Konnersreuth. Na pobočjih teh gričev so le-pa žitna polja z ržjo, ječmenom in ovsem, pšenice je manj, po dolinah so močvirni travniki, ki so jih kar vprek kosili, največ s stroji. Nekaj manjših selišč je opaziti na stranskih potih v daljavi.

Pred deveto se je ustavil poštni avto na tru-gu v Konnersreuthu pred majhnim poslopjem z napisom: pomožna pošta. Sredi trikotnega in proti jugu visečega trga je preprost vodnjak s štirikot-nim betonskim koritom v senci kostanjev in lip, okoli stoji večinoma strnjeno zidane hiše, pokrite z opeko, na severni strani je cerkev z zvonikom. Zazdelo se mi je, da bi v vsaki dolenski večji vasi odkril kaj bolj znamenitega in lepega, prije-ten vtis pa delajo na vseh hišah okna, založena s pelargonijami, begonjami in fuksjami. Notranj-sčina cerkve je lična in snažna, prav podobna našim podeželskim cerkvam.

Krenil sem proti župnišču, ki ga loči dvgnad-stropna šolska zgradba od cerkve. Zaman sem tr-kael in zvonil pri vhodu, iz šole je pridrela mla-dež na oddih na pot, ker šola nima svojega dvo-rišča. Večina otrok je bila bosa in oblečena pri-bližno tako, kakor je naš kmetski naraščaj, le velik kos z maslom ali domačim sirom ali sadno mežjo dobro obložena kruha, ki ga je vsak otrok obdeloval z vnoem, me je spomnil velike razlike. Deklice so se brž lotile igranja, dečki so pričeli z burkami, na znamenje z zvončkom je iz-ginil ta preko stoglavni trop v poslopje.

Boji orjakov v morju

Mornarji, ki se vozijo z ladjami čez Atlantski ocean, vidijo večkrat, kako se sredi morja odigrava strahoviti boji med prebivalci morja. Tako pripoveduje očividec, ki se je vozil s parnikom v Ameriko kot navaden delavec na tovornem parniku, sledeče:

Zgodaj zjutraj je bilo, ko sem nastopil službo. Sonce je začelo pravkar udarjati skozi sivkasto soparno ozračje in morje je ležalo tiho in mirno. Stari in počasni tovorni parnik se je s težavo rinil skozi bleščečo se morsko gladino. Niti najmanjša spica ni razgibala morja, ko sem naenkrat opazil, kako nedaleč pred nami kipi morje. Skoraj vsa posadka, ki je mogla pustiti svoje delo, je prihitela skupaj in strmela na čudovito bojišče, katerega smo se bližali. Morje, ki je bilo mirno, je začelo že valovati skoraj podobno tako, kakor če vrže kamenček v vodo, samo da so bili valovi neprimerno večji. V središču teh krogov pa je krvavelo morje v velikanski površini in se penilo. Že smo opazili, kaj se dogaja. Sredi morja sta se srečala riba suličarica in kit ter se spopadla. Boj, ki smo ga videli, je bil boj za življenje.

Kit krvavi že iz najmanjše rane in kri, ki mu teče, bi napolnila lahko sode. Zato je bilo morje okrog in okrog bojišča vse krvavo in vse razpenjeno. Med penečimi valovi se je zibal kit sem in tja, padal z ene strani na drugo in poskušal vedno znova, da podobno, kakor mala podmornica, zbeži v morje. Kljub temu, da je bil napadeni kit štirikrat večji kot požrešna suličarica, ki je bila dolga le pet metrov, ji ni mogel uiti. S svojim nad meter dolgim in ostrim nožem, s katerim ga je obdarila narava, se je zaganjal zdaj z leve, zdaj z desne v orjaka in mu rezal pri živem telesu ogromne kose mesa s telesa. Kit se je branil, kolikor se je mogel. Bil je s svojim repom po morju s tako silo, da so se dvigali več metrov visoki valovi. Ves čas pa je skušal potopiti se v globino, zakaj kit prenese take morske globine, v katerih suličarica že zdavnaj pogine. To je divja suličarica tudi vedela in kadar se je pripravljal kit, da bi se potopil, se je suličarica že pred njim potopila in se nato z neznanostno hitrostjo, kakor živ torpedo, pognala proti njemu in mu zopet izsekala ogromen kos mesa s trupa. Večkrat pa se je kitu posrečilo, da se je že pravočasno umaknil in morski divjak, ki se je pogljal s tako silo skozi vodo, je švignil visoko iz vode, vendar je bil tako okreten, da se je okrenil že medtem, ko je padal po zraku in zopet zadel svojega smrtnega sovražnika. Po dolgem boju je začel kit omagovati. Vedno počasneje je udarjal po vodi, pogosteje je poskušal potopiti se v globino. Parnik je krožil okrog bojišča, sovražnika pa se nista zmenila zanj. Vedno bolj pogosto in brezobzirneje napada suličarica. Kar naenkrat zopet švig-

ne visoko v zrak, mnogo previsoko. V zraku izgubi ravnotežje in pade vznak z velikim ploskom v vodo. Preden ima suličarica čas, da se obrne in znova napade, kita že ni več. Potopil se je v globino, kjer si bo pozdravil rane, ki mu jih je zadal strašni boj.

Se druga dva smrtna sovražnika se večkrat srečata v morju in nihče ne bi verjel, s kakšno besnostjo in divjostjo se spopadeta. Tjulenj je več vrst. Večje vrste teh prebivalcev morja odlikuje čudovita vztrajnost, hitrost in pogum. V svojem potepuškem življenju po morju so nepreračunljivi. Tisoče in tisoče kilometrov prepotujejo brez vsakega razloga, izvojujejo na poti nešteto bojev in ostanejo večinoma zmagovalci. Večkrat se celo zgodijo, da prodrejo iz ledenih morij ob južnem in severnem tečaju daleč v tople podnebje. Celo na francoski obali so jih našli, prav tako pa v Avstraliji v pristanišču glavnega mesta, v Sidneyu. Morje ob avstralski obali pa kar mrgoli morskih psov, teh največjih in najstrašnejših morskih roparjev. Med tjulnji in morski psi pa vlada menda sovraštvo od pamtveka. Tjulenj kar pobesni, če zagleda v bližini morskega psa. V bližini pristanišča v Sidneyu so opazovali z neke ladje, kako se je igral v plitvem morju tjulenj, se prekopical, potapljal in solnčil. Bil je ogromna žival, star samec, katerega se je poznalo, da je prebil že marsikaj. V bližino ladje pa sta zašla tudi dva velika morska psa in sta iskala odpadkov. Ko ju je tjulenj opazil, se je zakadil kot izstreljen v morje in zdvijal kar nad oba sovražnika. Tjulenji plavajo z neznanostno hitrostjo. Več kot 40 morskih milj preplavajo v eni uri in zato je razumljivo, da je bil naenkrat v bližini morskih psov. Za ladjo se ni niti zmenil. Morska psa sta bežala kar najhitreje sta mogla. Tik pod gladino morja sta bičala s svojima repoma vodo in se poganjela naprej. Eden se je skrčil pod ladjo, drugega pa je že napadel tjulenj. Bliskovito ga je napadel in ga zgrabil za hrbet, nato za trebuh, in kadar je zadel, je vedno iztrgal velikanse kose mesa z živega morskega psa. Sunkovitim napadom tjulnja se morski pes kljub temu, da ima najstrašnejši gobec med vsemi morski roparji, ni mogel ubraniti. Morski pes ni prišel niti do sape. Niti enkrat ni mogel sam napasti in le malokdaj se mu je posrečilo, da se je izmaknil smrtonosnim udarcem. Komaj pičlo minuto za tem, ko se je začel spopad, je že plavalo mrtvo in razcefrano truplo morskega psa po gladini. Tjulenj pa je izginil. 80 sekund za tem, ko je izginil tjulenj, pa je priplavalo na vrh drugo truplo morskega psa. Bilo je prav tako razmesarjeno, krvavo in brez življenja in počasi je priplaval iz globine tudi tjulenj, ne da bi se bal bližine ljudi, in je izginil med pečinami na obrežju.

Konferenca nemških dežel v Stuttgartu. V Stuttgartu je nemški državni kancler von Papen ministrskim predsednikom nemških dežel objasnil svoje najnovejše ukrepe. Na sliki vidimo pod št. 1 türinškega državnega ministra Bauma, 2 dr. Kuchenthal, predsednik ministrstva v Brunšviški, med 2 in 3 Adelung, ministrski predsednik v Hesenski, 3 Schick, ministrski predsednik Saksonske, 4 dr. Schmitt, badenski minister, 5 Pieper, virtemberški minister, 6 dr. Held, bavarski ministrski predsednik, 7 državni kancler von Papen, 8 virtemberški ministrski predsednik dr. Bazille, 9 nemški notranji minister von Gayl, 10 virtemberški finančni minister dr. Dehlinger in 11 minister za delo Schäffer.

Carigradski rekord

Če pride človek z dežele v Ljubljano, se čudi, koliko šuma in ropota bije ves dan Ljubljancem na ušesa. Če gre Ljubljancem na potovanje v večja mesta, se mu zdi Ljubljana tiha in mirna, kakor kaka skromna gorska vasica. Če pa človek pogleda v Pariz, pa vidi, da pariškega trušča ne doseže

Senator Borah se je v zadnjem svojem govoru zavzel za to, da bi Amerika črtala evropskim državam dolžnicam vojne dolgov, s čimer bi bila omogočena gospodarska obnova sveta.

nobeno mesto. Vsa mesta pa se lahko skrijejo pred modernim Carigradom, ki ima en sam rekord, namreč rekord v šumu in ropotu. V Carigradu ni nikakih policijskih predpisov glede kaljenja nočnega miru. Tam sploh ni predpisov, ki bi omejevali tudi čez dan najbolj strašne ropote in nemire. Ko so nekoč carigradski poročevalci vprašali ob odhodu ameriškega milijarderja, kakšne vtise bo odnesel iz Carigrada, jim je ta odgovoril takole: »V vsem tem velikem mestu nisem našel niti eno sobo, kjer bi mogel mirno spati eno uro.«

Od zgodnjega jutra pa do trde noči se pode po cestah kramarji in mali trgovci, ki so vsi večinoma iz Anatolije. Navadno jih je več skupaj in med njimi divja konkurenčni boj na nož. Edino sredstvo pa, s katerim se bore drug proti drugemu, pa so njihovi glasovi. In tako domi a cest neprestano strahotno kričanje in takih glasov, kot jih premorejo ti kramarji, jih menda ni več na svetu. Rjovenje, ki ga napravi skupina takih kramarjev, ni več človeško. Najhujša nadloga za kramarji pa so takoj avtomobili. Vse vrste trobil, ki so prepovedane pri avtomobilih v vseh državah v Evropi, se prodajajo v Carigradu. Turški trgovci pa se pritožujejo, da v Evropi ne znajo izdelovati zadosti glasnih avtomobilskih tromb in hup. Nikakršni policijski predpisi ne omejujejo teh trobil in vsak voznik lahko trobi kakor in kolikor hoče. Razumljivo je, da ne trobijo avtomobilisti le radi signalov. Vozniki igrajo na svoje trombe iz dolgega časa razne melodije, se medsebojno pozdravljajo z glasovi tromb in trgovci vabijo kupce v svoje trgovine s prav tako hreščočimi glasovi avtomobilskih hup.

In nočni mir! Najmočnejši vočniki prenašajo glasbo z gramofonskih plošč ponekod po vso noč. Vozniki vabijo pijančke s trombami svojih avtomobilov na vožnjo. Nočni čuvaji žvižgajo s piščalkami, da tako pokažejo, da pridno čujejo, med tem ko meščani spijo. Spijo, če morejo.

Delo matere

Neki Američan je izračunal, kakšno delo opravi mati, ki je poročena 20 let in ki skrbi za družino, ki sestoji iz moža in petih otrok. V teh 20 letih olupiti mati 88.000 krompirjev, zašije 10.000 nogavic, postelje 29.000 postelj in namaže 175.000 kruhov z maslom. Če bi poljubila poleg tega vsakega od družine samo enkrat na dan, bi dalo to v 20 letih 45.000 poljubov.

Stroj mesto 300 delavcev

V rudniku v Handlovi na Češkem je začel obratovati stroj za prevažanje nakopane rude iz rudnika. Stroj opravlja delo, ki ga je doslej opravljal 300 delavcev. Prav toliko delavcev je uprava rudnika tudi odpustila.

Pri angleškem kralju v gostih. Te dni je povabil angleški kralj na vrtno veselico v buckinghamski palači 8000 gostov. Na sliki vidimo yorškega princa, ko pozdravlja svojega očeta, angleškega kralja. Za njima stoji angleška kraljica.

Ne hodite na dopust brez fotoaparata! 10 Din, to je tedenska odškodnina za fotoaparat — to lahko utrpíte, pa boste imeli krasne spomine na dopust. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

»V strašnem položaju sem. Kolarju dolgujem 10.000 Din in trikrat me je že tirjal. Jaz mu pa seveda dolga sedaj ne morem poplačati in sedaj so maščuje nad menoj, da govori o meni najstrašnejše reči.«

»Hm, to je res neprijetno. Prav gotovo pa moraš plačati preje, preden začne govoriti — resnico!«

»Ali je vaša žena še vedno tako lepa?«
»O še, samo sedaj porabi več časa za to.«

Volitve v Romuniji. Pri zadnjih volitvah v Romuniji je bilo vse mirno. Vendar so se bali volivci raznih spopadov in so zato hodili raje v skupinah in v spremstvu orožnikov na volišče.

Dohodki Eillovega stolpa

800 metrov visoki Eilfov stolp v Parizu, katerega so že posekali ameriški nebotičniki, je še vedno zlata jama za družbo, ki ga je postavila. Družba je leta 1931 imela 7 milijonov frankov dohodkov samo od stolpa. Tovarna avtomobilov Citroen, ki si je dala napraviti velikansko električno svetlobno reklamo na tem stolpu, plača samo za to na leto 900.000 frankov. Razne vstopnine, dohodki od restavracij na stolpu in prodaja raznih spominkov pa vrže ostalo. Čisti dobiček, ki ga je imela družba lanske leto, znaša tri milijone frankov.

Vodni skiji — nov sport. V Nemčiji so za vodni sport našli nov način, ki se je menda sijajno obnesel. So to neke vrste vodni skiji, s katerimi se človek podobno, kakor po snegu, lahko vozi po vodni gladini. Taka vožnja je izredno zabavna in ima vsak dan več prijateljev.

Iz sovjetskega raja

Dva prijatelja, ki se že delj časa nista videla, se srečata v Moskvi. Pa vpraša prijatelj svojega tovariša: »No, bratec Sergej, koliko si pa prav za prav star?«

»30 let.«
»Kaj, 30? Tako star si bil vendar pred desetimi leti.«

Tedaj pravi drugi: »Je že prav, toda zadnjih deset let življenje ni bilo življenje.«

Neki agitator je govoril na zborovanju kmetov o koristi novega pelletnega načrta. Ko je bil gotov, zamrmra eden izmed starih kmetov, ki so ga poslušali: »Vedno nam obljubljate paradiz, daste nam pa niti ne čevljev, da bi se pošteno obuli.«

Agitator takoj: »Od kdaj pa nosijo v paradizu čevlje?«

Neki ameriški časnikar je na učenem potovanju skozi Sovjetsko Rusijo prišel tudi do neke tovarne, katero je obiskal. Pa je vprašal: »Kaj pa izdelujete tukaj?«

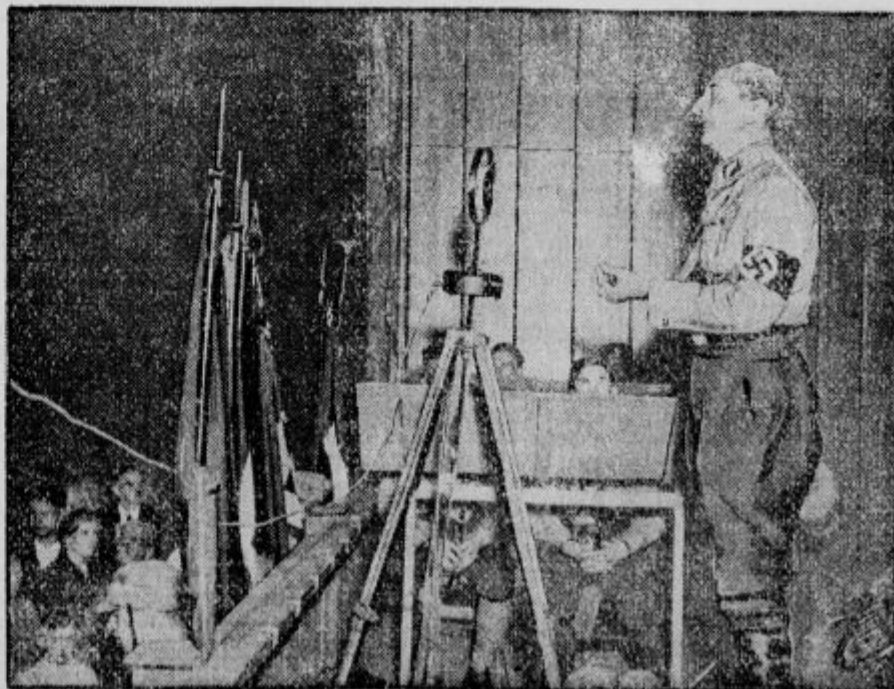
»Dele za dvigala.«
»Tako, tako, zelo zanimivo. In kakšne sestavne dele za dvigala izdelujete tukaj?«
»Tablice z napisi: Dvigalo je pokvarjeno.«

Nekdo teče kot nor po cesti.
»Čuj, tovariš, kam pa tako hitiš?«
»V reko bom skočil in se utopil.«
»Čakaj, tovariš, povej mi najprej zakaj.«
»Kruha ni več, mesa ni več, masla ni več, mleka ni več. Življenje je preveč žalostno.«
Tovariš na to: »Počakaj no vendar, da bo kupčana druga pelletka. Do takrat bomo imeli že vsega v izobilju.«

Pa pravi obupanec ves žalosten: »Ne verujem! In zbeži naprej.«

Pa zavpije tovariš za njim: »Kam pa tečeš, prijatelj?«

»V reko! Če bom čakal predolgo, mogoče niti vode ne bo več...«

Prince Avgust Wilhelm, četrti sin nekdanjega nemškega kaiserja je bil izvoljen v pruski deželni zbor za poslance. Je seveda vnet prišlaš narodnih socialistov, med katerimi je znan pod imenom Auvi. Ker je znana osebnost, dela reklamo za Hitlerja tudi v radiu.

Petrolejska konferenca „uspela“

1. oktobra novo zvišanje bencina?

Predsednik petrolejske družbe Royal Dutch, Kessler, je izjavil ured. pariškega lista »Agence Economique et Financiere«, da je svetovna petrolejska konferenca uspešna. Postavljeni so bili temeljni pogoji za sporazum z Romunijo. Gre za smotno prodajo petroleja, oziroma nafte. Konferenca se ni bavila z vprašanjem povzraščanja cen. Tudi proizvodnja nafte se ne bo omejevala. — Pariški listi komentirajo Kesslerjeve izjave v čisto nasprotnem smislu. Po njihovem mnenju so se svetovni petrolejski koncerni sporazumeli z Romunijo, da bodo dvignili cene kakor hitro bodo vsi koncerni potrdili ta sporazum. Prav radi tega, ker se niso mogli dogovoriti, so se koncerni včeraj, nočejo predstavnikov petrolejskih koncernov izdati glavnega rezultata te konference. Cena nafte se namerava povišati, ni manj kakor za 20 ali celo 25%! To sklepajo iz dejstva, da se je cena bencina na francoskem dvignila od 7 na 8,50 frankov, t. j. za 21%, odkar se je osnoval enoten kartel za razprodajo bencina na francoskem. Edino Rusija je na poti načrtno zapadnega velekapitala, ker se ni pridružila sporazumu v Parizu, kakor ni hotela prejeti pristati na sporazum v New Yorku; pri vsem tem obstajajo še vedno zveze med ruskimi koncerni nafte in angleškimi petrolejskimi družbami. Prihodnja konferenca predstavnikov petrolejskih

družb se bo vršila najbrž že prve dni septembra. Radi odsotnosti Rusije si svetovni petrolejski koncerni baje ne belijo glave in se zadovoljujejo z ugotovitvijo, da je bilo v Parizu zastopanih 80% svetovne produkcije petroleja; na drugi strani upajo, da se bo Rusija udeležila konference v septembru. Akcije petrolejskih družb so na podlagi poročil o poteku konference precej napredovale. Vse kaže, da bo svet v kratkem postavljen pred dovršeno dejstvo, ko se bodo menda že 1. oktobra cene nafte in s tem tudi vseh vrst petroleja, med temi tudi bencina zvišale na diktat svetovnih trustov. To zvišanje ni gospodarsko utemeljeno, ker je večina petrolejskih koncernov zaključila lanske bilance z veliko aktivno, tako n. pr. je imela Royal Dutch nič manj kakor 27.916.648 holandskih goldinarjev dobička; romunska petrolejska družba »Concordia« 51.355.972 lejev in »Societe Generale des Huiles de Petrole« 1.004.000 francov, le »Compagnie Francaise des Petroles« je imela 3.253.760 izgube. Petrolejski koncerni lahko povišajo cene bencina in petroleja sploh, vprašanje pa je, ali jim bo s tem mnogo pomagalo. Kajli povišanje cen bo imelo tudi za posledico, da se bo avtomobilski promet skrčil. Tako se je že lansko leto število avtomobilov v Združenih državah skrčilo za 555.000.

NASA TRGOVINSKA BILANCA

Na podlagi podatkov, ki jih je priobčilo generalno ravnanje carin, smo v mesecu juniju izvozili 189.558 ton v vrednosti 243.719.472 (v lanskem letu 270.192 ton, 350.347.750 Din), po količini se je torej izvoz letos zmanjšal za 80.634 tone po vrednosti za 103.628.268 Din ali za 29,86 % v tonah in za 29,57 % v Din. Uvoz je znašal v juniju 17.533 ton v vrednosti 202.954.679 Din in je bil za 54.266 ton v vrednosti 181.704.995 Din ali za 44,55 % po teži in za 47,25 % po vrednosti manjši kakor lansko leto v istem času. V prvi polovici letošnjega leta je znašal izvoz 1.088.538 ton v vrednosti 1.372.123.13 Din in je bil za 548.004 ton vrednosti 2.315.884.932 Din ali za 33,59 % po teži in za 40,75 % po vrednosti manjši, kakor lansko leto v istem času. Uvoz je znašal v prvem polletju 341 tisoč 998 ton v vrednosti 1.390.363.481 Din ter je bil za 230.172 ton v vrednosti 191.243.627 Din manjši kakor lansko leto.

Iz teh podatkov sledi, da je bila trgovinska bilanca v juniju sicer aktivna, v prvem polletju skupno pa pasivna za 741.585 ton v vrednosti 18.240.315 Din.

DRŽAVA BO REŠILA ČESKE BANKE

Češkoslovaška vlada proučuje načrt za sanacijo bank, ki so zašle v krizo. Med temi bankami so nabaja »Anglo-Praga banka« (delniški kapital 235 milijonov, rezerve 163,3 milj.), ki bo znižala delniško glavnico na 120 milj. in rezerve na 18. Država ji bo pomagala z zneskom 450 milijonov Kč. Češka industrijska banka (210, oziroma 77,6) znižala delnico na 100 in rezerve na 15 milj. Vlada ji namerava pomagati z zneskom 220 milj. Pri Moravski banki je država naložila 500 milj. Tem vlogam se namerava odpovedati, da bi pripomogla k sanaciji bank, ki ima zdaj glavnico 120 in rezerve 190, a jih namerava znižati na 70, oziroma 90 milj. Stribnyjeva »Diskonto banka« bo prešla od države 12 milj. in bo znižala svojo glavnico od 10 na 4 rezerve pa od 3,02 na 0,6 milj. Kč. Češkoslovaške banke »Slovenska banka«, »Tatra banka« in »Americka slovenska banka« bodo prejele skupno 72 milj. od države. Nemške banke »Deutsche Agrar- und Industriebank« bosta prejele 80 milj. in »Zentralbank der deutschen Sparkassen« 60 milijonov. Radi vprašanja sanacije teh bank je nastal v vladi koalicijski precejšen spor in do končne odločitve bo prišlo šele v jeseni.

Kam gre naša pšenica. V preteklem letu je Jugoslavija izvozila v: Češkoslovaško 22.000 vagonov pšenice, Avstrijo 4500, Francijo 2900, Grčijo 3073, Italijo 1375, Anglijo 2950, Holandsko 660, Belgijo 342, Dansko 60, Albanijo 79 in francoske afriške kolonije 1338 vagonov.

ZITNA BORZA V CHICAGU ZAPRTA

V svetovni trgovini z žitom je nastala velika desorientacija, ker je vlada Združenih držav dala zapreti žitno borzo v Chicagu, katere žitne cene so bile merilo za ves svetovni trg. Žitna borza v Chicagu po svoji važnosti prekaša borze v Winnipegu in v Minneapolisu. Spor med vlado in predstaviteljem žitne borze v Chicagu je nastal, ker ni predstavitelj žitne borze dovolil, da bi žitna tržnica »Farmers National Grain Corporation« in »Ubbide Grain Co.« direktno sklepali kupčije na borzi, in je zahtevalo, da bi v njihovem imenu sklepale kupčije tržnice v Chicagu. Na ta način hoče načelstvo imeti točno kontrolo nad kupčijami, ki jih sklepa »Farmers National Grain Corporation«; sicer bi ta tržnica lahko tajno sklepala kupčije. V zvezi s tem odbor, ki je ukazal zapreti borzo, se nahajajo poljedelski ministri Hyde in glavni državni odvetnik Mitchell ter državni podtajnik Lamont. Po vladnem ukrepu bi morala borza ostati zaprta 60 dni. Načelstvo žitne borze je priobčilo poročilo, v katerem izjavlja, da se ne bo pokorilo vladi. Ako se vladni ukrep izvede, bo po mnenju načelstva v žitni trgovini velika zmešnjava.

Poravnalno postopanje. V imovini dolžnikov Kenda, Ivana in Marije Kenda, veleposrednikov in hotelirjev na Bledu, je bilo 21. t. m. uvedeno poravnalno postopanje. Poravnalni upravniki je Franc Koblar, odvetnik v Radovljici. Narok pri okrajnem sodišču v Radovljici 2. septembra ob 9.30; poravnalna kvota 50%.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu je začel s 1. julijem t. l. izdajati svoj »Bulletin d'informations économiques«, ki bo od 1. avgusta t. l. dalje izhajal tudi v nemškem jeziku. Dostavlja se bo vsem inozemskim važnejšim listom in strokovnemu časopisju, gospodarskim ustanovam in gospodarstvenikom.

V tem »Bulletinu«, ki bo imel posebno rubriko o ponudbi našega blaga, bodo brezplačno izvršene ponudbe naših izvoznikov, a interesi, ki se bodo javili, bodo dovedeni v zvezo z dotičnim ponudnikom.

Priporočamo našim podjetjem, da to rubriko kar največ izkoristijo in se v tej zadevi obračajo naravnost na omenjeni zavod. Reorganizacija obrtne šole v Zagrebu. Kakor poročajo iz Zagreba, se državna obrtna šola ne bo ukinila. Tudi ni res, da bodo šolo prevzele trgovske in obrtne ustanove. Vlada je imenovala za ravnatelja prof. Vajto Braniš, ki bo šolo reorganiziral in spopolnil. V kratkem bodo slavili 50-letnico obstoja obrtne šole.

Bakra je zadosti za eno leto. Ameriški kartel bakra, ki nadzira vso proizvodnjo bakra v Ameriki, ne priobčuje podatkov o stanju zaloga. Številke so znane samo posameznim tvrdkam. Splošno sodijo, da znašajo zaloge rafiniranega bakra v Ameriki 701.000 ton in da so se od pričetka tega

leta povečale za okoli 40.000 ton. Ti podatki so toliko bolj verjetni, ker se je od začetka tega leta znižala cena bakra od 7,50 na 4,60 centa. Ker znašajo ostale zaloge po vsem svetu najmanj 300.000 ton, je danes vsemu svetu na razpolago okoli 1 milijon ton bakra. Ta zaloga zadostuje za eno leto. Petrolejski sindikat na Poljskem. Na priklisk poljske vlade, je prišlo med vsemi poljskimi čistilnicami petroleja do sindikata, kateremu so se pridružila tudi manjša podjetja. Sindikat bo lažje določil cene veljavne za vso državo.

Češki les za madjarsko slano. Med Češkoslovaško in Madjarsko je prišlo do sporazuma, v smislu katerega bo Češkoslovaška lahko uvozila 20.000 kubičnih metrov lesa pod pogojem, da kupi od Madjarske primerno količino slanine in masla. Madjarska je pripravljena dovoliti drugih 40.000 kubičnih metrov industrijskega lesa in 20.000 m³ drv za kurjavo, ako dovoli Češkoslovaška uvoz določene količine sadja in zelenjave.

Borza

Denar

27. julija.

Značilno je oslajenje deviz Amsterdam, London, New York in Trst.

Ljubljana. Asterdam 2259.60—2280.95, Berlin 1337.27—1348.07, Bruselj 781.30—785.24, Curih 1097.35—1102.85, London 199.52—201.12, New York 5617—5645.26, Pariz 220.84—221.96, Praga 166.78—167.64, Trst 286.80—289.20.

Curih. Pariz 20.1250, London 18.19, New York 513.875, Bruselj 71.20, Milan 26.19, Madrid 41.15, Amsterdam 205.80, Berlin 122.05, Stockholm 93.40, Oslo 91.20, Kopenhagen 98, Sofija 3.70, Praga 15.20, Varšava 57.60, Atene 3.30, Carigrad 2.21, Bukarešta 3.05, Helsingfors 7.75.

Dunaj. Dinar notira na Dunaju deviza 12, valuta 12.30.

Vrednostni papirji

Promet na zagrebški borzi je znašal 7% Bler. pos. 10.000, 6% Begl. obv. 150.000, 7% inv. pos. 25.000, vojna škoda 900 kom. — Skupni promet brez kompenzacij 456.000 Din.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 42 bl., 7% Bler. pos. 40 bl., Slavnica 40 den., Ruše 125 den. Zagreb. 7% inv. pos. 48.50—49, vojna škoda kasa 204—209 (203, 209), avgust 203—205 (193, 199, 202, 203), dec. 198 bl., 4% agrarne obveznice 23.75 den., 7% Bler. pos. kasa 39.75—40.50 (40), 8% Bler. pos. 41—41.50, 7% HPB 42—45, 6% Begl. obv. 34—35, 34, Narodna banka 3950 den., Agr. priv. banka 205—208.

Belgrad. 7% inv. pos. 49—51, 4% agr. obv. 24 den. (24.50), 6% begl. obv. 35.50—36 (36, 34.75), vojna škoda 209—210 (209, 205.50), 7% Bler. pos. zaklj. 40.75—41, 7% pos. DHB 43.50 den., Narodna banka 41 den., Agr. priv. b. 209—210 (209, 208).

Dunaj. Don. sav. jadr. 56.45, Živno 54.25, Alpine 8.12, Trboveljska 18.50.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. ok. Novi Sad 79 kg 150—155, bč. ok. Sombor 78 kg 150—155, bč. srednja 79 kg 150—155, bč. gornja 79 kg 150—155, poljska 79 kg 152.50—157.50, ladja Tisa 79 kg 155—160, ladja Begej 79 kg 150—155, ban. gornja 79 kg 147.50—152.50, par. Vršac 78 kg 145—150, sr. baš. nova 76 kd 125—140, ban. nova 76 kg 130—135, bč. ladja Tisa nova 76 kg 137.50—142.50. Vse 2%. — Moka: bč. ban. št. Og. 235—250, št. 2 215—225, št. 5 195—205. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet 51 vag.

Chicago. Pšenica: sept. 49.875, dec. 58.625. — Koruza: sept. 32, dec. 31.125. — Rž: julij 27.625, sept. 30.25, dec. 34.25.

Winnipeg: žito okt. 60.25, dec. 61.50.

Živina

MARIBORSKI ŽIVINSKI SEJEM

Priglasenih je bilo 18 konj, 18 bikov, 172 volov, 320 krav in 22 telet; skupaj 550 komadov. Povprečne cene za kg žive teže so bile sledeče: debeli volji 3—3.50, poldebili volji 2—2.50, plemeniti volji 1.25—2.25, bikji za klanje 2—2.25, klavne krave, debele 2—2.50, plemenske krave 1.25—2, krave za klobasarje 0.80—1.25, molzne krave 2—2.25, breje krave 2—2.25, mlada živina 2.25—3, teleta 3—4. — Prodanih je bilo 288 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 10 komadov.

Meso: Volovsko I. vrste kg 10—12 Din, II. 6—8, meso od bikov, krav, telic 4—5, telečeje meso I. vrste 10—12, II. vrste 6—8, svinjsko meso, sveže 1 kg 10—16 Din.

Učite se pravilno solnčiti

NIVEA-CREMO ali OLJEM

To se pravi, nikdar ne solnčite mokrega telesa in vedno poprej telo nadgrnite. S tem zmanjšate nevarnost bolečine povzročajoče solnarice, obenem pa dobite lepo zagorelo kožo, — tudi pri oblačnem vremenu. Nivea-Cremo in Nivea-olje sta nenadomestljivi. Na celam svetu se ne dobi nobene druge kreme in mila, ki bi vsebovala eucerin, na katerem temelji edinstveni učinek.

Nivea-Cremo: Din 5.— do 22.—,
Nivea-olje: Din 25.— in 35.—.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j. Maribor

Celje

Nekaj o sobotnem požaru v Spodnji Hudinji. Kakor smo poročali v nedeljskem Slovincu, je v soboto 23. t. m. vžgala strela pri vojaškem skladišču v Spodnji Hudinji, kjer je ogenj napravil škodo okoli 400.000 Din. Nekateri hrvaški časopisi pa so poročali o tem požaru, da je zgorela tudi sosedna milarna g. Caterja, Resnici na ljubo konstatiramo, da to poročilo ni resnično, ker se ogenj tovarno sploh ni lotil. Ne vemo, čemu je potrebno tako pretiravanje.

Sportni dan. Sportni dogodki se sedaj vrstijo drug za drugim. V nedeljo 24. t. m. smo imeli nogometni derbi na Glaziji, v nedeljo 21. t. m. pa priredil SK Olimp iz Gaberja svoj vsakoletni sportni dan. Na sportnem dnevu se nam bodo predstavile vse sekcije omenjenega kluba v tekmovalnih z gosti od domačih klubov kakor tudi iz Maribora, Ljubljane in Zagreba. Med drugim nastopi dvakrat tekaška sekcija: v soboto in v nedeljo zvečer, lahkoatletika sekcija dopoldne pri štafeti in nogometna popoldne v tekmar. Na sportnem dnevu sodeluje tudi S. Kolesarsko društvo in kompletna železničarska godba.

Smrtina kosa. V javni bolnišnici je umrla v torek 26. t. m. v starosti 69 let Nežika Hribarjeva, previlkarica z Mrzlice 79, občina Griže. — Isti dan je umrla v mariborski javni bolnišnici Marija Kupljenova, žena železniškega uradnika iz Celja. Prepeljana bo v Celje, kjer se bo vrnil pogreb danes popoldne. — Bog jim daj večni mir in pokoj, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje.

Sport

TEKME V NEDELJO.

V tekmovalju za državno prvenstvo so naši klubi že opravljeni. Sedaj, ko je govtovo, da pride v finalne tekme oba zagrebška kluba, je nastopil pri JNZ preobrat. Sodniki, ki so vodili tekme naših klubov, so bili določeni vedno v četrtke, v Ljubljani smo zvedeli za nje šele v petek. Delegirani so bili vselej zagrebški sodniki. Kar naenkrat je JNZ spremenila svojo navado, že včerajšnja »Politika« objavlja imena sodnikov za nedeljo. Še bolj zanimivo je dejstvo, da je šele sedaj, ko je že konec, povabljen prvič slovenski sodnik. Dr. Planinšek bo sodil igro med Victorio in Primorjem, v Ljubljano pride k tekmi Hirijs: Maribor g. Fabris.

V našem listu smo vedno zagovarjali sodnike. Toda po letošnjih tekmah, ko smo videli, kako so naši klubi izgubljali točko za točko s pomočjo zagrebških sodnikov, je šlo le malo predaleč. Šele sedaj, ko nimajo zagrebški klubi ničesar izgubiti, bodo tekme vodili sodniki, katerim mi zaupamo. Mislimo, da ni treba stvari do podrobnosti opisovati. Vsakomur bo sedaj jasno, da nas ne puste naprej!

ZA NAPREDEK HAZENE

Zenski rokomet ali boljše povedano hazena, kljub agilnemu delu nikakor ni mogla napredovati. V preteklem letu je bilo ustanovljenih veliko hazenskih klubov, toda pravega zanimanja za to igro ni bilo mogoče vzbuditi. Pred leti je igrar hazenskih družin pristostovalo vselej par sto gledalcev. Ker pa je bil način igre vedno isti, vse premalo spremembe, tekme niso več privabile gledalcev. Kjer pa ni gledalcev, je tudi razvoj nemogoč. To dejstvo je uvidela ljubljanska hazenska podzveza. Vedno enaka igra, ki jo neprenehoma ustavlja sodnik, je postala nezanimiva. Nastala je potreba po novosti, ki bi način igre poživela.

LHP je predložil g. Baltazar, vnet pobornik hazene, osnutek, kako bi se ta igra napravila zanimivejša. Glavna napaka je v prejšnjem igralnem prostoru. Igra se nikakor ni mogla prav razviti. Igralke so bile takoj pred golom. Sedanje igrišče meri 48 x 52 m, prostor pred golom pa 8 x 4 m. V tem majhnem prostoru ni bilo mogoče kaj posebnega pokazati. Zato je bila vsaka sprememba v tako majhnem igralnem prostoru nemogoča. Večje igrišče, to je predpogoj za lepo kombinacijsko igro. Nov prostor bo meril 60 x 40 m, prostor pred golom ne bo več pravokotnik, temveč polkrog, oddaljen 6 m od gola. Tako se spremeni igrišče. Tudi način igre je treba spremeniti, da ne bo sodnik z življenjem igro oviral. Po novem sme igralka žogo metati v zrak do poljubne višine, tudi ob tla sme metati žogo kolikorkrat hoče, odbijati sme s pestjo in oddajati tudi bližje kot 2 metra stoječi igralki. Večje igrišče, nov način igranja bo povzročil, da pri hazenskih igrah ne bo tako lahko doseči gol.

Nov način igre se bo razvil, kombinacije bodo vse drugačne. Te spremembe bodo sigur-

no poživile hazeno in ako se bo poskusna tekma obnesla, tako kakor pričakujejo reorganizatorji, potem bodo prišli tudi za ta lepi ženski sport boljši časi. Danes zvečer ob 18 se vrši prva prijateljska tekma. Nastopita družini Hirijs in Atene. Vstopnine k poizkusni igri ni, pridedilji hočejo, da naše občinstvo izreče sodbo o novem načinu hazenske igre. Ako uspe poizkusna tekma, potem bo LHP predložila svoj osnutek Zvezi in mednarodni federaciji.

Nogometne naraščajne sprejme SK Hirijs in sicer 20—30 v starosti 13 do 17 let. Javiti se je na igrišču pri g. Jakiču. Dokler trajajo šolske počitnice, bodo večje vsak terek, četrtek in soboto ob 8 zjutraj, če ne bo deževalo. V začetku je prinesli s seboj lastno opremo (sportna hlačke in primerne stare čevlje).

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 28. julija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Slike iz narave: Ledeni svat za ozarami, Plahi junak (g. Herfort) — 19.30 Zabavno čtivo — 20.00 Plošče — 20.30 Orgelski koncert prof. Matija Tomca — 21.15 Pevski koncert gd. Else Karlovac, članice »Splitskog kazališnog društva« — 22.00 Magistrov šramel kvartet — 22.45 Čas, poročila.

Petek, 29. julija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Postanek in razvoj kinematografa (VI. Vajda) — 19.30 Gospodinjska ura (gd. Cilka Krekova) — 20.00 Plošče — 20.30 Prenos iz Belgrada: Klavirski kvartet: a) Allegro, b) Allegro, c) Adagio, d) Allegro — 22.30 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Petek, 29. julija:

Zagreb: 20.50 Belgrad — 22.40 Jazz. — Milano: 20.45 Simfonični koncert. — Stuttgart: 20.00 Simfonični koncert — 22.50 Nočna glasba. — Toulouse: 20.45 Pestra glasba — 21.00 Prenos koncerta iz kavarnе — 22.45 Večerni koncert — 23.00 Harmonike — 23.00 Operne pesmi in glasba — 0.05 Angleska glasba. — Berlin: 20.00 Pester večer — 21.00 Frankfurt: Simfonični koncert, plesna glasba. — Belgrad: 20.30 Klavirski kvartet — 21.15 Vokalni koncert ge. Dupka-Adamo-vits — 21.45 Flava — 22.10 Pesmi — 22.30 Ciganska glasba. — Rim: 20.45 Pester koncert — 21.30 Komedija. — Beromünster: 20.00 Poljudni večer — 21.45 Moderna plesna glasba — 22.30 Poročila z mednarodnega šahovskega turnirja. — Langenberg: 20.00 Operetni večer — 21.35 Zavarovanje zaledja pred zračnimi in plinskimi napadi — 22.30 Nočna glasba. — Praga: 19.45 Pester program — 20.30 Komedija. — Dunaj: 22.00 Večerna glasba. — Budapest: 19.45 Pestra glasba — 20.30 Zborovno petje.

Sobno slikarstvo

Albert Špeletič

Ljubljana, Emonska cesta št. 25

Vzorci na vpogled. — Cene konkurenčne.

Neizmerno potrpi sporočamo vsem, ki so jo poznali, da je naša nad vse ljubljena soproga, sestra in teta, gospa

Marija Kupljen roj. Fischer

danes ob 8 zjutraj po dolgi bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predraže pokojnice prepeljemo iz Maribora v Celje, kjer jo bomo položili v četrtek 28. julija ob pol 16 na okoliškem pokopališču k večnemu počitku.

Maribor-Celje, dne 26. julija 1932.

ZALUJOČI OSTALI.

Potrpi globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl naš dobi soprog, oče, brat, stari oče in stric, gospod

Franc Hlebš

posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek 28. t. m. ob 5 popoldne iz hiše žalosti v Zgornji Hrušici št. 31 na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanji vasi.

V Zgornji Hrušici, dne 27. julija 1932.

ZALUJOČI OSTALI

DRUŠTVO DELOVODIJ IN INDUSTRIJSKIH URADNIKOV V LJUBLJANI javlja tužno vest, da je po kratki in mučni bolezni umrl 26. julija njegov dolgoletni član in blaginjak gospod

IVAN BREGANT

delovodja »Strojnih tovarn in livarn«.

Pogreb nepozabnega bo v četrtek popoldne ob 6 iz splošne bolnišnice k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. julija 1932.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žensilovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonske, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Št. 18.

... Inseriramo v »Slovenca« stalno vsak dan!

Modna trgovina za gospode in konfekcija **ANTON PRESKER**, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 14, nam piše:

»Vse svoje stranke poznamo; da pa spoznamo še druge, inseriramo tudi mi v »Slovenca« stalno vsak dan in smo z insercijo zelo zadovoljni.

In Vaši oglasi?

Ali ne spadajo tudi ti v »Slovenca«?

»V trenutku je občinstvo na nogah, če inserirate v »Slovenca«!

120 Din žagana drva
prima, premož, trami, deške, fizičlove prekleje itd. Jos. Prelesnik - Janševa ulica, telefon 33-89. (l)

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela, po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Steklenice

najcenejše in najpripravnije za konzerviranje povrtnin in sadja so »Reform«. Glavna zaloga pri trvdki Lovro Petovar — Ivanjkovi. Ceniki na zahtevo. (l)

Konfekcija — moda!
Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14. Ljubljana. (l)

Ovesin koruzo
kupite najceneje pri trvdki **A. VOLK, LJUBLJANA** Veletrovinna s Sitema. Resljeva cesta 24.

Kisla jabolka
debele bruske — kg 3.50 Din — franko naročnik — razpošilja po 30 kg G. Drechsler, Tuzla. (l)

Moško kolo
dobro ohranjeno, ugodno napredaj. — Poizve se v mlekarni Osteršek — Sv. Petra cesta 30. (l)

Novo kolo 980 Din
z mufnami, izredno močno, z najfinjšimi gumami, original torpedo, sedež z dvojnimi peresi, komplet s pripadajočim orodjem. — Še par komadov! Garancija! Miklošičeva c. 7/III. Vhod poleg Delavske pekarnice. (l)

Širite »Slovenca«!

»Slovenca«!

Obri

Vsaka beseda 1 Din

Soboslikarska,

plesarska in vsa v to stroko spadajoča dela po najmodernejših vzorcih — solidno in konkurenčno izvršuje Josip Mar, d. z. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 9. Tel. 30-58. (l)

VRATNIKI SAMOVEDNICE

J. LAH MARIBOR

Povodom 20 letnice
obstoja svoje trvdke prodajam samo še do 10. avgusta 1932
ure, zlatino, srebrnino, dragulje z 20% popustom
Ivan Pakiž
Ljubljana, Pred Škofijo 15

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (l)

PRESELITVE

izvršuje hitro in najceneje »Export« k. d. Metelkova ulica št. 5. Telefon 21-17.

Kupimo

Vsaka beseda 1 Din

Bolniški voziček

s samopogonom, trikolesen, z usnjenim sedežem, dobro ohranjen, kupim. Frolé, Tržaška c. 11/II. (k)

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Pouk

Vsaka beseda 1 Din

Oblastv. koncesijonirana šoferska šola

J. Gabersčik

bivši komisar za šoferske izpite. Ljubljana, Dunajska c. 31. Prihodnji redni tečaj se prične 1. avgusta.

Denar

Vsaka beseda 1 Din

Rabi se 60.000 Din

proti vključbi na novo zgrajeno tristanovanjsko hišo. Obresti po dogovoru. — Sprejemo se tudi vložne knjižice ljubljanskih hranilnic. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Varno naloženo« št. 11.011. (d)

Družabnika (-co)

s kapitalom do 100.000 Din — sprejme rentabilno podjetje. Dobiček sigurn. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro naložen kapital« št. 11.000. (d)

Razno

Vsaka beseda 1 Din

Subabonma

tu- in inozemskih časopisov v kavarni Metropol (Miklič). (r)

Posamezne Tivar obleke

prodajamo ta teden po sledečih cenah: Moška obleka od 170 Din, otročja obleka od 60 Din, mornarska obleka od 65 Din, posamezni suknjič od 50 Din, za fante od 11 do 16 let od 60 Din — to pa samo dokler traja tozadevna zaloga Tovar- niška samoprodaja »Tivar oblek«, Ljubljana, Mestni trg št. 3, Sv. Petra cesta 23.

† Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da smo izgubili za vedno našega predobrega soproga, sina, očeta, brata, zeta in svaka, gospoda

IVANA BREGANTA

delovodjo »Strojnih tovarn in livarn«

dne 26. julija po kratki mukapolni bolezni, previdnega s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek 28. julija ob 6 popoldne iz splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. V Ljubljani, dne 27. julija 1932.

Ivanka roj. Družnik, soproga; Alojz in Ivica, otroka, in zalujoče rodbine Bregant, Družnik, Oblak, Kovačič.

Naznanjamo vsem sorodnikom, znanec in prijateljem, da je po kratki mučni bolezni umrl naš brat in tast, gospod

Rajko Pavlič

knjigovodja

včeraj ob 13 popoldne.

Pokojnikovo truplo se prepelje v Škofjo Loko, kjer se bo vršil pogreb v četrtek ob 14.30 na tamšnjem mestnem pokopališču.

Ljubljana-Škofja Loka, 27. julija 1932.

ZALUJOČA SESTRA
in ostali sorodniki.

RAVNATELJSTVO IN OSEBJE ZADRUGE »RADIO«
sporoča žalostno vest, da je umrl dne 26. julija naš knjigovodja in blagajnik, gospod

Rajko Pavlič

Nad vse vestnega, zvestega in vzornega uradnika bomo zelo težko pogrešali ter ga obdržali v najlepšem spominu! V Ljubljani, dne 27. julija 1932.

RADIJSKA ODDAJNA POSTAJA
V LJUBLJANI.

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din

ODDAJO:

Prazna soba

v novi vili na Mirju, blizu obrtne šole, se takoj odda. Pojasnila v upravi »Slovenca« št. 8000. (s)

Lepa soba

s posebnim vhomom se s vso oskrbo odda. Vprašati v gostilni Robin — prejš. Polič, Studenci. Tudi abonenti se sprejemajo. (s)

Vnajem

Vsaka beseda 1 Din

Mesarskega vajenca

sprejme Franc Ambroz, mesar in posestnik, Komenda. Nastop takoj. (v)

Enonadstropno hišo

z gostilno, na prometni točki prodam radi družinskih razmer po ugodni ceni. Vprašati: Cankarjeva 11, Studenci pri Mariboru. (p)

Vajenka

za manufakturno trgovino se sprejme. Ponudbe pod »Vajenka« št. 10.996 na upravo »Slovenca«. (v)

Parcelo

sredi vasi, elektrika, voda zraven, proda Peter Grilc, Klanec 18, Kranj. p

Visokopritlično hišo

prodam ali dam v najem v lepem kraju. Količevo št. 52, Dob. (p)

Službe iščejo

Vsaka beseda 1 Din

Dekle

vešča vseh hišnih del in kuhanja, z znanjem nemščine — želi spremeniti službo. Dopisi z navedbo plače se prosijo na podružnico »Slovenca« Trbovlje. (a)

Posrestva

Vsaka beseda 1 Din

Več parcel

po ugodni ceni napredaj. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Parcelo

v Ljubljani ali okolici kupim proti vlogi Lj. hranilnice. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 10.995. (p)

Službodob

Vsaka beseda 1 Din

Šivilja

dobro izurjena, za angleška in francoska dela, vešča pri krojevanju, z večletno prakso, zmožna samostojno voditi modni salon, se takoj sprejme. Resne, poštene in delavoljne moči, ne pod 26 let, ki reflektirajo na stalno mesto, naj se ponudijo osebno ali pismeno na trvdko F. I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. (b)

Prodamo

Vsaka beseda 1 Din

Več praznih zabojev

po zelo nizki ceni prodaja Veleprodaja tobaka, Breg št. 20. (l)

Roland Dorgelès:

Leseni križi

94

V temi so se začeli buditi tragični glasovi. Slišal je Nemca, ki je prosil in klical s tujim naglasom: »Ici... Blessé vrançai... Venez, vrançai...« (Semkaj... francoski ranjenec... Pridite, Francozi...)

Potem se je iznenada razlegel strašen krohot, blazen smeh, ob katerem je zadržetela noč.

»Hej, tovariši!... Nič več ne bom vojak... Pridite semkaj, fantje, in pogledajte, da ne morem več biti vojak, saj nimam več nog...«

Umirajoči so budili drug drugega, si odgovarjali... Nato je zopet tragično zavladal molk.

Gilbert je čutil, kako mu postaja glava čezdalje težja, kako se mu mrvl vse telo... Še enkrat se je siloma vzravnal. Sedaj, ko je tema, bodo gotovo prišli nosilničarji ali kdorkoli...

Ne sme zaspati, ne sme umreti!

V njegovi omotični glavi sta se zapletli med seboj obe materi, da jih ni mogel več ločiti: njegova lastna pa ona, ki jo je bil klical umirajoči vso dolgo noč... Katera je bila njegova?... Ne, nič več ne sme misliti na to. Roke so mu plosko ležale na mrzli, mehki zemlji, obraz se je obračal nasproti blagodejnemu dežju... in gledal je v temno noč, v kateri se ni nič genilo...

Tako je moral ostati, doklerkoli bo treba, doklerkoli ne pridejo. Na nič več ni smel misliti, prisiliti se je moral, da ne bo mislil na nič več. In tedaj je pričel z zadušnim glasom, ki se je zgrozil sam nad seboj, peti:

En revenant de Montmartre,
De Montmartre à Paris,

J'rencontre un grand prunier qu'était couvert de prunes.
Voilà l'beau temps.

Videl je Sulpharta, kako se dere na vse grlo. Za njim je plesal mali Broucke, ki ni bil več mrtev...

Voilà l'beau temps
Ture-lure-lure,
Voilà l'beau temps
Pourvue que ça dure,
Voilà l'beau temps pour les amants.

Deževalo je v gostih, mrzlih curkih in vedno glasneje je tleskalo po plašnih mrtvih... V ledenih brizgah mu je teklo po licih in gasilo vročico... Bledel je dalje in pel v presledkih, ki jih je izpolnovalo ječanje:

J'rencontre un grand prunier
Qu'était couvert de prunes.
Je jette mon bâton d'dans,
J'en fais tomber quelqu' — z — unes.
Voilà l'beau temps...

(Prišel sem mimo volike slive, ki je bila vsa polna sliv. Vrgel sem palico vanjo in doli je palo jih par.)

Noč je krenila na pot, tako se je zdelo, s svojimi tisoči nog, ki so čofotale po vodi. Mrtev, ki se je opiral ob mokro deblu, je zdrsnil ob njem in zamolklo udaril ob tla, ne da bi se prebudil iz sanj. Gilbert ni več pel. Njegov dih je prešel v tih šepet, ki je zamrl v dežju. Njegove ustnice pa so se dozdevno še vedno premikale:

Voilà l'beau temps
Ture-lure-lure
... l'beau temps. Pourvue que ça dure...

Dež je jokaje polzel po njegovih mršavih licih. Potem sta iz njegovih votlih oči pritekli dve težki solzi: zadnji solzi...

XVI.

Junakova vrnitev

Bila je pomlad. Slutil si jo jasno in rožnato za dolgimi zastori oken v lazaretu, in zrak, ki je prihajal skozi linico, je bil mil in mehak kakor roke.

Nikdar ni bil Sulphart tako srečen, kakor v teh par mesecih, ki jih je prebil v bolnišnici v Bourgu. Samo prvi tedni so bili mučni, in ko se je zjutraj prebudil, ga je nemudoma zbudila grenka misel:

»Operacijska miza...«

Kava se mu ni zdela tako dobra, kakor da bi imela nekaj sookus, in brez zanimanja je čital lyonske liste, ki jih je nosila kupčevalka od dvorane do dvorane. Mislil je samo na »biljard« — operacijsko mizo, in teh deset minut vsakodnevnega trpljenja mu je pokvarilo vse jutro, vse lepe urice prijetnega lenuharjenja, v katerih vzide solnce tudi nad dušo. Ko so pridrdrali v bolniške dvorane prvi ploski vozički, na katere so polagali ranjence, je nevoljno nakremžil obraz in hitro pogledal v nasprotno stran. Strahoma je štel, koliko jih je bilo še pred njim, drobovje se mu je krčilo toliko bolj, kolikor bolj se je bližal trenutku, ko bo prišel na vrsto tudi sam; zmeden je upal, da bo prišlo kaj vmes, da ga bodo morda pozabili. Ko je potem voziček kljub temu pridrdral ob njegovo posteljo, si je ohladil jezo nad bolniškim strežnikom, dolgim, kosmatim vragom. Pomeril ga je z besnim pogledom:

Zlata in biserna poroka na Gozdu

Kamnik, 26. julija.
V skupini hribov, katere loči globoko zarezana Crna dolina od Kamniških planin, leži v nadmorski višini 700 metrov vas Gozd. Ime je dobila gotovo od tega, ker leži sredi bujnih gozdov, na položnem, valovitem hrbtu najvišjega hriba. Na nasprotni strani Crne doline leži nekaj metrov višje znana cerkev sv. Primoža, ki ponosno gleda na svojo sosedo onkraj doline. Mala farna cerkev na Gozdu je kakor bi bila brez zvonika, ker je ta radi velikega vetra, ki divja vedno nad Gozdom, tako nizek, da ne seže nad streho cerkve. Gozd je znan našim smučarjem zaradi svojih idealnih smučarskih terenov. Prebivalci Gozda so pridni poljedelci in živinorejci, krepke gorenjske korenine, ki v zdravem planinskem zraku dočakajo visoko starost.

Vasica Gozd ima 40 šolobveznih otrok in je zanje zgradila lepo šolsko poslopje, ki je stalo nad 400.000 Din, kar je pač lep dokaz, koliko naš narod žrtvuje za svojo izobrazbo. Na Gozdu županuje že 11 let Janez Senožetnik. Pred kratkim so imeli pri županovih prisrčno domačo slovesnost. Senožetnikov očka in mati sta praznovala zlato poroko, oba še krepka in zdrava ter delavna kakor nekdaj. Zlatoporočena Jože Senožetnik in njegova žena Lucija, rojena Sušnik, sta bila rojena leta 1885 na Gozdu, kjer sta tudi pred 50 leti v cerkvi sv. Ane sklenila zakonsko zvezo. Pridni in delavni zakonski par je blagoslovil Bog z desetimi otroci, sedmimi sinovi in tremi hčerami. Od teh jih je samo 5 še živih. Mati Lucija je

dolgo vrsto let vzdrževala na Gozdu malo trgovino, ob cerkvenih praznikih in proučenjih pa je prodajala odpadke in druge sladke dobrote, kakor je to pri nas še vedno navada. Ko je prevzel sin Janez gospodarstvo na domu, je nabirala zdravilna planinska zelišča in jih nosila v Ljubljano na prodaj. V 77. letu je prijazna ženica še vedno tako živahna, zdrava in vedno dobre volje kakor nekdaj. Z mladostnim korakom še vedno nabira po gozdih zelišča in poltretjo uro hoda po strmih hribu iz Kamnika na Gozd ji je malenkost. Sama pravi, da bi tudi dvakrat na dan šla v Kamnik, če bi bilo treba. Oče Senožetnik je tudi še vedno žil in krepak, le nahuja ga tare nekoliko. Doma pomaga svojemu sinu županu pri kmetovanju.

Zlatoporočencema želimo, da bi v krogu sinov in hčera ter drugih vnukov zdrava in vesela doživela še več jubilejev.
Isti dan kakor Senožetnikova sta se vnovič poročila v cerkvi sv. Ane na Gozdu tudi zakonca Jožef in Marija Spruk. Ta dva pa sta praznovala biserno poroko — 60 letnico skupnega zakonskega življenja. Težko je bilo njihovo življenje v trdem boju za vsakdanji kruh. Z brezprimerno pridnostjo in varčnostjo sta si ohranila skromno domačijo in skrbela za otroke, katerih jima je Bog dal 14. Od teh sta samo Jože in Marija doživela biserno poroko svojih roditeljev. Oče Spruk je sedaj star 85 let, mati pa 80 let. Za svoja leta sta oba še dovolj trdna. Jubilantoma, ki sta bila vedno vzor neumornega in poštenega dela, želimo, da bi jima Bog podelil še mnogo zdravih in srečnih let!

ELIDA Favorit MILO

Odmevi akademske stavke v Ljubljani

Zanimiva sodna razprava.

Ljubljana, 27. jul.
Pred sodnikom okrajnega sodišča g. Goslarjem se je danes vršila razprava proti Jožetu Wilfanu, predsedniku Zveze slušateljev Aleksandrove univerze. G. Wilfan je tožilo jugoslovansko napredno akademsko društvo »Jadranc«, ki ga je pri razpravi zastopal odvetnik dr. Fetič. »Jadranc« očitno Wilfanu v obširni obtožnici, da je javno raznašal o njem neresnične vesti ter s tem škodoval ugledu društva in njegovih članov.

Obtožnica vsebuje sledeče: V maju mesecu t. l. so bile dalj časa na univerzi demonstracije akademikov, ker ni bila dovoljena glavna skupščina Zveze slušateljev. Ob tej priliki so akademiki izvedli tudi tridnevno stavko, ki je bila organizirana na ta način, da so pred univerzo stržile skupine akademikov. Te so imele nalogo preprečiti kršenje stavke, 21. maja je napravila policija tej stavki konec. Aretiranih je bilo nekaj akademikov.

V skupini, ki ji pripada obdolženec, se je naenkrat začela širiti govorica, da je to aretacijo povzročilo društvo »Jadranc«, ki da je oficijelno interveniralo na policiji, naj slednja nastopi z aretacijami. Obtožnica ugotavlja nadalje, da se je posebno trudil s širjenjem teh vesti obdolženec, in navaja sledeč primer: Dne 21. maja 1932 sta šla akademika Viktor Hrovatin in Slavko Ferjančič po Wolfovi ulici, na koncu katere sta aretala skupino akademikov, v kateri je bil tudi obdolženec Wilfan. Slednji je pristopil k Hrovatinu in mu dejal: »No, Jadran se je spet pokazal! Tri dni so prihajali Jadranši h g. Kerševanu na policijo in urgirali, da uredi policija, kar sam Jadran ne zmore. Bil sem pri g. rektorju dr. Serku in sem bil priča telefonskemu razgovoru z g. Kerševanom in sem slišal, da je »Jadranc« oficijelno interveniral na policiji, naj izprazni prostor pred univerzo, sicer »Jadranc« ne garantira za posledice.« Hrovatin mu je nato pojasnjeval, da stvar ni bila taka in da je bil tudi »Jadranc« sestane, ki je bil napovedan za isti dan ob 11 dopoldne, prepovedan od strani policije. Wilfan pa je naprej trdil svoje: »V Jadranu imate med seboj plačance, denunciantje in policijske konfidente in dokler ne boste med njimi samimi obračunali, toliko časa ostane naše stališče neizpremenjeno.«

Nadalje navaja obtožnica še sledeč slučaj: Jadranov bivši podpredsednik Slavko Uršič, ki je zvedel, da obdolženec širi te govorice okrog, ga je še isti dan iskal in ga slednjič našel v družbi akademika Kukoviča na policiji v predstobi policijskega upravnika g. Kerševana. Prosil je omenjena, naj počakata zunaj, sam pa je stopil v sobo h g. Kerševanu in ga naprosil za pojasnilo glede govorice, da je »Jadranc« tri dni pritiskal nanj, naj napravi konec stavke z aretacijo straž. Prosil ga je, naj to pojasni tudi njegovima navzočima tovarišema iz drugega tabora. G. Kerševan je poklical Wilfana in Kukoviča v sobo ter vprašal Wilfana, če res govori o tem okrog. Wilfan je to potrdil, nakar je g. Kerševan odločno izjavil, da to ni res in da tudi ni res, da bi on dal rektorju dr. Serku slično izjavo. Povdarjal je, da je on stal osebno na stališču, da se morajo demonstracije pred univerzo zatreti, pa naj se vršijo pod slovensko ali jugoslovansko zastavo in pripomni, da ni tako šibak, da bi mogel kdo nanj pritiskati.

Wilfan je branil pri razpravi privatni docent dr. Furlan. Wilfan je v svojem zagovoru odločno zanikal, da bi bil on govoril, da je »Jadranc« oficijelno interveniral na policiji, pač pa je trdil, da so to storili Jadranši, torej člani omenjenega društva.

Sledilo je zaslišanje prič. Kot prva priča je bil zaslišan Vekoslav Kerševan, upravnik policije v Ljubljani. Ta je pripovedoval tole: »Zadnji dan stavke na univerzi je prišlo med »Jadranaši« in stavkajočimi do incidenta. Jadranši so prinesli na univerzo lepak z jugoslovansko trobojnico. Stavkajoči so zahtevali, da se odstrani trobojnica in črta izraz »jugoslovanske«, ki naj se nadomesti s »slovenske«. Nastal je prepir, v teku katerega je bil lepak strgan in sežgan. Zvedel sem to iz neakademskih krogov. Telefoniral sem na rektorat, kjer so mi sporočili, da je univerza zaprta. Smatral sem, da je potem straža stakajočih pred univerzo nepotrebna in sem dal policijski straži ukaz, naj prostor pred univerzo izprazni. Za slučaj neposlušnosti sem odredil, stavkajoče z avtobusom priversti na policijo. Straža je izvršila to nalogo in po zaslišanju so bili akademiki izpuščeni. Po izvršitvi tega naloga mi je telefoniral rektor dr. Serko o iz svojega stanovanja, da je v veži na dvorščiki hiše št. 2 v Vegovi ul. precej akademikov, katerim policijska straža ne dovoli odhoda na ulico. Dejal mi je tudi, da se je nekaj akademikov zglasilo pri njem s prošnjo, naj posreduje pri policiji. Dalje se

FAVORIT, kateremu ostanete vedno zvesta ...

... ki je neobhodno potreben za negovanje Vaše polti ... kateri Vas pomlajuje in polepšuje ... ostanete vedno Elida Favorit milo s svojim nežnim, svežim vonjem. Negovanje s tem blagim milom obilne pene Vam bo pripravilo vsak dan novo veselje.

Ponarejevalci denarja prijeti

Doslej zaprtih 9 oseb — Siroko razpredena organizacija

Ljubljana, 27. julija.

Par dni se je že po Ljubljani šušljalo o ponarejevalcih sto- in tisočdinarskih bankovcev. Več ponarejevalcev in razpečevalcev ponarejenih bankovcev, teden po teden pojavilo v raznih ljubljanskih trgovinah. Prihajali pa so tudi že glasovi z dežele, da tudi tam prihaja v promet vedno več ponarejenih bankovcev po sto in tisoč dinarjev. Razpečevalci ponarejenih bankovcev so se gibalci zlasti po Gorenjskem okrog Domžal, Komende, v bližini Cerklje, okrog Kamnika in Moravč, zadnje nedelje pa je eden izmed njih hodil tudi po Litiji, kjer je spravil v promet nekaj ponarejenih stotakov.

Dobri organizaciji ljubljanske policijske službe se je med tem posrečilo, poloviti vse glavne ponarejevalce in razpečevalce ponarejenih bankovcev. Skupaj je bilo aretiranih 9 oseb, med njimi tudi nekaj žensk. Nekateri izmed njih so premožnejše osebe, ki bodo poleg zakonskih posledic zaradi ponarejanja denarja morali poravnati tudi vso dejansko škodo oškodovancem in državi. Vseh podrobnosti o gibanju ponarejevalcev kakor tudi vseh imen aretirancev nam policija v interesu nadaljnje preiskave ni mogla izročiti, pač pa se nam je posrečilo zbrati na policiji in drugod nekaj zanimivih informacij o vsej obširni razpredeni in organizirani akciji ponarejevalcev in razpečevalcev.

Kako so razpečevali ponarejeni denar

Prejšnji četrtek, 21. t. m. se je v trgovini Rud. Deržaja v Kolodvorski ulici v Ljubljani pojavil približno ob petih popoldne mlad človek. Bil je očitno kmečki fant z dežele. Obleden je bil v temno obleko, imel je črn klobuk, s seboj pa je nosil tudi dežnik. Tišči dan je bilo bilo temno, pripravljalo se je k nevihti. Zato je bilo v trgovini nekoliko mračneje kakor sicer. Razen tega se je neznan človek ustavil v trgovini tik vrta ob pultu, tako da je tudi s svojim telesom zastavljal svetlobo, ki prihaja v lokal samo skozi vrata.

Uslužbenec Držajev trgovine je tuju takoj hotel postreči. Mož je zahteval dva noža za motorni skodelnik (za oblanje desk). Kupnina je znašala 240 Din. Tuje je plačal s tremi stotaki, ki jih je položil na pult. Uslužbenec pač denarja ni prvi hip podrobneje ogledoval. Videl je tri stotake, napravil je plačilni listek, sedel v blagajno, odšel tuju čest kovačev, nato šele je segel po tujevih stotakih. Toda ko je denar prijel v roko, se mu je videl sumljiv. Papir je bil bolj trd, bankovci so bili čisto novi, pod prsti so se uslužbencu bankovci zdeli tako čudni... Zal pa ni bilo pri roki v blagajni niti enega pravega stotaka, da bi ga primerjal s temi tremi.

Med tem je tuje že bil med vrati, odhajajoč na cesto. Uslužbenec je še viknil za njim napol v šali, napol zares:

»Ali ste imeli ta denar v vodi, ko je tako čuden...?«

Mož med vrati pa je brez razburjenja smehljaje odgovoril:

»Kakršne sem dobil, take sem pa dal...!«

In je odšel. Uslužbenec je nato bankovce pogledal natančneje. Zapazil je, da so sicer popolnoma podobni pravih bankovcem, toda vodnega tiska v njih ni bilo. Prodajalec je spoznal, da je nasedel pretkanemu razpečevalcu ponarejenih stotakov. Brž je skočil na ulico, pogledal na obe strani, stekel še do ogla, pogledal navzgor in navzdol po Slomškovi ulici — tuja nikjer. Kakor bi se bil udri v zemljo, čeprav je bilo od njegovega odhoda iz trgovine minilo komaj pol minute.

Med tem se je vrnil v trgovino tudi gospodar sam, ki je bil ob času tujevega obiska odsoten. Ko so mu povedali o čudnem tuju ter mu pokazali ponarejene bankovce, je skočil na bicikelj on sam in en pomodnik, ki sta nato vsak posebej obvozila vse bližnje ulice — toda o tuju nobenega sledu. Uslužbenec trgovine so zvečer pregledali tudi vse odhajajoče avtobuse pred Figovcem, dalje so stražili na vseh kolodvorih pri odhajajočih vlakih — tuja nikjer.

G. Deržaj je obvestil o dogodku seveda tudi policijo. Uslužbenec je podal točen popis človeka, ki je kupoval v trgovini nože ter jih plačal s ponarejenimi stotaki. Možak je imel na levi strani vrta več tkzv. škrofelnov, na zadnji strani vrata pa daljšo, že zaceljeno vrezlino, najbrže od noža.

Drugi dan, v petek 22. t. m. se je pojavil podoben ponarejen stotak v trgovini Jos. Zalta na Dunajski cesti. Tako g. Deržaj kakor g. Zalta imata trgovino z železnino. Bankovce, ki so bili zapazili pri Zalti, so nesli v podružnico Narodne banke, ki je ugotovila, da je ponarejen. Tudi o tej najdbi je bila takoj obveščena policija, kateri je bil sporočen tudi opis tistega, ki je bil prinesel bankovce v trgovino g. Zalte. Oba opisa, tako oni iz trgovine Zalta, kakor oni iz trgovine Deržaj, sta točno soglašala. Na ta način je policija ugotovila, da je bankovce razpečeval eden in isti človek. V časopisih je bil nato izdan oklic trgovcem in prebivalstvu naj pregleduje dobljene bankovce ter naj o vsakem sumljivem bankovcu takoj obvesti policijo.

Uspeh oklica ni izostal. V ponedeljek 25. t. m. se je pojavil ponarejen stotak v trgovini Magdič na Aleksandrovi cesti. Blagajničarka bankovca ni spoznala takoj, pač pa pozneje. Še isti dan se je pojavilo večje število ponarejenih stotakov in tra-

vini Gorec na Gosposvetski cesti. V trgovino je prišel mlad možki kupovat bicikelj. Izbral si je novo kolo za 1500 Din ter ga plačal s samimi stotaki. Pri kupčiji pa je fant dohitel smola. Pri šestju bankovcev je blagajničarka z gobo zmohla prst. Ko je potem dalje štela bankovce, je opazila, da z mokrim prstom odstranjuje z bankovcev čudno barvo. Takoj je ugotovila, da so vsi bankovci ponarejeni. Nemudoma je bila obveščena policija, ki je kupovalca takoj aretirala.

Fanta so odpeljali na policijo, kjer ga je takoj zaslišal sam upravnik g. Kerševan. Najprej se je fant na razne načine izmotaval ter trdil, da je kmečki sin. Njegova zunanost pa je sicer govorila drugače. Tudi po govorjenju je bilo spoznati, da fant ni navaden kmet. Pri natančni preiskavi so našli pri aretirancu še 9 ponarejenih stotakov. Fant je izjavil, da je Okorn Franc iz Kotredeža pri Zagorju, pozneje pa so ugotovili, da fant ni govoril resnice.

Ženska s 1000 dinarskim bankovcem prva prijeta

Med tem pa je bila policija obveščena tudi o ponarejenem tisočdinarskem bankovcu, ki so ga bili našli isti dan dopoldne v trgovini Seljak v Štebnurški ulici. Z bankovcem je prišla v trgovino ženska srednjih let. Slučajno pa je v trgovini zmanjkalo drobiža ter so morali nesti bankovce zamenjat v bližnji Kreditni zavod. Tam pa so takoj spoznali, da je tisočdinarski bankovec ponarejen. Telefonirali so brž na policijo, ki je takoj poslala v Štebnurškovo ulico detektiva, ki je žensko aretirala ter jo odpeljal s seboj. Žensko so na policiji zaslišali ter ugotovili, da je doma iz Sp. Bernika. Navedla je, da je Olga G.

Dogodki so se nato nadaljevali kar s filmsko naglico.

Z avtomobilu mše je v Zg. Brnik odpeljal še v ponedeljek sam g. upravnik Kerševan z dvema agentoma, katerima sta se pozneje pridružila še dva orožnika. Vsi skupaj so na veliko presenečenje domačih napravili na domu aretirane Olge G. natančno hišno preiskavo. Preiskali so tudi vso okolico hiše, vsa skrivališča pod, nad in ob gospodarskih poslopih v bližini, dokler nazadnje niso res našli tik ob potoku Pšata zakopano zračno cev od koleasa, v kateri je bilo nabranih 20 ponarejenih bankovcev po 100 Din.

Dve delavnici za ponarejanje

Seveda je bil takoj aretiran mož Olge G. ter še nekaj drugih iz okolice, ki so pomagali pri izdelovanju, bodisi pri razpečevanju bankovcev. Pri preiskavi v Sp. Brniku je našla policija tudi razmnoževalni stroj, dalje več kemikalij itd.

Čudno pa se je policiji zdelo, da je žena Olga G. razpečevala v Ljubljani tisoč dinarske bankovce, moč njen pa naj v Brnikih izdeluje samo stotinarske, ker so samo take našli pri preiskavi. To uganiko je razrešil aretirani G. sam, ki je izjavil da so bankovce izdelovali tudi drugod, ne samo v Brnikih. Navedel je tudi nekatera imena. Policija je na ta način izvedela za vso organizacijo ponarejevalcev.

Drugo jutro na vse zgodaj se je že pojavil g. upravnik Kerševan, ki se je sam lotil preiskave z vso temeljitostjo. V Suhodolah. Drug avtomobil s policijskim nadzornikom in detektivki pa je istočasno odbrzel iz Ljubljane v Moravče. Po dobljenih informacijah bi namreč imela biti v Suhodolah delavnica, v bližini Moravč pa skladišče, odnosno zaloga ponarejenih bankovcev. Pri nekem trgovcu v Pečah so res našli 307 ponarejenih stotakov, v Suhodolah pa je policija zaplenila vrsto kemikalij in drugih priprav za izdelovanje bankovcev. Skupaj je policija izvršila doslej v Suhodolah, v Pečah pri Moravčah, v Brnikih ter v Ljubljani 9 aretacij, zaplenila pa je skupaj za okrog 400.000 Din ponarejenih bankovcev.

Aretiranci se izgovarjajo, da niso imeli namena ponarejati bankovcev, marveč so hoteli delati le srečke za dobrodelne namene. Ta njih izgovor pa po mnenju policije, ker so bili bankovci že spravljani v promet in torej ni dvoma, da bi bili bankovce razpečali veliko več, ko bi jim ne bili pravčasno prišli na sled.

Za tak uspeh ljubljane policije, ki je polovila in zaprla vse glavne izdelovalce in razpečevalce ponarejenih bankovcev, imajo mnogo zaslug delavni zavodi, kakor tudi posamezni trgovci v Ljubljani, ki so takoj o dobljenih ponarejenih bankovcih obvestili policijo. Zato želi policija, da tudi v bodoče ob enakih ali podobnih primerih javnost prizadevanje policije podpre na najboljši možni. Obenem izjavlja policija, da ni nobenega poudarila več za razburjanje javnosti zaradi ponarejenih bankovcev. Ugotovljeno je točno število izdelanih bankovcev, vsi krivci pa so zaprti. Vsem, ki so količkej oškodovani, bodo povrnjeni vsi stroški.

Fotoamaterji!

Povečave Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi
fotooddelek Jugoslov. knjigarne
Ljubljana . Zahtevajte cenik!

Dvorni fotograf Ronay

izdeljuje umetniške portre posnetke od 10. julija do 30. avgusta na Bledu

138 krat boler

Tepina Franc, pekovski mojster, trgovec in gostilničar v Stražišču pri Kranju — 60 letnik.

Stražišče, 25. julija.

V skrajnem zapadnem delu Stražišča — že skoraj ob vznožju sv. Jošta tuji obširno, prijazno, daleč naokrog znano domovje našega jubilanta, koder je dne 25. julija v krogu svoje družine obhajal svoj šestdeseti rojstni dan.

Predelec je zasliš, če bi hoteli opisati na tem mestu vse dobrine in vrline, ki dišijo »pekovega ata« tako namreč nazivlja vse mlado in staro gospoda Tepino. Saj pa ime »ata« tudi po pravici zasluži: Vsakomur, ki se v potrebi obrne nanj, prav po očetovski priskoči na pomoč. Še noben prosjak ni odšel iz Tepinove hiše praznih rok in nihče, ki je iskal tu prenočišča, ni bil zavrnjen. Pa tudi nobena mati, ki je iskala svojemu novorojenčku bolta, ni prišla v nobeno zadrego. Takih prošelj gospod Tepina kot dober katoličan ni nikdar odbijal. Dokaz temu, da je bil naš jubilar že 122 novorojenčkom krstni in 14 dečkom birmanski boler, katere številke so vsekakor rekordne. Zato pa opravičeno trdimo, da je število onih, ki se jubileja tega velikega dobričina z največjo hvaležnostjo v srcu spominjajo, naravnost ogromno.

Gospod Tepina zasluži, da bi mu posvetili danes kak obširnejši članek, a ker poznamo njegovo vsestransko skromnost in ga ob njegovem jubileju ne maramo spravljati v slabo voljo, smo omejili naša skromna priznanja le na teh par onih dejstev, katerih že nikakor ne moremo zamolčati.

Gospodu Tepini kot velikemu poštenjaku, dobrotniku, vzornemu možu in skrbnemu družinskemu očetu želimo ob njegovi 60letnici, da bi mu naklonil Vsemogočni ob strani njegove družinice, odnosno njegove prav tako obče spoštovane gospe žene, s katero deli v nepretrganem, neumornem delu že 31 let neskaljeno zakonsko srečo, še mnogo srečnih in zadovoljnih let.

Krst šišenskega najdenčka

Ljubljana, 27.

Poročali smo svoječasno, da bo dal mestni socialni urad najdenčka, ki so ga našli meseca maja pri šišenski farni cerkvi, krstiti za Valentina Vodnika. Zaradi tega miena pa so pozneje nastali pomisleki in tako je bilo sklenjeno, da krstijo najdenčka z drugim imenom. Kot eno najbolj slovenskih priimkov so mu izbrali ime Črne, za krstno ime pa so mu izbrali ime Florijan, ker je bil otrok rojen in najden okoli godu sv. Florijana. Te dni so krstili otroka. Za botra je bil župan dr. Puc, ki ga je zastopal uradni socialnega urada g. Sedej, za krstno botro pa je bila neka zaščitna sestra. Za vzgojo otroka se bo brigala mestna občina.

Ljubljana

Kaj bo danes

Kino Kodeljevo ob pol 9 zvečer na prostem film »Denar, denar, denar«.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Vsi člani Prosvetnega društva sv. Krištofa se vabijo, da se polnoštevilno udeležijo pogreba za pokojnim g. Ivanom Bregantom, ki bo danes ob 6 popoldne iz mrtvašnice deželne bolnišnice.

Pogreb Jožeta Pogačarja. Tragično ponesrečenega sportnika Jožeta Pogačarja je včeraj ob pol 6 popoldne spremlilo na njegovi zadnji poti poleg sorodnikov še mnogo sportnih prijateljev ter stanovskih tovarišev. Pred krsto so nosili najprej velik venec, ki ga je svojemu tovarišu poklonil SK Ilirija, sledili so še številni venci drugih sportnih društev, Royal Exchange in prijateljev. Za krsto so za sorodniki šli najprej Ilirijani, dalje zastopniki zimsko-sportne zveze, Slov. plan. društva in drugih sportnih društev, lovci, stanovski tovariši ter velika množica občinstva. Jožetu Pogačarju, ki se je v zgodovino slovenskega sporta zapisal z lepimi črkami, ohranimo lep spomin! Naj mu sveti večna luč!

Voznik podrl stražnika. Precej energičen voznik je neki čestari, ki je snoč, okoli 1. podrl na Tržaški cesti stražnika Frana Pohlevarja. Pohleven je videl, da voznik prenapelga vozi in da nima tuč. Ze v razdalji 40 m je zaklical vozniku: »Stoj! Voznik pa se za stražnikov klic ni zmenil temveč je se pognal, tako, da je stražnika podrl na tla. Pohleven sam je dobil dve majhni poškodbi na nogah, posrečilo pa se mu je še ob pravem času prijeli nasilnega voznika ter ga odvesti v policijske zapore. Voznik bo ovađen sodišču.

Huda nesreča v livarni. Včeraj v opoldanskem urah se je v Samosovi livarni v Zvonarski ulici pripetila huda nesreča, pri kateri je mlad delavec izgubil oko. V tej livarni vlijeajo sedaj ogromen, 15 metrov visok spomenik za v Belgrad. Pri delu je bil zaposlen tudi 25 letni ključavničarski pomočnik Avgust Podboršek iz Rožne ulice 27 in doma iz Trbovelj. Podboršek je hotel od novega vlitka odklesati kos kovine. Pozabil pa si je na nekakšno varnostna očala, kar je pozneje bridko občeval. Kos bronu mu je namreč s tako silo odletel v levo oko, da mu ga je takoj izbil. Iz očesne votline pa se je Podboršku vlija sruga krvi. Poklican je bil reševalni avto, ki je Podborška prepeljal v bolnišnico, na očesni oddelek. Tam so Podborška nudili sicer vso potrebno pomoč, toda očesa mu seveda ne morejo več rešiti.

Kolenija krajevnega odbora Rdečega križa v Ljubljani se vrne s svojega letovanja iz Polhograjskega grada v ponedeljek, dne 1. avgusta ob 10 popoldne. Avtobus se bo ustavil pred Mestnim domom. Vabimo starše, da pridejo ob 10 po svoje hiške pred Mestni dom.

Mestni socialno politični urad se preseli v Mestni dom v II. nadstropje — vhod iz Strelške ulice. Dne 28., 29. in 30. julija 1932 bo urad radi selitve za stranke zaprt.

Kavarna v nebotičniku. Med največjimi posebnostmi Ljubljane bo brez dvoma nova kavarna vrh nebotičnika, ki bo odprta najbrž že letos, saj se že razpisuje mesto ravnatelja kavarne, oziroma se oddaja kavarna sama v najem. Pokojninski zavod dobiva menda cele gore ponudb na svoj razpis. Za najvišjo kavararno se zanimajo menda prav vsi plačilni natakarji vseh kavarn in restavracij v Ljubljani, v Mariboru, v Zagrebu ter tudi oni na Bledu ter iz večjih letovinskih krajev ob morju. Prav tako mnogo prilaga ponudb za prevzem kavarne same. Pokojninski zavod pa ni razpisal nobenih pogojev ter je prepustil ponudnikom, da vsak sam določa pogoje, pod katerimi bi kavarno v nebotičniku ali prevzel v lastno rezijsko, ali pa prevzel vodstvo kavarne v slučaju, če bi kavarno vodil zavod v lastni rezijski. Izmed številnih ponudb bo izbral seveda upravni odbor Pokojninskega zavoda v posebni seji, ko bo potekel rok za vlaganje ponudb.

Včerašnji živilski trg je bil zelo dobro založen zlasti s sadjem in vsakovrstno zelenjavo. Zenske, z Dolencskega, večinoma z Dobropole, s Turjaka in z Roba, so prinesle na trg

KINO NA PROSTEM!

Nocoj in jutri ob pol 9 zvečer predvaja KINO KODELJEVO na prostem film

„Denar, denar, denar!“

Vstopnina samo 2, 4 in 5 Din.

V slabem vremenu predstava v dvorani.

Kulturni obzornik

Jugoslovanska umetniška razstava v Amsterdamu

Da se bo na jesen letošnjega leta vršila razstava jugoslovanske likovne umetnosti v Amsterdamu, je bilo znano že lani. Vendar je bilo do pred štirinajstimi dnevi o razstavi in njeni organizaciji zelo malo govora v javnosti. Dne 13. t. m. pa je v belgradski »Politiki« izšla daljša notica o organiziranju same razstave, ki je potočila zelo varjetno iz neposredne bližine društva »Cvijeta Zuzorič«. Ta članček je namreč povzročil zanimivo polemiko med najbolj znano skupino belgradskih likovnih umetnikov »Oblike in« »Cvijeta Zuzorič«, ki meče svojevrstno in ne preveč laskavo luč na razmere v naši likovni umetnosti in metode, katerih se posamezna društva, ki ne uživajo splošnega zaupanja in ugleda pri večini naših kiparjev in slikarjev, poslužujejo pri prirejanju tako širokopoteznih, reprezentativno zamišljenih umetniških razstav kot je n. pr. ravno sedanja amsterdamska. Jugoslovanska razstava v Amsterdamu, katere pokroviteljstvo je sprejel Nj. Vis. knez Pavle, se bo po predračunu vršila med 10. septembrom in 9. oktobrom t. l. Posebej je se zavzel zanjo naš generalni konzul v Amsterdamu, ki je tudi prišel na dobro idejo, da Holande spozna z našimi umetniškimi dosegmi. Za razstavne prostore je izbran velik Mestni muzej v Amsterdamu, v katerem se vsako leto prirejejo obsežnejše umetniške razstave. Po časopisni notici (l. c.) so organizatorji razstave vzeli v roke društvo »Cvijeta Zuzorič« in gg. Toma Roksandić (kipar) in Milan Kašanin (pisatelj in umetniški zgodovinar). Po svoji uvidenosti so pismeno pozvali posamezne jugoslovanske umetnike, da sodelujejo na razstavi. Dosele so dali pozitivne odgovore: Jakovčič, Jama,

čez 70 škafov gozdnih rdečih malin, ki so jih prodajale po 4—5 Din liter. Za maline je vladalo med gospodinjami veliko zanimanje. Do enajstih so ženske prodale večinoma vso zalogo malin, skupaj okrog 1500 litrov. Veliko je bilo gob, skupaj 52 kosar lepih jurčkov ter nad 20 kosar lisic. Jurčki so bili po 3 Din merica, lisice po 1 Din liter. Za borovnice je na trgu še vedno dovolj zanimanja, vsak tržni dan jih prinesejo ženske do 1000 litrov. Nudijo jih po 2 Din liter, proti popoldnevu tudi po 1.50 Din liter ter večinoma prodajo vse. Zelo drage so zdaj rdeče jagode, kar po 10 Din za liter zahtevajo ženske zanje. Sočni sadež je zaradi tega postal naravnost delikatesa, ki si ga ne more privoščiti vsak navaden mešan. Češenj je konec, na trgu je stala ena sama košara, kilogram po 6 Din. Pač pa je v izobilju hrusk po 6 Din, vsakovrstnih sliv po 6—8 Din, domačih jabolk za vkuhanje po 5—7 Din, marelice po 10—12 Din, breskve po 12 Din. Na trg je prišlo tudi že prvo letošnje grozdje iz Novega Sada. Kilogram velja 24 Din. — Na kmečkem trgu je stalo največ domačega krompirja po 1 Din kilogram, izjemoma tudi ceneje. Krompir bo najbrž jeseni sploh brez cene ter bo kmet prav malo utržil zanj. Stroji fižol je po 2 Din, grah po 3 Din liter.

REX steklenice in aparati za vkuhanje sadja. — Zaloga: Julij Klein Ljubljana, Wolfova 4

Veliko delo odgonske postaje. Racije, ki jih je zadnje dneve izvršila ljubljanska policija v mestu, so dale mnogo dela tudi ljubljanski odgonski postaji, kakaj policija brez obzira izžene vsakogar, kdor nima v mestu dela in stalnega bivališča. Samo v dveh dnevih je odgonska postaja odpravila 34 oseb, jih pa še vedno sprejema od policije in jih odpravlja na jug, največ v Bosno, odkoder so po večini doma. Je pa tudi mnogo med njimi domačinov Slovencev, ki so prišli v mesto iskat dela, pa ga ne morejo najti ter se morajo družiti s takimi, ki dela niso, tudi če bi ga mogli najti. Vse te ljudi odpravlja odgonska postaja v domače kraje. Od tam pa se jih del po navadi vrne, tako, da niti policija, niti odgonska postaja ne bosta nikoli brez dela.

Dva sumljiva pod ključem. Zidar Andrej iz Most je prijavil, da mu je nekdo ukradel, v čemu, ko je bil vinjen, listnico s 620 Din gotovine. Andrej je osumil nekoga, ki se mu je v vinjenosti pridružil in mu obljubil službo. Tega moža so kmalu izsledili. Možakar sicer priznava, da je obljubil Andreja, vendar pa, da mu denarja ni vzel, ker ga je Andrej po njegovem mnenju najbrž izgubil. — Aretiran je bil dalje neki brezposeln bosanski delavec, ki je imel gramofon, o katerem policija misli, da je bil kje ukraden. Mladi Bosanec trdi, da je gramofon kupil nekje na Ježici za 80 Din, čeprav je vreden vsaj 10 krat toliko.

Ptu

Rajden utopljenec. Nedavno smo poročali o smrtnem skoku z dravskega mostu v Ptuj, katerega je izvršil neznan človek. Drava je zanesla truplo samomorilca do Ormoža, kjer ga je naplaval na breg. V utopljenca, ki si je sam končal življenje, so spoznali 22letnega hlapca Ludvika Stergarja iz Vurberga.

Z jablano v bolnišnico. V Grincih je padel z jablana šletni Karl Gajlinger. Pri padcu si je zlomil nogo nad kolonom. Malega ponesrečenca so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Dolgo so ga iskali. V Ptuj je padel policiji v roke že dolgo zasledovani Anton M. iz Podvine. Osumljen je raznih vlovov, ki so se dogajali v zadnjem času v ptujski okolici. Mož je svoječasno bil obsojen radi grdega zločina na dosmrtno ječo, odsedel pa je samo 20 let v kaznilnici, ker mu je bil ostanek odpuščen. Sedaj so ga izročili sodišču, da se ugotovi njegova krivda.

Vurberske občinske zadeve. Preteklo nedeljo se je sestel občinski odbor vurberske občine k redni seji. Občinski očetje so sklenili popraviti občinske ceste, ki so zelo zanemarjene. Nastavili bodo tudi občinskega zdravnika. Radi obseznosti občine se bodo v bodoče izdajali živinski potni listi v Vumpahu, na Grajenci in v Krčevini. Tako bo ljudem prihranjenih mnogo potov. Za tozadevno dovoljenje je občina že zaprosila. Končno je bilo sklenjeno napraviti protestno vlogo na bansko upravo v Ljubljani radi agrarne reforme. Leta 1931 so dobili z izvajanjem agrarne reforme vsi uslužbenci Herbersteinevega posestva zemljišča v občinah Vumpah in Krčevini. Sedaj pa zahteva uprava posestva ta razdeljena zemljišča neaodoma nazaj pod raznimi pretvezami in celo pretnjami. Občina je vzela svoje občane v zaščito ter pričakuje, da bo pri banski upravi uspeša s svojo vlogo.

Meštrovici, Roksandić, Kršinič, Stojanovič, Dolinar, Milunović, Uzelac, Plančič, Radović, Z. Nastasijević, Petrov, Kljaković in Zora Petrovič, kar je tako mišerno malo in niti zdaleč ne more predstavljati jugoslovanske likovne umetnosti v inozemstvu, posebej današnje, sodobne likovne umetnosti. Saj tu skoraj ni najprezentativnejših predstavnikov povojnega slikarskega rodu. Meštrovici ali Jakopič, pa Milunović in Dolinar, kolikor so močni in reprezentativni, vendar ne morejo sami zastopati slovenske, hrvaške in srbske likovne umetnosti v Holandiji. Udeležbo na razstavi so radi nezadostne in nepravilne organizacije odpovedale pomembne umetniške skupine »Oblike« v Belgradu in »Zemlja« v Zagrebu. »Oblike« je »Cvijeta Zuzorič« poslal posebno pismo, v katerem obrazloži svoje abstinenco. Pismo so med drugim podpisali znani umetniki kot Jovan Bijelič, Petar Dobrovič, Veljko Stanojevič, Branko Popović, Marino Tartaglia, Petar Palavčini in A. G. Balaž, brez katerih po mojem mnenju razstava jugoslovanske umetnosti v inozemstvu, ki bi hotela biti vsaj malo reprezentativna, ni mogoča. Naknadno sem zvedel, da se poleg zgoraj imenovanih (prvi seznam) udeležijo razstave v Amsterdamu še: Kos, Vidmar, Jakac, Čelebonović, Konjović, Varljaj, Patač, Trepše, Ružička, Ivanović, Pomorišec, Vidović, Stevanović, Hakman, Ana Marinković in Sekulič. Tudi vse to je se zdaleč premalo.

Ob tej priliki, ki pa ni prva te vrste, se nam je zopet v vsej goloti pokazalo pomanjkanje osrednjega vodstva in merodajnega foruma ob izbiri del in umetnikov za razstave večjega obsega, predvsem v inozemstvu. Popolnoma razumem, da se umetniki doma zbirajo v raznih društvih, v organizacijah, ki jim po načinu in smotru ustvarjanja najbolj odgovarjajo, ne razumem pa, da se ob podobnih prilikah kot je sedanja, da se takrat, ko je treba rezo pokazati, kaj premoremo vsi skupaj, ne morejo naši umetniki zediniti, najti primerne in solidne rešitve in nastopiti v kolikor toliko vezani črti. Amsterdamska razstava ne bo

Program „Mariborskega tedna“

6. do 15. avgusta 1932.

Sobota 6. avgusta: Ob pol 20 naznanijo salve toplicev in sirene pričetek tedna. Ob pol 21 otvoritveni koncert s slavnostno bengalično razsvetljavo parka.

Nedelja 7. avgusta: Ob 7 budnica vseh mariborskih godb iz periferije mesta proti centru; ob 9 slavnostni sprevid skozi mesto. Sodelujejo vse sportne organizacije in godbe. Na Glavnem trgu poklonitev pokrovitelju prireditve. Koncert na Glavnem trgu. Ob 11 slavnostna seja častnega in pripravljalnega odbora v mestni posvetovalnici. Ob pol 16 pohod Sokolov na novo telovadišče v Magdalenskem predmestju. Tam otvoritev, nastopi, veselica. Ob 20 Koncert v parku.

Ponedeljek 8. avgusta: Ob 20 koncert v parku. Torek, 9. avgusta: Ob 18 veselaška tekma na Dravi — Kaferjevo kopalnice — godba. Ob pol 21 mednarodna nočna nogometna tekma v Ljudskem vrtu. Prvi v Mariboru.

Sreda, 10. avgusta: Ob 20 sokolska akademija na Magdalenskem telovadišču. Ob pol 21 Koncert v parku.

Četrtek 11. avgusta: Ob 19 skupinski tek lahkoatletov; cilj pri franciskanski cerkvi. Na cilju godba. Ob pol 21 monstre koncert na pihala v parku. Godbe: »Sloga« (Ljubljana) in »Drava« (Maribor).

Petek, 12. avgusta: Ob pol 20 odkritje spominjske plošče padlim vojakom na Slomškovem trgu. Sobota, 13. avgusta: Ob pol 20 koncert fanfar raz kuple Mestne hranilnice in Banovinske hranilnice. Ob pol 21 Smetana: »Prodana nevesta« na Trgu svobode.

Nedelja, 14. avgusta: Ob 7 budnica. Ob 11 promenačni koncert v parku. Ob 15 ljudska veselica v kopalnici na Mariborskem otoku z raznimi atrakcijami in koncertom. Zvečer bengalične slike velikega formata. Najnovejši pirotehnični izumi in več drugih senzacij.

Praznik, 15. avgusta: Ob 10 promenadni koncert v parku in razdelitev spominkov na »Mariborski teden« v Park kavarni. Ob 14 kasačke dirke in concours hippique na Teznu. Ob 20 Smetana: »Prodana nevesta« na Trgu svobode.

Po končani predstavi poslovljni večer v vseh lokalih in razdelitev nagrad za popoldansko dirko v hotelu »Orel«.

Morebitne malenkostne izpremembe bodo še pravočasno objavljene.

Razstave:

Razstava konj ameriške pasme 13. do 15. avgusta, odprto od 8 do 18. Skladišče pivovarne »Union«. Razlagova ul. 5.

Gozdarska razstava od 6. do 15. avgusta: odprto dnevno od 8 do 13 in od 14 do 17. Gozdarska šola, Vrazova ul. 5.

Razstava »Dom in ženska domača obrt« od 6. do 15. avgusta. Odprto dnevno od 9 do 13 in od 14 do 17. »Vesna«, Aškerčeva ul. 6.

Zgodovinska razstava — najnovejša izkopine. 6. do 15. avgusta. Odprto dnevno od 8 do 13. Mestni muzej, Cankarjeva ulica.

Aeronavtična razstava — jadralno letalstvo. Od 11. do 15. avgusta. Odprto dnevno od 10 do 18. Meščanska šola, Krekova ulica.

Odlikovani gasilci. Jutri v petek bo izročil mestni župan dr. Lipold zaslužena odlikovanja mariborskim gasilcem. Red sv. Save 4. stopnje dobe poveljnik požarne brambe in rešilnega oddelka Ivan Voller, šef-zdravnik dr. Ipavec, zdravnik dr. Urbacek in dr. Schmiederer. Srebrno kolajno dobijo četniki Ertl, Egger in Surkalović.

Freske v stolnici bodo obnovljene. Križeva kapela v mariborski stolnici je poslikana z lepimi freskami, ki pa so že čisto zbledle. Freske bodo leto obnovljene, tako da bo dobila križeva kapela čisto novo in lepše lice. Za obnovo fresk je poverjen znani mariborski cerkveni slikar g. Horvat.

Sestanek poselske zveze je v nedeljo ob pol 5 popoldne v dvorani Zadržne gospodarske banke. Na sporedu je predavanje o potovanju v Dublin.

Žetev smrti. V Stritarjevi ulici je umrla zasebnica gospa Antonija Vošnik. Blaga pokojnica je dočakala visoko starost 76 let. Pogreb se vrši danes popoldne ob 4 iz mrtvašnice na Pobrežju. — V splošni bolnišnici je ugrabila smrt soprogo železniškega uradnika go. Marjete Kupljen. Stara je bila 51 let. Pokojnico so včeraj prepeljali v Celje, kjer se vrši danes popoldne ob 4 pogreb. — Svetila pokojnikom večna luč, preostlim naše iskrene sožalje.

Poroke. V zakonsko zvezo so vstopili v zadnjem času: Alojzij Hanc, tovarniški kurjač in

Maribor

Pleteršek Marija. — Mlakar Franc, učitelj in Arnold Jelena, zasebnica. — Kopic Feliks, tkalec in Ondrošek Albina, zasebnica. — Plošnjak Janez, trgovski pomočnik in Regoršek Viljemina, trgovska pomočnica. — Božnik Francisek, delovodja in Požauko Marija. — Ranner Rudolf, trg. pom. in Postrak Roza. — Klemenčič Milan, učitelj in Volavšek Kristina, uradnica. — Zlatar Peter, kleparski pomočnik in Miklavžina Marija, šivilja. — Vokač Ivan, učitelj in Subat Leandra, učiteljica. — Bidovec Francisek, dipl. tehn. in Kerhanko Dragica, zaščitna sestra. — Mladim parom želimo objelo sreče!

Nevarnosti dravskih vrtincev. Mariborski veslači se posebno radi producirajo s svojimi umetninami v vrtincih za stebri glavnega mostu. Tu imajo namreč stalno dovolj občinstva, ki na veliko jezo prometnih redarjev opazuje čolnarje ter ovira promet. Včeraj pa je eden od teh veslačev v Dravi pošteno plačal svojo drznost. Iz vrtinca za stebrom je skušal priti pred stebor, tu ga je pa voda zasukala ter pritisnila ob soho. Kar naenkrat je bil na glavi v vodi, ter prišel na površje šele daleč pod mostom. Seveda ni bilo več misliti, da bi prišel do čolna, ampak je moral gledati, kako bo sam spaval na suho. To se mu je posrečilo šele v bližini železniškega mostu. Med tem je voda vitki čolnike, katerega je tok pritisnil ob stebor, čim dalje bolj polnila, dokler ni izginil v valovih. Prizor je gledala z mostu skoro tisočglašva množica, ki je ob takih prilikah kar v hipu skupaj. S težavo so policisti napravili med radovedneži toliko prostora, da je bila cesta odprta za promet.

Za vagon krompirja. Okrožno sodišče je sodilo včeraj mariborskega trgovca Ivana. Obtožnica ga je dolžila, da je oskodoval novo novosadsko trdiko za večjo vsoto, katero je dobil za predplačilo za vagon krompirja. Krompir ni prišel do Novega Sada, pad pa je prišel radi tega Ivan pred sodnike. Obsojen je bil na 14 mesecev strogega zapora in na dveletno izgubo častnih pravic.

Mestni in občinski svet. Prihodnja seja mariborskega mestnega sveta se bo vršila v torek 2. avgusta. V prihodnjem tednu se sestane k seji tudi občinski svet.

Zopet novi predlogi kopalcev. Brihtni obiskovalci Mariborskega otoka prihajajo vedno z novimi praktičnimi predlogi, katere bi radi položili upravi kopalnice na srce. Eden takih predlogov, da bi se polje z mivko za solnčenje prestavilo dalje v gozd proti tako zvani »špicu«. S tega polja se namreč ob vsakem vetriču praši do bazenov. Na mestu pa naj bi se zgradila še dva prostora za odbojko, ker dosedanj ne zadostujejo. Ker pa je letos za tako izpremembo že prepozno, bo kazalo to praktično željo kopalcev uvaževati prihodnje kopalno sezono.

Veliko blaga — malo denarja. Kljub visokemu datumu je naval prodajalcev na mariborski trg vedno večji. Kmetje, ki prehodijo vso noč peš, prinašajo na trg svoje borne pridele, da skupijo nekaj dinarjev, katerih so tako potrebni. Naravno, da ob taki ponudbi padajo cene vsemu. Včeraj je bilo na trgu, kakor včasih ob sobotah. Samo da je bilo malo kupcev, ker se pozna konec meseca.

Skoro bodo pri vrhu. Tudi na drugem stolpu franciskanske cerkve se bližajo pokrivalna dela zaključku. Pogumni kleparji so že skoro pri vrhu in v nekaj dneh se bosta oba stolpa bleščala v krasni bakreni barvi. Delo je do sedaj šlo brez vsake nesreče od rok.

Roka v stroju. V železniških delavnicah se je hudo ponesrečil 40letni nastavljenec Jakob Jerovšek iz Studencev. Zašel je z roko v stroj, ki mu je zdrobil kost v zapestju. Ponesrečenca so spravili v splošno bolnišnico.

V zapore mariborskega okrožnega sodišča je bil izročen posestnik Jožef Kolmančič iz Učkovcev pri Mali Nedelji, ker je osumljen, kakor trdi orožniško poročilo, da je zakrivil smrt svojega otroka. Dne 23. t. m. je baje prišel oče pijan domov ter naglal ženo z nekatereimi odraslimi otroci od hiše. 5-letno hčerko, ki je spala v sobi pa je pograbil ter jo metal toliko časa po sobi iz enega kota v drugega, da so se otroku zlomili obe nogi ter zdrobila lobanja. Otrok je v nekaj urah izdihnil. Tako orožniško poročilo. Kolmančič pa dejanje odločno taj, ter pravi, da je otrok spal na klopi ter med spanjem padel na tla. Pri tem da je dobil poškodbe, ki so povzročile njegovo smrt. Otrok je res bil več rahitičen, da ni mogel več hoditi. Deklica je že dolgo časa samo ležala. Resnico bo dognalo sodišče. Vsekakor pa so ljudje zelo razburjeni.

Kolo mu je zdrobilo nogo. Hudo se je ponesrečil šofer mestnega gradbenega urada Alojzij Köberl. Montiral je kolo na traktorju, pri čemur se je 600 kg težko kolo zasukalo ter mu padlo na nogo, ki mu jo je zdrobilo nad kolonom. Prepeljali so ga z rešilnim avtomobilom v bolnišnico.

da je prinesel vero iz delinstva), češ, da je njegova zbirka »manifestacija jedne dinamične nature mladog slovenskog intelektualca široke kulture, koji je Boga doživio u borbi s njim.« — Po izbrani oceni prvega in drugega ciklusa (v drugem je vsaka pesem izpoved človeka, ki stalno niha med vero in nevero, zemljo in nebom: bogoskajateljstvo, po da Mihovilič splošno oznako zbirke (čeprav je zbirka predvsem ideološka, programatična in miselnost, so v njej vendarle tudi izrazite lirčne pesmi in mesta, kjer se približuje nežni erotiki svojega brata) in se dotakne nato še izrazne moči pesnikove in pravi, da ima France Vodnik »koncizen, slikovit izraz, lep, gladek jezik, manj originalen in manj melodiozen ko njegov invenciozni brat, (ki je prvi po Zupančiču del ustvarjati nove forme izrazu), vendar živ in prožen...«

V »Jutarnjem listu« (20. julija) piše A. Rojčič, da nota Vodnikovega ustvarjanja ni »neko tiho smirenje, nego kontemplacija dinamičnega karaktera u skladu sa današnjim vijekom akcije i brzine...« jezik, pravi, je močan, plastičen, a stil gladek in zvonek.

Tudi »Hrvatska straža« (14. maja) je prinesla (Ivo Lendič) daljšo oceno, ki se ustavlja na vsebini in izrazu Vodnikovega »Borivca«, ki ga simbolizno tolmači: »I njegov izraz, njegovi termini pejinoma lišeni su sadržaja, on preobražuje u svojim pjesmama jezik i daje mu drugi sadržaj, koji put gorak kao pjesak pustinje, drugi put astralno bijel ili do eteričnosti plav i svetli. A čitav je taj novi sadržaj, to se odmah na prvi mah vidi, produljivljen do srži, prekaljen svetlošću i veličanstvenošću čas blagih a čas oporih života. Tim svojim (rjetko sam zbilja sreo takvu pojavu žudnog odnosa termina i vlastitog pojma) jezikom g. France Vodnik opet otvara vizije, koje na novi način stvaraju borbe i sukobe silnih i ogromnih dimenzija (Pesam nevidne reke i znamenje na nebu).

Statistika knjižnih izdaj v Italiji za l. 1930, ki je bila nedavno objavljena, izkazuje 11.940 izdaj.

reprezentativna in eden med prvimi vzroki bo zgoraj omenjeni. In kdo bo škodo trpel? Nobeden med našimi umetniki posamezno, celo nobena skupina ne. Vso škodo bo nosila: jugoslovanska upodabljalna umetnost.

Belgrad, julija 1932. T. P. Ker so se tudi med slovenskimi umetniki glede na to razstavo pojavili različni pomisleki, bomo o tej stvari s posebnim ozirom na naše slovenske umetnike še spregovorili. Uredništvo.

Odmev Vodnikovega »Borivca« v Hrvatih

Ze nekaj let se slovenska dnevnikarja ogledujeta po srbohrvatski kulturi, posebej književni, a nista pri tem zbudila vesti srbohrvatskim dnevnikom, da bi vrtali... Šele zadnje čase se je ta molk sprevrgel v dovolj močan interes za kulturne pojave v Sloveniji. Posebej gre ta poudarek »Novostim«, kjer pridno poročata Mihovilič in Zimbek. Manj pa se to medsebojno zblizevalno prizadevanje vidi v hrv. revijah. Sicer pa leži ta greh več ali manj na vseh jugoslovanskih revijah. In bo kajpada ležal tudi vnaprej.

Prva pesniška zbirka Franceta Vodnika »Borivec z Bogom«, o kateri se je med Slovenci pač premalo pisalo, je našla v hrvatskih listih močan odmev.

V »Novostib« (št. 181) karakterizira Mihovilič, znani prijatelj slovenske knjige, stroju, v kateri se France Vodnik giblje: »V mladi slovenski literarni generaciji nosita dva brata slavno ime iz slovenske kulturne zgodovine: Anton Vodnik in France Vodnik. To sta dva tipična predstavnika, prav za prav prvaka in voditelja posebne struje v slovenski poeziji: religiozne... Ta religiozna mistična poezija ni specialno verskega značaja, kakor bi prvi trenotek kdo utegnil misliti, marveč ima bolj človečansko kozmični smisel.« — Po bogoskajanju loči kritik Franceta od brata Antona (ki

Dnevna kronika

Na lovu za razpečevalci ponarejenih tisočakov in stotakov

Litija, 27. julija.

V včeršnjem »Slovenec« smo poročali o razpečevanju ponarejenih stotinarških bankovcev v Litiji, medtem pa se je oblastem, hvala Bogu, posrečilo, da so ponarejevalca kakor tudi družbo razpečevalcev zasledili in vse pozaprl. — Tako, ko so litijski orožniki ugotovili, da so bili po Litiji razpečani ponarejeni stotaki, je odredil začasni vodnik litijskega orožništva g. Rebernik, da so orožniki s kolesi odšli na vse strani litijskega orožniškega rajona, tako da je bilo v teku nekaj ur znano po vsem okraju, da so v prometu ponarejeni 100 dinarski bankovci. Orožniški kaplar g. Medved je s kolesom odšel čez Vače, Izlake, Loke v Zagorje, kjer je med drugim obvestil tudi orožnike na Vačah, ki so še v teku dopoldneva opozorili vse trgovce in gostilničarje na Vačah, naj pazijo na stotake.

V ponedeljek dopoldne je prišel v trgovino k Mrvatu 13 letni sin posestnika U. iz Slivne, ki je nakupil nekaj moke in drugih specerijskih drobnarij, kar je hotel plačati s 100 dinarskim bankovcem. Gospa Mrva, ki je fantu stregla, pa je, opozorjena prejšnji dan po orožnikih, da so ponarejeni stotaki v prometu, natančneje pregledala v plačilo ponujeni stotak in takoj spoznala po štev. 371, da je ponarejen. Poslala je bankovec takoj na orožniško postajo, kjer so ugotovili, da je res ponarejen. Komandir postaje g. narednik Kurnik pa se je s fantkom takoj napotil na očetov dom, uro oddaljeno Slivno. Med potjo so srečali fantovo sestro Angelo, ki je šla v milin pod Hotičem po mleto moko. Na orožnikovo vprašanje, s kakim denarjem bo plačala mlinarju za mletev, je, nič hudega sluteč, rekla, da s stotakom, katerega je morala takoj pokazati. Seveda je bil stotak ponarejen, tako da se je sum še ojačil. Morala je z orožnikom nazaj na Slivno. Na domu je po kratkem zaslišanju gospodar U. Jakob izpovedal, da mu je njegov prijatelj Janko D. iz Gore pri Pečah dal v razpečevanje 5 ponarejenih bankovcev po 100 Din. od katerih je 3 spravil v Litijo v promet, 2 pa je skušal spraviti na Vačah v »denare...« Zato mu je objubil D. 30 odst. za menjavo... Na podlagi te izpovedi je narednik Kurnik moža aretir.

RIO - SLADOLED

izbranih arom v že znani najboljši izdelavi. Vedno sveža sladka smetana.

RIO - ANANAS BOVLA

Jagodna bovla, breskvina bovla ledeno mrzla.

Automatni buffet, Selenburgova 4. Tel. 28-63

ral in z njim takoj odšel po bližnjici na Goro k D. Ko so dospeli tja, so se nemalo začudili, ko je stal pred hišo lep avto, v hiši pa so našli policijsko komisijo, ki jo je vodil g. Močnik. V ponedeljek dopoldne sta se namreč odpeljala v Ljubljano nakupovat posestnik Janko D. in njegova sestra Angela. Janko D. je v neki ljubljanski trgovini kupil novo kolo in ga hotel plačati s ponarejenimi tisočaki... Njegova sestra Angela pa je v neki trgovini z železnino kupila jeklene klince za obelice in plačala s ponarejenimi stotakom. Oba sta bila aretirana. Policijski organi so vse preiskali, toda brez uspeha. Oba sta trdovratno tajila, da bi te falsifikate prejela oziroma ponarejevala. Trdila sta, da so ta denar prejeli za prodano živino. Ker je D. trdovratno tajil, da bi bil v katerikoli zvezi s ponarejevalci oziroma razpečevalci tega denarja, mu je g. Močnik kratko povedal, da je S. že zaprt in da je vse pomagale izdal. Sele sedaj je D. priznal, da je prejel od S. iz Suhadol ponarejene stotake in tisočake... Pri nadaljnji preiskavi so potem policijski organi res našli 763 ponarejenih 100 dinarskih bankovcev in 308 ponarejenih tisočakov, na katerih pa je še manjkala vtisnjena številka serije. Dalje so našli več S-ovih pisem, od katerih je posebno zanimivo tole pismo: »Dragi Janko! Danes se mi pošal 200 srečkov v vidu 100 dinarskih bankovcev, razpečaj jih o priliki gasilske veselice na Vačah.« D. je dalje trdovratno tajil, da bi imel kake stroje ali drug tiskarski material na domu, šele na zvižacen način se je posrečilo policijskim organom, da so našli prav dobro skrit sestavni del šapiragrafa, par steklenic tuša, čopiče ter tiskarske številke, s katerimi bi se imele opremiti serijske številke na ponarejenih tisočakih. Na podlagi teh odkritij in priznanj so bili na domu aretirani brata D. Janko in Gustav ter sestra Angela. Vse tri so še isti popoldan z avtom prepehljali v ljubljanske sodne zapore. Aretiranega U. Jakoba pa je orožništvo na Vačah zasliševalo še

celo noč na torek ter so ga potem v torek dopoldne izročili v litijske sodne zapore, ki bo preiskavo nadaljevalo.

Zanimivo je dejstvo, da je pri enem delu najdenih stotakov vodotisk izvrstno posređen, pri drugem delu pa zelo slabo ponarejen. Kakor se domneva, mora imeti ponarejevalec S. še v drugih krajih pomagače razpečevalce, ki so spravljali v promet precej dobro ponarejene tisočake. Litijski komandir stanice g. Čuš je takoj, ko so se v Litiji pojavili ti falsifikati, izjavil, da prihaja ta ponarejeni denar gotovo nekoč »s hribov«, kar se je uresničilo. — Interesantna je dalje gotovo tudi ugotovitev, da so pred desetletji ponarejevali stotake uro daleč od Peč, na Tratin v občini Kandrše, ter uro dalje na Konju, vse pa v vaški fari... tako da ta strast ponarejevanja in razpečevanja bukne na dan vedno v istem okolišču...

Slatinske tablete za
hujšanje odstranijo vso preobito toščino in Vas napravijo vitke, mladostne in lepe.
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

Koledar

Cetrtek, 28. julija: Viktor (Zmagoslav), pa-pež.

Novi grobovi

† Ivan Bregant. V torek je smrt iztrgala iz naročja ljubeče družine delovodjo »Strojnih tovarn in livarn« g. Ivana Breganta, ki je izdihnil po kratkem trpljenju. Pogreb bo danes ob 6 popoldne iz splošne bolnišnice k Sv. Križu. Pokojni Bregant je bil zelo delaven član Prosvetnega društva pri Sv. Krištofu in aktiven član raznih delavskih in strokovnih organizacij. Povsod pa skoraj vedno blaginjak. Bil je zvest katoliški mož. Blagemu in plemenitemu možu, ki po njem ne žaluje le njegova družinica, ampak tudi številni prijatelji in znanci, naj sveti večna luč! Zalujoco rodbino pa naj tolaži ljubi Bog!

† Rajko Pavlič. Dne 26. t. m. je umrl knji-govodja g. Rajko Pavlič. Pokopali ga bodo danes, v četrtek ob pol 5 popoldne na mestnem pokopališču v Škofji Loki. Naj počiva v miru! Zalujoco svojemu našemu sožalje!

† Franc Hlebb. V Zgornji Hrušici pod Ljubljano je umrl posestnik g. Franc Hlebb. Pogreb bo v četrtek ob 5 popoldne pri Božjem grobu. Naj počiva v miru! Preostali naša sožalje!

Osebnosti

— Duhovska vest. Na župnijo sv. Marjete na Pesnici bo dne 1. avgusta t. l. slovesno inštaliran ondotni provizor č. g. Jakob Sajovic.

Ostale vesti

— Drugi tir med Belgradom in Resnikom. Načrt o graditvi drugega tira med Belgradom in Resnikom je narejen in z delom bodo v kratkem začeli. Proga Belgrad-Resnik glavne železniške proge proti jugu (Niš, Caribrod, Devdelija) je bila zadnja leta vedno bolj obtežena in je to zaradi zelo velike oddaljenosti postaj Topčider-Resnik povzročala posebej v tovrstnem prometu zelo ne-ljube, pa občutne zamude. Prav zaradi tega se je prometno ministrstvo odločilo, da čimprej zgradi drugi tir na tem delu proge, ki bo pozneje služil za jadransko progo, ki je tod projektirana. Zanimivo je omeniti, da bo to prva dvotirna proga v Srbiji. Dolga bo vsega 15 km. Na relaciji Topčider-Resnik bodo zgrajena tri postajna poslopja v Rakovici, Kneževcu in Kijevu, ki veljajo za dobro obiskane izletniške točke, zlasti ob nede-ljah. Graditev drugega tira bo stala okrog 30 milijonov. Delo bo gotovo v nekaj mesecih, ker je teren izdelan.

— Duhovska vest. Na župnijo sv. Marjete na Pesnici bo dne 1. avgusta t. l. slovesno inštaliran ondotni provizor č. g. Jakob Sajovic.

potem pa množice mož s strelskimi znaki in puškami, drugod skupine mladeničev, ki so se živahno med seboj razgovarjali o ne vem kakšnih prireditvah. Vse njihovo vedenje je bilo resno in dostojno, razgrajčevali ali objestnežev ni bilo med njimi, tudi šaljevec ne, ne vem ne od takrat ne od kasnejših dni, če se znajo ljudje tistih krajev tudi smejati.

Brez dolgočasia sem prispel proti 8 zvečer v Wiesau, kjer mi je bilo prestopiti na stransko progo. Časa sem imel skoraj eno uro do svojega vlaka, zato sem sklenil, da v kolodvorski gostilni dam telesu, kar je njegovega. Z ozirom na dolgo pot in prazniško stradanje sem si hotel privoščiti kaj boljše, naročil sem si srno v obari s krom-pirjem in pošteno mero piva. Rumen krompir in obilica mi je šel zelo v slast, tudi močno začnena obara mi je dišala, če pa sem le pokusil kateri kosček mesa, se mi je začel nos vihat in želodec vzdigovati, da sem začel nehotne premišljati, ali ni morda tista žival, ki sem imel ostanke pred seboj, že koncem zime poginila v kakšnem močvirju. S pivom sem hotel poplahniti neprijetne občutke, kar se je posrečilo le deloma, zakaj poleg prvotnih nevednosti me je začelo še napenjati, ker nisem piva vajen.

V mraku sem sedel na voz stranske proge in v trdni noči dospel do svoje končne postaje. Waldassen, ki je oddaljen od Monakovega 273 kilometrov. Dež je prenehal, ulice v mestecu so bile dobro razsvetljene. Stopil sem v prvi hotel »Jagije« in naročil turistovsko sobo. Pogodil sem se za ceno 2 M 50 pf prenočnica in zajtrk. V gostilniških prostorih je bilo živahno, polno ljudi, dima in trušca, v splošni sobi so poslušali monakovski radio, v posebni je igral gramofon. Želel sem si miru poleg kakšnega krepila oziroma tešila za razgrajajočo trebušno drobie. Našel sem kmalu zdravnico, ki me je zvalila k sebi z napisom ob vhodu: Nemci, pijte nemško vino! Tudi ta prostor je bil precej poln in živahen, a sedel sem in si naročil vina, ne vem več, s kakšnim imenom. Okus

— Nesreče pri delu in na cesti. Z brzjav-nega droga je padel predvčeršnjem v Šmarju pri Ljubljani 29 letni delavec Stanislav Škerlj, uslužben pri tretji telegrafsko-telefonski tehnični sekciji, stanujoč v Ljubljani, na Starem trgu 2. Škerlj je pri padcu dobil resne notranje poškodbe. — 20 letna modistka Iva Škabar, stanujoča na Sv. Petra cesti 38, je predvčeršnjem na Sv. Pe-tra cesti padla na tla in se ranila po glavi. — V Mengšu se je pred domačo hišo ponesrečil 3 letni Nacek Levec, sinček posestnika. Padel je pod voz in kolo je šlo Nacku čez glavo. Otro-kove poškodbe so nevarne. — Na cesti je padel s kolesa 14 letni Josip Balon, trgovski vajenec iz Koroske Bele. Poškodoval si je desno nogo. Vsi ponesrečenci so zdravijo v ljubljanski bol-nišnici.

D & J Ledeno kavo DAM

— Kakor si mlad postelješ, tako star ležiš. Hrvatski listi poročajo o tej-le žaloigri: V No-vem Sadu je pred vojno živela bogata družina barona Fellnerja. Njegova hčerka baronesa Malvina pa je zašla na pota lahkomišelnega življenja, slednjic je postala tako razuzdana, da so se ji odrekli lastni starši. Ko so starši zašli v gmotne težave, so se Fellnerjevi izselili iz Novega Sada. Malvina pa se je klatila po svetu in se pred 10 leti vrnila v Novi Sad. Te dni je novosadska policija dobila obvestilo, da v neki podzemeljski luknji živi dva človeka, popolnoma zamušena in brez vsega. Ugotovili so, da je to Malvina. Bišva baronesa Fellner in njn mož Jovan Silbert. Ležala sta na guili slami, oblečena sta bila v cape, oba skoro gola in bosa, od lakote čisto obnemogla. Oba so pre-peljali v bolnišnico. Malvino so v bolnišnici ob-držali, Silberta pa odgnali v domovinski obči-no. Komaj je bila ta tragedija nekako zaključena, je policija pripeljala v bolnišnico mlado služkinjo, ki je bila neko strupeno pijačo, da bi se usmrtila, češ da je v taki bedi. V bolnišni-ci so jo rešili. Dekle je povedalo, da se piše Hadrijana baronica Fellner in da je nezakonska hči baronesa Malvine Fellner. Ta žaloigra mora pretrpeti vsakogar.

TRILYSIN pomaga zares: TRILYSIN očisti lase od prhljaja, TRILYSIN zaustavlja izpadanje las, TRILYSIN vpliva ugodno na porast las!

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in boljših brivskih salonih. Cena: velika steklenica 75 Din, mala steklenica 42 Din. Brošuro o preparatu vam pošlje na zahtevo brezplačno: Mr. Ph. Josip Hoffmann, Zagreb, Mošinskoga 5

— Nevarnosti mesta. V Zagrebu so te dni rešili prav zadnji hip ubogo služkinjo, ki si je v obupu sama hotela končati življenje. Na vprašanje, zakaj je tako mlada hotela prostovoljno v smrt, je po daljšem obotavljanju povedala sledeče: Neka znanca v sosesčini jo je nekoč povabila k sebi, kjer jo je z zvižaco pustila v družbi štirih moških, ki so dekletu uničili mladost. Iz obupa radi tega, ker je brez lastne krivde in ker je zaupala znanci, občutila ogabno in živalsko početje ljudi, je hotela v smrt.

— Gospodinska šola v Šmihelu pri Novem mestu razpisuje sprejem gojenk v devetmesečni gospodinski tečaj, ki se prične 15. septembra t. l. in traja do 15. junija 1933. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesno in duševno zdravje, npravnostna neoporečnost in dovršena ljudska šola z dobrim uspehom. Ostale pogoje sporoči na željo vodstvo zavoda. Prošnje za sprejem je pošlji Gospodinski šoli v Šmihelu pri Novem mestu najpozneje do 10. septembra 1932.

— Ob pričrjenjajočem se poapnenju krv-nih cevi navaja raba naravne »Franz-Jo-sef«-grenčice k rednemu odvajanju in zmanjša visoki pritisk krvi. Mojstri v zdra-vilstvu priporočajo pri raznih starostnih pojavih »Franz-Josef«-vodo, ker zanesljivo in milo odstranjuje zastajanja v kanalu želodčnega čreva in lenivo prebavo ter milo ublažuje razdraženost živcev. »Franz-Jo-sef«-grenčica se dobiva v lekarnah, dro-gerijah in specerijskih trgovinah.

— Za birmo in kanonično vizitacijo pri-poroča Jugoslov. knjigarna v Ljubljani cerkvenim zborom: Foerster Ant. 3 Ecce sacerdos magnus. Dva za mešani, en za moški zbor; 8 Din. Grum Ant.: Priložnostne pesmi za mešani ozi. moški zbor; 20 Din. Isti: Tri podoknice za mešani zbor. 6 Din. Premrl Stanko: Pozdravljen vladika, za mešani zbor; 1,50 Din.

— Kako odstranimo kurja očesa? Predno pričnemo odstranjevati kurje oko z nožem, poskusimo poprej enostavnejši način odstranitve istega. 20 let je že poznan učinek Burgita, ki deluje sigurno in brez bolečin. Samo ne noža. Burgit je boljši!

— »Franz-Josef« grenčica preskrbuje urejene prebavilne razmere.

Burgit-obliž zoper kurja očesa, zdravniško priporočen, se je sijajno izkazal 22 let s svojim radikalnim učinkom in je skoro po vsem svetu vpeljan. Ker pokriva delujoča masa samo kurje oko, in pride zdrava koža torej samo z nevtralnimi zalepilom v dotiko, so vnetja — kot se porajajo pri čisto enakomerno namazanih obližih — pri Burgitu popolnoma izključena in to je glavni vzrok priljubljenosti Burgita in njegove brezpri-merne razširjenosti.

Burgit-obliž zoper kurja očesa Originalni zavoček z 1 komadom 4.— Din. Originalni zavoček z 2 komadoma 7.— Din.

Burgit-obliž zoper otiščance Originalni zavoček z 2 komadoma 8.— Din.

Burgit nožna kopel Originalni zavoček 6.— Din.

Zahtevajte izrecno **Burgit.** Burgit pomaga zanesljivo in ne povzroča bolečin!

Kaj pravite?

Kaj pravite, ali ni naša država zamudila leloš dveh prilik, ki sta skoraj tako važni za mednarodno reprezentanco, kakor razne konference in medna-rodne seje, to sta namreč olimpijada v Los Angelesu — in pa mednarodna tekma teplice. Res na psa smo morali priti, kajne, če že niso naši klubi in društva poslala sportnikov v Ameriko, ker ni dolarčkov, kakšno punco pa bi bilo skoraj vredno poslati na mednarodno tekmo. Le kako rizično bi zrastle naš mednarodni ugled, če bi recimo Jugoslovanka do-segla prvo mesto in postala »kraljica kraljic vsega sveta«. Le kako se to zgodi, da na teh tekmah naša država ni zastopana? Kje je domoljubni ogenj tistega dela srbskega, hrvatskega in slovenskega časopisja, ki se je še pred leti tako ogrevalo za volitev teplotnih kraljic, kje so tekme v ljubljanskem kinematografu, kje ves nekdanji hrušč in škum zaradi teplotnih tekem? Škoda! Ali bi ne bilo imenitno, če bi bila kaka brhka Šiskarica ali Rožma-dolka — vsaj upanje bi imeli — proglašena za najlepše dekle na svetu? Kaj pravite?

Kje je vzrok, da telos ni nobene Jugoslovanke — vsaj čuti ni nič o njih — na teh tekmah? Da bi bila ta za tekmoanje nardukena dekleta slučajno srečala pamet in da bi bile spoznale, kaka velika ostarja so prav za prav te tekme — skoraj ni ver-jetno! Morda jih je ustrašila usoda mnogih nekde-njih teplotnih kraljic, ki so postale žrtve nesramne špekulacije? Tudi ni verjetno, Morda pa se je zdelo škoda denarja nekaterim listom v naši državi, ki so to akcijo tedaj organizirali, ker že tedaj ni bilo pravih uspehov — za liste same namreč? Kdo ve, ali pa je kriva naša nemarnost in pomanjkanje narodne zavesti ter domoljubnih čustev, ki bi se morala — ne po našem mnenju — manifestirati baje tudi s takimi tekmami teplotnih kraljic. Pa vendar se niso ti listi pridružili mnenju »filitrove«, ki so že lani in predlanskim in vedno trdili, da so take tekme žaljive za človeško dostojanstvo in zato nemoralne?

Zato bi bilo res zanimivo vedeti to: Ali je smagalo moralno prepričanje? Ali pa kšeft, ki želi človeško dostojanstvo, ne nese več? Kaj je na steiri? Kaj pravite?

Kamnik

Srebrno mašo je daroval na praznik sv. Jakoba, patrona frančiškanske cerkve v Kamniku, gvardi-jan dr. p. Hadrijan Kokol. Srebrnomošnik, ki je doma od Sv. Barbare v Halozah, je bil posvečen v mašnika dne 25. julija 1907. V redu je opravljal odgovorna mesta in je bil večkratni gvardijan, definitor provincije, prokurator in provincijski tajnik. Sedaj je zopet definitor in gvardijan v Kamniku. Napravil je doktorat filozofije in je bil kot profes-or zgodovine in zemljepisja na frančiškanski gim-naziji v Kamniku znan kot odlični pedagog. Splošno priljubljenemu gvardijanu g. dr. p. Hadrijanu, katerega visoko ceni in spoštuje celo mesto, izre-kamo ob njegovem srebrnomošniškem jubileju naj-iskrenejše čestitke!

Tujaka sezona je v polnem razmahu. Ni taka, kakor bi si vsi želeli, vendar biva sedaj v Kam-niku okrog 160 letoviščarjev. Največ jih je iz Hrva-ške in Vojvodine.

Dr. A. B.:

S pota k Reziki na Route

(Nadaljevanje.)

Navzlic kratkemu postanku sem hitel v go-stilno — na izhodu ali vhodu je ob kolodvorski veži že natancen pregled vozovnic na vseh po-stajah, dočim se vlakovni sprevodniki ne zanimajo dosti zanje — in dobil žemljjo z gnatjo in papirno čašo piva in srečno se dohitel odhajajoči vlak, ki je dobil mesto električnega parni troj pred se.

Na tisti strani mesta je mnogo tovarn, večini se je poznalo, da ne obratujejo. Lepo pristanišče je bilo natrpano ladij, vlačilk in tovrstnih čolnov, znak prometnega zastoja. Začelo je močno dežiti, ko smo se vozili čez Donavo, ki je tam približno toliko, kakor Sava pri Zagrebu. Lep je od tam pogled na starodavno mesto in značilno stolnico.

Nad Donavo se pokrajinska slika predrugači. Prvo gričevje ob Donavi je skalovito, spominja nekako na kraški rob proti vipavski dolini ali furlanski nižini. Tam je tudi dosti kamnolomov in apnenice, po gričih so borovi gozdovi, polja in travnikov je manj, selišča so redkejša. Onstran rečice Regen se zbačaj vnovič premeni, samo gričevje, poraslo ponajveč z borovjem, dolinice so močvirni travniki, njive so ob pobočjih ilov-nate, rdeča ali svetlorjava je tista zemlja, na več krajih tudi svetlosiva in naravnost bela glina. Mnogo velikih tovarn stoji v tistih krajih, ope-karne so, glinarne, porcelanarne in steklarne, več ko polovica teh tovarn stoji v dvojnem pogledu!

S precejšnjo hitrostjo je hitel naš vlak proti severu ob reki Navi, ki zbira svoje temnorjavo, skoraj črno vodovje s pobočij Češkega lesa in Smrečin. Železniška proga nešteto krat premostuje to ogromno vijugasto kačo. Lilo je neprestano, a potniški promet je bil zelo živahen, v vozu ves čas tesno, kar v gručah so vstopali ljudje in izstopali, časih so zasedle vlak ženske, ki so se vračale brzkone s kakšne cerkvene slovesnosti.

je bil tak, kakor ga imaš na bizeljc slabše vrste in razsežnosti podobno našemu Novemu mestu. Okraski na hišah, lepaki, začasno postavljene mi-ze in klopi po gostilniških vrtovih in bližnjih trav-nikih so bile priče velike prireditve, katoliškega shoda, ki se je vršil nekaj dni prej (25. in 26. ru-nija) v proslavo 800letnice, ko je bila ustanovlje-na velika redovniška naselbina cistercijsanov, prvo selišče v tej gozdnatih pokrajini. Občudoval sem ogromno cerkev, polno dragocenih umetnin in sta-rinskih spomenikov, izhajajočih iz dobe križarskih vojn. Menihov ni več. V ogromnih poslopjih na eni strani imajo redovnice dekleške šole in vzgajališče, na drugi strani so poleg župnišča nameščeni razni uradi. Poiskal sem bivališče iz spisov o kon-nersreutskih zgodovinah in zdravništvu dr. Seid-la, da bi poizvedel, kdaj bi se mogel z njim raz-govarjati. Povedali so mi, da se je pripetila po-noči neke v bližini avtomobilska nezgoda, pone-rečence so ponesli v bolnišnico, kamor je bil dr. Seidl poklican že na vse zgodaj, domov ga ne bo pred enajsto uro, ko ima svojo običajno or-dinacijo.

Opazoval sem živahno družino okoli sebe in poslušal njihove razgovore, govorili so o Fran-cozih in Angležih, o Herriotu in Papenu, o repa-racijah, ki jih je Nemčija že preplačala, o Hinden-burgu in Heimu. Ko sem ugotovil, da je zavladal mir v samosvoji republiki v spodnji polovici mo-jeja trupla, sem se vrnil v »Jagije« in zaspal sko-raj prej, predno sem legel.

II. Prvič v Rovtuh.

Megleno, a svetlo jutro je obetalo lep dan. Ogledoval sem si mestcece Waldassen, po legi in razsežnosti podobno našemu Novemu mestu. Okraski na hišah, lepaki, začasno postavljene mi-ze in klopi po gostilniških vrtovih in bližnjih trav-nikih so bile priče velike prireditve, katoliškega shoda, ki se je vršil nekaj dni prej (25. in 26. ru-nija) v proslavo 800letnice, ko je bila ustanovlje-na velika redovniška naselbina cistercijsanov, prvo selišče v tej gozdnatih pokrajini. Občudoval sem ogromno cerkev, polno dragocenih umetnin in sta-rinskih spomenikov, izhajajočih iz dobe križarskih vojn. Menihov ni več. V ogromnih poslopjih na eni strani imajo redovnice dekleške šole in vzgajališče, na drugi strani so poleg župnišča nameščeni razni uradi. Poiskal sem bivališče iz spisov o kon-nersreutskih zgodovinah in zdravništvu dr. Seid-la, da bi poizvedel, kdaj bi se mogel z njim raz-govarjati. Povedali so mi, da se je pripetila po-noči neke v bližini avtomobilska nezgoda, pone-rečence so ponesli v bolnišnico, kamor je bil dr. Seidl poklican že na vse zgodaj, domov ga ne bo pred enajsto uro, ko ima svojo običajno or-dinacijo.

Ob osmih sem bil na pošti, da si zagotovim vožnjo v Konnersreuth s poštnim avtom. Moja

skrb zavoljo drena je bila čisto odveč. Ko sem tam okoli postal in si ogledoval štiri velike to-varne (za opeko, porcelan, steklo in glinaste iz-delke), dve od njih nista obratovali, je prispel s kolodvora avtobus državne pošte; poleg mene sta sedla vanj mlada dvojica, podobna novoporo-čencema na potovanju, in domača branjevka z ve-likim košem oprtnjakom.

Zdršli smo proti Konnersreuthu v jasnem jutru. Cesta, lepo zglajena in skoraj vsa zasmo-ljena, je vodila naravnost proti zahodu čez tri položne griče, na četrtem, 6 km oddaljenem griču stoji Konnersreuth. Na pobočjih teh gričev so le-pa žitna polja z ržjo, ječmenom in ovsom, pšenice je manj, po dolinah so močvirni travniki, ki so jih kar vprek kosili, največ s stroji. Nekaj manjših selišč je opaziti na stranskih potih v daljavi.

Pred deveto se je ustavil poštni avto na tru-gu v Konnersreuthu pred majhnim poslopjem z napisom: pomožna pošta. Sredi trikotnega in proti jugu visečega trga je preprost vodnjak s štirikot-nim betonskim koritom v senci kostanjev in lip, okoli stoji večinoma strnjeno zidane hiše, pokrite z opeko, na severni strani je cerkev z zvonom. Zazdalo se mi je, da bi v vsaki dolenski večji vasi odkril kaj bolj znamenitega in lepega, prije-ten vtis pa delajo na vseh hišah okna, založena s pelargonijami, begonjami in fuksijami. Notran-jščina cerkve je lična in snažna, prav podobna naš-im podeželskim cerkvam.

Krenil sem proti župnišču, ki ga loči dvonad-stropna žoleka zgrada od cerkve. Zaman sem tr-kal in zvonil pri vhodu. Iz šole je pridvela mla-dež na oddih na pot, ker šola nima svojega dvo-rišča. Večina otrok je bila bosa in oblečena pri-bližno tako, kakor je naš kmetijski naraščaj, le velik kos z maslom ali domačim sirom ali sadno mezo dobro obložena kruha, ki ga je vsak otrok obdeloval z vno, me je spomnil velike razlike. Deklice so se brž lotile igranja, dečki so pričeli z burkami, na znamenje z zvonomkom je iz-ginil ta preko stoglavni trop v poslopje.

Boji orjakov v morju

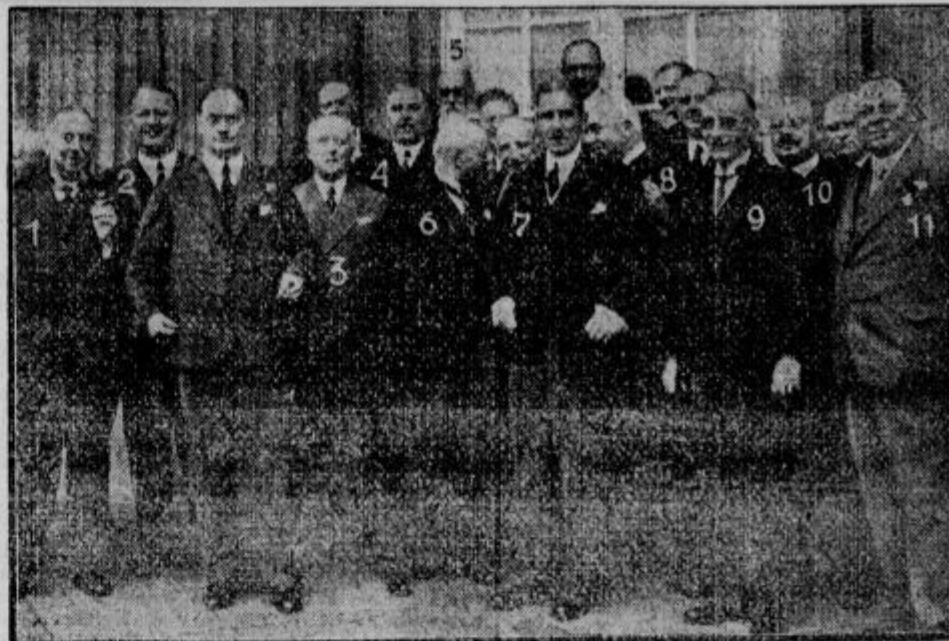
Mornarji, ki se vozijo z ladjami čez Atlantski ocean, vidijo večkrat, kako se sredi morja odigrava boj strahoviti boji med prebivalci morja. Tako pripoveduje očividci, ki se je vozil s parnikom v Ameriko kot navaden delavec na tovornem parniku, sledeče:

Zgodaj zjutraj je bilo, ko sem nastopil službo. Sonce je začelo pravkar udarjati skozi sivkasto soparno ozračje in morje je ležalo tiho in mirno. Stari in počasni tovorni parnik se je s težavo rinil skozi bleščečo se morskno gladino. Niti najmanjša sapica ni razgibala morja, ko sem naenkrat opazil, kako nedaleč pred nami kipi morje. Skoraj vsa posadka, ki je mogla pustiti svoje delo, je prihitela skupaj in strmela na čudovito bojišče, katerega smo se bližali. Morje, ki je bilo mirno, je začelo že valovati skoraj podobno tako, kakor če vržeš kamenček v vodo, samo da so bili valovi neprimerno večji. V središču teh krogov pa je krvavelo morje v velikanski površini in se penilo. Že smo opazili, kaj se dogaja. Sredi morja sta se srečala riba suličarica in kit ter se spopadla. Boj, ki smo ga videli, je bil boj za življenje.

Kit krvavi že iz najmanjše rane in kri, ki mu teče, bi napolnila lahko sode. Zato je bilo morje okrog in okrog bojišča vse krvavo in vse razpenjeno. Med ponečimi valovi se je zibal kit sem in tja, padal z ene strani na drugo in poskušal vedno znova, da podobno, kakor mala podmornica, zbeži v morje. Kljub temu, da je bil napadeni kit štirikrat večji kot požrešna suličarica, ki je bila dolga le pet metrov, ji ni mogel uiti. S svojim nad meter dolgim in ostrim nožem, s katerim ga je obdarila narava, se je zaganjal zdaj z leve, zdaj z desne v orjaka in mu rezal pri živem telesu ogromne kose mesa s telesa. Kit se je branil, kolikor se je mogel. Bil je s svojim repom po morju s tako silo, da so se dvigali več metrov visoki valovi. Ves čas pa je skušal potopiti se v globino, zakaj kit prenese take morske globine, v katerih suličarica že zdavnaj pogine. To je divja suličarica tudi vedela in kadar se je pripravil kit, da bi se potopil, se je suličarica že pred njim potopila in se nato z neznanosko hitrostjo, kakor živ torpedo, pogнала proti njemu in mu zopet izsekala ogromen kos mesa s trupa. Včasih pa se je kitu posrečilo, da se je pravočasno umaknil in morsk divjak, ki se je pogljal s tako silo skozi vodo, je švignil visoko iz vode, vendar je bil tako okreten, da se je okrenil že medtem, ko je padal po zraku in zopet zadel svojega smrtnega sovražnika. Po dolgem boju je začel kit omagovati. Vedno počasneje je udarjal po vodi, pogosteje je poskušal potopiti se v globino. Parnik je krožil okrog bojišča, sovražnika pa se nista zmenila zanj. Vedno bolj pogosto in brezobzirneje napada suličarica. Kar naenkrat zopet švig-

ne visoko v zrak, mnogo previsoko. V zraku izgubi ravnotežje in pade vznok z velikim ploskom v vodo. Preden ima suličarica čas, da se obrne in znova napade, kita že ni več. Potopil se je v globino, kjer si bo pozdravil rane, ki mu jih je zadal strašni boj.

Še druga dva smrtna sovražnika se večkrat srečata v morju in nihče ne bi verjel, s kakšno besnostjo in divjostjo se spopadeta. Tjulenj je več vrst. Večje vrste teh prebivalcev morja odlikuje čudovita vztrajnost, hitrost in pogum. V svojem potepuškem življenju po morju so nepreračunljivi. Tisoče in tisoče kilometrov prepotujejo brez vsakega razloga, izvajajo na poti nešteto bojev in oslabejo večinoma zmagovalci. Večkrat se celo zgodi, da prodrejo iz ledenih morij ob južnem in severnem tečaju daleč v tople podnebje. Celo na francoski obali so jih našli, prav tako pa v Avstraliji v pristanišču glavnega mesta, v Sidneyu. Morje ob avstralski obali pa kar mrgoli morskih psov, teh največjih in najstrašnejših morskih roparjev. Med tjulnji in morskimi psi pa vlada menda sovraštvo od pamtike. Tjulenj kar pobesni, če zagleda v bližini morskega psa. V bližini pristanišča v Sidneyu so opazovali z neke ladje, kako se je igral v plitvem morju tjulenj, se prekopicaval, potapljal in solnčil. Bil je ogromna žival, star samec, katerega se je poznalo, da je prebil že marsikaj. V bližino ladje pa sta zašla tudi dva velika morska psa in sta iskala odpadkov. Ko ju je tjulenj opazil, se je zakadil kot izstreljen v morje in zdijal kar nad oba sovražnika. Tjulenji plavajo z neznanosko hitrostjo. Več kot 40 morskih milj preplavajo v eni uri in zato je razumljivo, da je bil naenkrat v bližini morskih psov. Za ladjo se ni niti zmenil. Morska psa sta bežala kar najhitreje sta mogla. Tik pod gladino morja sta bicala s svojima repoma vodo in se poganjala naprej. Eden se je skril pod ladjo, drugega pa je že napadel tjulenj. Bliskovito ga je napadel in ga zgrabil za hrbet, nato za trebuh, in kadar je zadel, je vedno iztrgal velikanske kose mesa z živga morskega psa. Sunkovitim napadom tjulnja se morsk pes kljub temu, da ima najstrašnejši gobec med vsemi morskimi roparji, ni mogel ubraniti. Morski pes ni prišel niti do sape. Niti enkrat ni mogel sam napasti in le malokdaj se mu je posrečilo, da se je izmaknil smrtonosnim udarcem. Komaj pičlo minulo za tem, ko se je začel spopad, je že plavalo mrtvo in razcefrano truplo morskega psa po gladini. Tjulenj pa je izginil. 80 sekund za tem, ko je izginil tjulenj, pa je priplavalo na vrh drugo truplo morskega psa. Bilo je prav tako razmesarjeno, krvavo in brez življenja in počasi je priplaval iz globine tudi tjulenj, ne da bi se bal bližine ljudi, in je izginil med pečinami na obrežju.

Konferenca nemških dežel v Stuttgartu. V Stuttgartu je nemški državni kancler von Papen ministrskim predsednikom nemških dežel objasnili svoje najnovejše ukrepe. Na sliki vidimo pod št. 1 türinški državni ministar Bauma, 2 dr. Kuchenthal, predsednik ministrstva v Brunšviki, med 2 in 3 Adelung, ministrski predsednik v Hesenski, 3 Schick, ministrski predsednik Saksone, 4 dr. Schmitt, badenski minister, 5 Pieper, vrttembergski minister, 6 dr. Held, bavarski ministrski predsednik, 7 državni kancler von Papen, 8 vrttembergski ministrski predsednik dr. Bazille, 9 nemški notranji minister von Gayl, 10 vrttembergski finančni minister dr. Dehlinger in 11 minister za delo Schäffer.

Carigrajski rekord

Če pride človek z dežele v Ljubljano, se čudi, koliko šuma in ropota bije ves dan Ljubljancem na ušesa. Če gre Ljubljancem na potovanje v večja mesta, se mu zdi Ljubljana tiha in mirna, kakor kakšna skromna gorska vasica. Če pa človek pogleda v Pariz, pa vidi, da pariškega trušča ne doseže

Senator Borah se je v zadnjem svojem govoru zavzel za to, da bi Amerika črtala evropskim državam dolžnicam vojne dolgov, s čimer bi bila omogočena gospodarska obnova sveta.

nobeno mesto. Vsa mesta pa se lahko skrijejo pred modernim Carigradom, ki ima en sam rekord, namreč rekord v šumu in ropotu. V Carigradu ni nikakih policijskih predpisov glede kaljenja nočnega miru. Tam sploh ni predpisov, ki bi omejevali tudi čez dan najbolj strašne ropote in nemire. Ko so nekdo carigrajski poročevalci vprašali ob odhodu ameriškega milijarderja, kakšne vtise bo odnesel iz Carigrada, jim je ta odgovoril takole: »V vsem tem velikem mestu nisem našel niti ene sobe, kjer bi mogel mirno spati eno uro.«

Od zgodnjega jutra pa do trde noči se pode po cestah kramarji in mali trgovci, ki so vsi večinoma iz Anatolije. Navadno jih je več skupaj in med njimi divja konkurenčni boj na nož. Edino sredstvo pa, s katerim se bore drug proti drugemu, pa so njihovi glasovi. In tako doni s cest neprestano strahotno kričanje in takih glasov, kot jih premorejo ti kramarji, jih menda ni več na svetu. Rjovenje, ki ga napravi skupina takih kramarjev, ni več človeško. Najhujša nadloga za kramarje pa so takoj avtomobili. Vse vrste trobil, ki so prepovedane pri avtomobilih v vseh državah v Evropi, se prodajajo v Carigradu. Turški trgovci pa se pritožujejo, da v Evropi ne znajo izdelovati zadosti glasnih avtomobilskih tromb in hup. Nikakršni policijski predpisi ne omejujejo teh trobil in vsak voznik lahko trobi kakor in kolikor hoče. Razumljivo je, da ne trobijo avtomobilisti le radi signalov. Vozniki igrajo na svoje trombe iz dolgega časa razne melodije, se medsebojno pozdravljajo z glasovi tromb in trgovci vabijo kupce v svoje trgovine s prav tako hreščočimi glasovi avtomobilskih hup.

In nočni mir! Najmočnejši zvočniki prenašajo glasbo z gramofonskih plošč ponekod po vso noč. Vozniki vabijo pijančke s trombami svojih avtomobilov na vožnjo. Nočni čuvaji žvižgajo s piščalkami, da tako pokažejo, da pridno čujejo, med tem ko meščani spijo. Spijo, če morejo.

Delo matere

Neki Američan je izračunal, kakšno delo opravi mati, ki je poročena 20 let in ki skrbi za družino, ki sestoji iz moža in petih otrok. V teh 20 letih olupi mati 88.000 krompirjev, zašije 10.000 nogavic, postelje 29.000 postelj in namaže 175.000 kruhov z maslom. Če bi poljubila poleg tega vsakega od družine samo enkrat na dan, bi dalo to v 20 letih 45.000 poljubov.

Stroj mesto 300 delavcev

V rudniku v Handlovi na Češkem je začel obratovati stroj za prevažanje nakopane rude iz rudnika. Stroj opravlja delo, ki ga je doslej opravljal 300 delavcev. Prav toliko delavcev je uprava rudnika tudi odpustila.

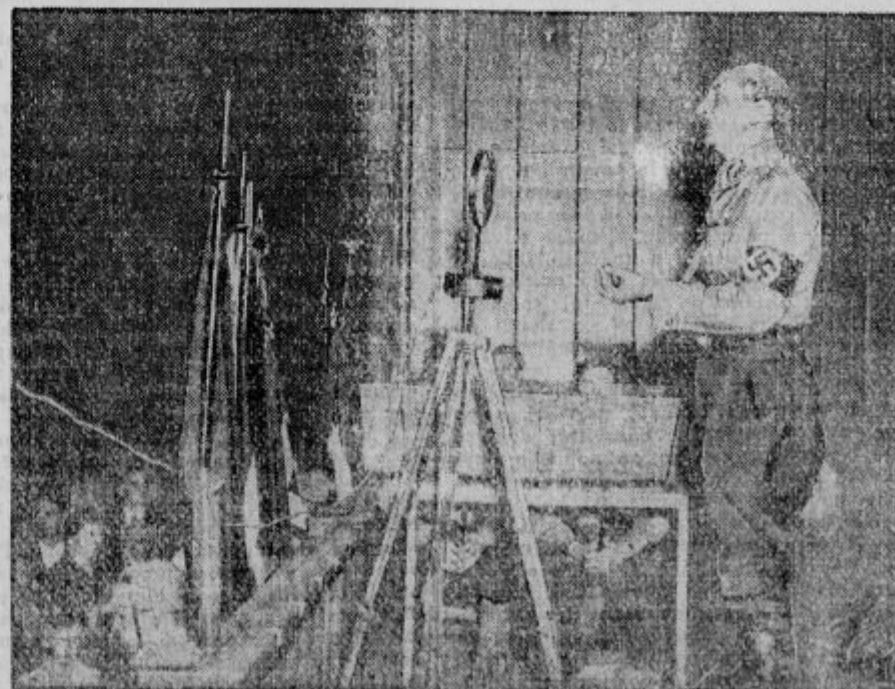
Pri angleškem kralju v gostih. Te dni je povabljen angleški kralj na vrtno veselico v buckinghamski palači 8000 gostov. Na sliki vidimo yorskega princa, ko pozdravlja svojega očeta, angleškega kralja. Za njima stoji angleška kraljica.

Ne hodite na dopust brez fotoaparata! 10 Din, to je tedenska odškodnina za fotoaparat — to lahko utrpite, pa boste imeli krasne spomine na dopust. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

V strašnem položaju sem. Kolarju dolgujem 10.000 Din in trikrat me je že tirjal. Jaz mu pa seveda dolga sedaj ne morem poplačati in sedaj se maščuje nad menoj, da govori o meni najstrašnejše reči.

Hm, to je res neprijetno. Prav gotovo pa moraš plačati preje, preden začne govoriti — resnico!

»Ali je vaša žena že vedno tako lepa?«
»O še, samo sedaj porabi več časa za to.«

Princ August Wilhelm. Četrti sin nekdanjega nemškega kaiserja je bil izvoljen v pruski deželni zbor za poslanca. Je seveda vnet prias narodnih socialistov, med katerimi je znan pod imenom »Audi. Ker je znana osebnost, dela reklamo za Hitlerja tudi v radiu.

Volitve v Rumuniji. Pri zadnjih volitvah v Rumuniji je bilo vse mirno. Vendar so se bali volilci raznih spopadov in so zato hodili raje v skupinah in v spremstvu orožnikov na volišče.

Dohodki Eifflovega stolpa

300 metrov visoki Eifflov stolp v Parizu, katerega so že posekali ameriški nebotičniki, je še vedno zlata jama za družbo, ki ga je postavila. Družba je leta 1931 imela 7 milijonov frankov dohodkov samo od stolpa. Tovarna avtomobilov Citroen, ki si je dala napraviti velikansko električno svetlobno reklamo na tem stolpu, plača samo za to na leto 300.000 frankov. Razne vstopnine, dohodki od restavracij na stolpu in prodaja raznih spominkov pa vrže ostalo. Čisti dobiček, ki ga je imela družba lansko leto, znaša tri milijone frankov.

Vodni skiji — nov sport. V Nemčiji so za vodni sport našli nov način, ki se je menda sijajno obnesel. So to neke vrste vodni skiji, s katerimi se človek podobno, kakor po snegu, lahko vozi po vodni gladini. Taka vožnja je izredno zabavna in ima vsak dan več prijateljev.

Iz sovjetskega raja

Dva prijatelja, ki se že delj časa nista videla, se srečata v Moskvi. Pa vpraša prijatelj svojega tovariša: »No, bratec Sergej, koliko si pa prav za prav star?«

30 let.

»Kaj, 30? Tako star si bil vendar pred desetimi leti.«

Tedaj pravi drugi: »Je že prav, toda zadnjih deset let življenje ni bilo življenje.«

Neki agitator je govoril na zborovanju kmetov o koristi novega pelletnega načrta. Ko je bil gotov, zamrmra eden izmed starih kmetov, ki so ga poslušali: »Vedno nam obljubljate paradiž, daste nam pa niti ne čevljev, da bi se pošteno obuli.«

Agitator takoj: »Od kdaj pa nosijo v paradižu čevlje?«

Neki ameriški časnikar je na učenem potovanju skozi Sovjetsko Rusijo prišel tudi do neke tovarne, katero je obiskal. Pa je vprašal: »Kaj pa izdelujete tukaj?«

»Dele za dvigala.«

»Tako, tako, zelo zanimivo. In kakšne sestavne dele za dvigala izdelujete tukaj?«

»Tablice z napisi: Dvigalo je polvarjeno.«

Nekdo teče kol nor po cesti.

»Cuj, tovariš, kam pa tako hitiš?«

»V reko bom skočil in se utopil.«

»Čakaj, tovariš, povej mi najprej zakaj.«

»Kruha ni več, mesa ni več, masla ni več, mleka ni več. Življenje je preveč žalostno.«

Tovariš na to: »Počakaj no vendar, da bo končana druga pelletka. Do takrat bomo imeli že vsega v izobilju.«

Pa pravi obupanec ves žalosten: »Ne verjemite in zbeži naprej.«

Pa zavpije tovariš za njim: »Kam pa tečeš, prijatelj?«

»V reko! Če bom čakal predolgo, mogoče niti vode ne bo več.«